

16 augustus 2012

Zomer-
editie

Eberhard van der Laan

BURGEMEESTER MET ADVOCATENREFLEX

- » Weerwoord op toezichtpleidooi Van der Steur
- » Wat leert het OM van een niet-ontvankelijkheidsverklaring?
- » Advocaten over de kwestie-Moszkowicz

Sdu UITGEVERS

CURSUSPROGRAMMA NAJAAR 2012

Het Juridisch PAO Utrecht is een onderdeel van de Universiteit Utrecht en verzorgt namens het departement Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Utrecht het postacademisch onderwijs voor juridische professionals in de praktijk. Het cursusaanbod kenmerkt zich door actualiteit, deskundigheid, kwaliteit en praktijkgerichtheid.

Graag nodigen wij u uit om in Grand Hotel Karel V een van onze cursussen uit het najaarsaanbod 2012 bij te wonen:

• Basisopleiding Personen- en Familierecht	20 PO	van 10 september tot 18 december
• Actualiteiten Bewijsrecht	4 PO	3 oktober
• Symposium Publiek Private Samenwerking & Innovatie in Nieuwe Sectoren	4 PO	3 oktober
• Actualiteiten Aansprakelijkheidsrecht	5 PO	8 oktober
• ICT contracten in de praktijk	6 PO	9 oktober
• De Witwasmeldplicht voor advocaten en notarissen	6 PO	12 oktober
• Actualiteiten farmaceutisch recht	6 PO	30 oktober
• (Decentrale) overheden, sociale beleidsdoelen en de organisatie van sociale diensten	4 PO	1 november
• 3-daagse cursus Europees Pensioenrecht	3 x 6 PO	2, 9 en 16 november
• Actualiteiten Bestuurs(proces)recht	4 PO	9 november
• Recente ontwikkelingen Straf(proces)recht:		
- materieel recht	6 PO	9 november
- formeel recht	6 PO	16 november
• Inbesteden en Publiek-Publiek samenwerken nu en straks: hoe doen we dat?	5 PO	12 november
• Overheidsaansprakelijkheid uit Onrechtmatige daad	6 PO	15 november
• Actualiteiten Europees Bestuursrecht	4 PO	23 november
• 2-daagse cursus Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en Juridische kaders	2 x 4 PO	3 en 10 december
• Wet Economische Delicten	4 PO	7 december
• Actualiteiten Aanbestedingsrecht	4 PO	11 december
• Burgerlijk Procesrecht in de Praktijk	7 PO	12 december
• Nadeelcompensatie en Planschadevergoeding	6 PO	13 december
• Recente ontwikkelingen in de jurisprudentie en wetgeving Ruimtelijk Bestuursrecht	4 PO	14 december

Voor meer informatie en inschrijving verwijzen wij u graag naar onze website: www.jpao.nl

Wij zien uw komst graag tegemoet.

Actua

12

Deskundigenregister onder vuur

Nadat het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen in opspraak kwam wegens de weigering bepaalde experts te registreren, haastte staatssecretaris Teeven zich om zijn vertrouwen in de organisatie uit te spreken. Terecht?

Interview

28

Strategiegoeroe over positioneren

Martijn van der Mandele volgde aan Harvard de training Leading a Professional Law Firm die hij nu zelf aan de Rotterdam School of Management verzorgt. 'De laatste jaren was het erg makkelijk.'

Herziening gerechtelijke kaart

36

Adieu

Met het aannemen van het wetsvoorstel voor de herziening van de gerechtelijke kaart zullen gefaseerd 24 zittingsplaatsen verdwijnen. Advocaten over het verlies van 'hun' kantongerecht.

Zomer 2012

2. Groeten uit...

Actualiteiten

5. Van de deken: De rechtsstaat is af! (Bijna)
6. Hitte en chaos: Turks-Koerdische advocaten voor de rechter
7. Column Matthijs Kaaks
9. Intussen op het Binnenhof...

10. Advocaten over de kwestie-Moszkowicz
15. Interview met Michiel Pestman
16. Libanon: eerherstel voor Mugraby
17. Advocaatje, lees je nog?

Reacties

19. Weerwoord op toezichtpleidooi Van der Steur

Coverartikel

20. Interview Eberhard van der Laan

Analyse

26. Laat je niet afschepen door het aanhoudingenprotocol
39. Is het niet-ontvankelijk verklaren van het OM effectief?

Innovatie

32. Sneller, makkelijker, goedkoper

Kantoorartikelen

42. Maskers af

Even opfrissen

45. Hoe werkt regres op elkaar nemen ook alweer?

Transfers

47. Wie, wat, waar

Uitspraken

51. Van de tuchtrechter

Colofon

92e jaargang
Verschijnt elke drie weken.

Het *Advocatenblad* is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Sdu Uitgevers. De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve Van de deken, Berichten van de Orde en Tuchtrect

Redactie

mr. K.A. Boshouwers
mr. A. Groenewoud
mr. J.T.C. Leliveld
mr. M.R. Maathuis
mr. R. Malewicz
mr. C.C. Oberman
mr. M.A.R.C. Padberg
mr. L.H. Rammeloo
mr. drs. Th.C. van Schagen

Site en mail

www.advocatenblad.nl,
redactie@advocatenorde.nl

Redactionele bijdragen

Mailen naar:
redactie@advocatenorde.nl
Informatie: 070-335 35 95
Het schrijven van redactionele bijdragen, levert per 500 woorden 1 opleidingspunt op. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen in te korten.

Sdu Uitgevers

Gert Jan Schinkel (uitgever)
Sandra Kroon (Directeur Legal, Tax & Regulatory)

Beeldredactie

Charlotte Helmer

Journalistieke redactie

Sabine Droogleevoer Fortuyn,
Hedy Jak en Mark Maathuis

Aan dit nummer werkten mee

Maarten Bakker, Olga van Ditzhuijzen, Michel Knapen, Kim van der Meulen, Tatiana Scheltema, Arnoud Veilbrief en Jolenta Weijers

Vormgeving

Dimdim, Den Haag
Dik.nu, Den Haag

Correctie

Sandra Braakmann

Citeerwijze

Adv.bl. 2012-1, p.

Druk

Senefelder Misset,
Doetinchem

Advertenties

www.bereikdejurist.nl

Advertentie.juridisch@sdu.nl
Brigitte de Jong & Angela Bruins, Media Adviseurs, tel. 070-3780562.
Inzendtermijn:
afl. 12: 24 augustus 2012
afl. 13: 14 september 2012

Abonnementen

Adreswijzigingen

van.advocaten@... ..

Niet-leden betalen

215 euro per jaarabonnement (excl. btw en incl. verzenden en administratiekosten). Studenten betalen 107,50 euro. Een jaargang kost 39,95 euro (excl. btw en verzendenkosten). Losse nummers: 30 euro (excl. btw en verzendenkosten). Adreswijzigingen: Sdu Uitgevers klantenservice, telefoon 070-378 98 80, Postbus 20014, 2500 EA Den Haag, www.sdu.nl/service.

Omslagfoto:
Emilie Hudig

HO
PRINT

Nederlandse
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

ISSN 0165-1331

Groeten uit...

Kitesurfers' paradijs

'Mijn vriend en ik houden van actieve vakanties,' zegt Noortje Lina (VMW Taxand in Amsterdam), 'dus zijn we dit jaar naar Spanje gegaan om te leren kitesurfen. We zaten in Tarifa, in het zuidelijkste puntje, waar de Atlantische Oceaan en Middellandse Zee samenkomen. We hadden iedere dag les, maar afhankelijk van de wind was dat soms een uur en soms vier uur. Maar na tien dagen ging het best goed. Wel moet je veel blijven oefenen, dus als de agenda's het toelaten, gaan we nog een keer.'

Kan niet wachten

'Als ik nu naar buiten kijk, kan ik maar één ding denken,' zegt Janneke Mulder (Ouwendijk Advocaten in Rotterdam), 'was ik maar vast daar.' 'Daar' is dit jaar Al Hoceima, een havenstad in het Noorden van Marokko waar de ouders van haar Marokkaanse vriend een huis hebben. 'Het wordt een echte strandvakantie, met af en toe een uitstapje met de auto om de buurt te verkennen. We zitten vlak bij het Rifgebergte en daar heb je nog van die kleine dorpjes met lemen huisjes. Erg bijzonder.'

Advocaat op badslippers

Of het deze zomer een strandvakantie of een werkweek in Marbella wordt, weet hij nog niet. Barry van de Luijtgarden is advocaat voornamelijk op gebied van (internationaal) strafrecht bij Gimbrère International Advocaten, met vestigingen in Nederland en Spanje. 'Een paar jaar geleden werd ik 's middags vanuit mijn stamkroeg opgetrommeld. Die dag kwam ik van het strand en had mijn badslippers nog aan. Ik ben meteen in de auto gesprongen op weg naar een gevangenis in Malaga. Daar zat een 14-jarige Nederlandse jongen vast voor diefstal van een Mars.'

Bourgondisch vakantie vieren

De hardloopschoenen gaan mee naar Zuid-Frankrijk. Verder heeft Chrisje Bosman (28) (De Advocaten van Van Riet in Utrecht en voorzitter van de Stichting Jonge Balie Nederland) nog geen uitgebreid programma voorbereid met *must sees*. Samen met haar vriend en zijn familie gaat ze twee weken naar een huisje vlak bij Marseille. 'Lekker om niets te hoeven. Boeken lezen, zwemmen en koken. De *Zomer Allerhande* gaat mee, die pluizen we helemaal uit. We

gaan naar lokale supermarkten en marktjes, proberen lokale producten uit. Een bourgondische vakantie.'

Mystiek land

‘Mijn ouders wonen in Schotland en daar ga ik met mijn man en drie kinderen naartoe,’ vertelt Morgane Veenhuijzen (Veenhuijzen Advocatuur in Den Haag). ‘Zij wonen bij St Andrews, een waanzinnig mooi plaatsje aan de Oostkust dat ook wel bekend staat als hét golfparadijs. Saillant detail is alleen dat wij niet golfen. Dit tot grote ontsteltenis van Nederlandse vrienden, waarvoor wij, als zij hier zijn, speeltijd proberen te regelen.’ Volgens Veenhuijzen is Schotland een mystiek land. ‘Mensen denken er niet snel aan hier op vakantie naartoe te gaan, maar de bergen, natuur en mensen zijn geweldig.’

Bestemming bekend

‘Wij spelen dit jaar op safe,’ zegt Diane Klock (Vos & Vennoten Advocaten in Haarlem) over de reis van haar man en twee kinderen naar het Noord-Italiaanse Imperia. ‘Ik ben net voor mezelf begonnen en wilde wat de vakantie betreft geen besognes. We zijn daar eerder geweest en ik weet precies waar ik de lekkerste cappuccino en pasta kan krijgen. Maar omdat dit mijn eerste vakantie als zelfstandig ondernemer wordt, gaan de laptop en iPhone wel mee.’

Strandvakantie

Voor Frank Franssen (LenaertsVoorvaart Advocaten in Breda) was zijn vakantie in een huisje in Zuid-Frankrijk met zijn vrouw en twee jonge kinderen even omschakelen. ‘Ik werk fulltime en ben het niet gewend de hele dag de kinderen om me heen te hebben. Maar op de gebroken nachten na, was het heel leuk. We zijn vaak naar het strand geweest: lekker eten en drinken bij strandtentjes en de kinderen met emmer en schep in het zand. In de buurt van ons vakantiehuusje hebben we ook leuke middeleeuwse steden als Béziers, Pézenas en Narbonne bezocht.’

‘Beetje control-freak’

‘Eerst naar een huisje vlak bij Lyon, kastelen en dorpjes bezoeken. En er is ook een pretpark in de buurt,’ zegt Sytze Hiemstra, advocaat bij Hiemstra Van Halderen Advocaten in Haarlem over zijn vakantie met zijn vrouw en twee dochters (6 en bijna 4). ‘Daarna gaan we naar mijn ouders in een dorpje vlak bij Nice.’ Hoewel Hiemstra zijn praktijk aan zijn collega overdraagt, houdt hij contact met zijn kantoor. ‘Ik check af en toe mijn mail en blijf bereikbaar. Ik ben een beetje een *control-freak*.’

Van de redactie Zomerzaag

De zomer is een gek jaargetij waarin de wereld verdeeld is tussen vakantiegangers en thuisblijvers. Waar de eerste groep zich bezighoudt met schepnetjes, lekkere leesboeken of exotische gerechten, draaien de achterblijvers vaak dubbele diensten om de tent draaiende te houden.

Met dit zomernummer hoopt de redactie aan ieders wensen tegemoet te komen. Zo is er verstrooiing – advocaten vertellen over hun vakantiebestemming – en ruimte voor terugblikken. Want nu de Wet herziening gerechtelijke kaart aangenomen is, moeten advocaten afscheid nemen van gerechtsgebouwen waar men soms al jaren kwam.

Voor de doorwerkers zijn we de diepte in gedoken. Zo onderzochten we de problematiek rondom het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen; verder interviews met oud-advocaat Van der Laan en strategiegoeroe Martijn van der Mandele en een onderzoek naar de interne gevolgen van een niet-ontvankelijkheidsverklaring van het OM.

Maar bent u juist als vakantieganger in die diepgravende analyses geïnteresseerd of wilt u juist vanachter de computer dromen over kitesurfen in Zuid-Frankrijk, onze zegen hebt u. De zomer is tenslotte een beetje een gek jaargetij.

‘Aanval op het beroepsgeheim’

‘Te zot voor woorden, een aanval op het beroepsgeheim,’ zegt de Groningse deken Jan Dijkstra naar aanleiding van de plannen van staatssecretaris Teeven om een college van toezicht voor de advocatuur op te tuigen. Dat college, dat bemand wordt door mensen buiten de advocatuur, kan de deken aanwijzingen geven – die deze moeten opvolgen – en bij geschillen inzage krijgen in cliëntendossiers. Ook de bemiddelende rol van de deken zou grotendeels komen te vervallen en klachten tegen advocaten zouden voortaan rechtstreeks terechtkomen bij de griffiers van de raad van discipline. Dijkstra: ‘Teeven realiseert zich volstrekt niet wat er op die griffiers afkomt. Bovendien kost het extra geld, terwijl er al op de rechtspraak bezuinigd wordt. Ook de rechters worden extra belast. Hun werk in disciplinaire zaken gaat ten koste van de reguliere rechtspraak. Ook dat heeft uiteraard financiële consequenties, want rechters worden afgerekend op het aantal vonnissen.’ ‘Botst dit niet met de rechtsstatelijkheid?’ vraagt de Bredase deken Emilie van Empel zich af. ‘De deken worden zetbazen van het college,’ zegt de Middelburgse deken Marijn Dieleman. ‘Dat bepaalt wat er gaat gebeuren. Dekens zullen aan gezag inboeten. Ik vraag me af wie er nog gemotiveerd zal zijn voor het dekenaat.’

Foto: HH

‘Een onzalig plan’, vindt ook de Rotterdamse deken Nardy Desloover. ‘Het wordt er niet efficiënter op en het zal kostbaarder zijn. Dit is in niemands belang, zeker niet in het belang van de burger.’ Hij wijst op het hoge succespercentage van de eerstelijnsbemiddeling door hem en zijn voorgangers in Rotterdam. ‘Twee derde van de klachten wordt daarin bevredigend afgedaan. Dat bewijst dat deze benadering werkt.’

Op basis van de aanbevelingen uit het rapport van van Arthur Docters van Leeuwen is er juist de laatste tijd veel gebeurd, zegt Desloover. ‘In koppels werken we samen aan onderwerpen die harmonisering behoeven, zoals een eenduidige klachtenprocedure. De landelijke Orde heeft ook al goede voorstellen gedaan. Teeven doorkruist dat met zijn plannen.’

‘Lawyers are cool’

Advocaten springen families bij in de door hitte geteisterde Amerikaanse staat Oklahoma. Terwijl Amerika met een van de grootste hittegolven ooit te kampen heeft, is het hebben van een airconditioner meer dan alleen maar prettig. Met dagen waarop de temperatuur niet onder de veertig graden zakt, kan het van levensbelang zijn. Dus toen een aantal advocaten in de staat Oklahoma erachter kwam dat het vaak ouderen en kinderen zijn die het met een ventilatortje moeten doen, kwamen ze in actie. In minder dan 24 uur haalde de Oklahoma Association for Justice een kleine 25.000 euro op, goed voor de aanschaf van tweehonderd airconditioners. En het einde van de liefdadigheidsactie – die heel toepasselijk *Lawyers are cool* heet – is nog niet in zicht, zegt advocaat Bradley Gungoll, president van de Oklahoma Association for Justice. ‘Onze achterban is pas net begonnen. Zolang zij geld blijven sturen gaan wij door met airconditioners kopen.’

Citaat

‘Voor mij zijn het makkelijke zaken, als burger van Amsterdam vind ik dit te gek voor woorden.’

Advocaat Joris Stam over de problemen op taxistandplaats Centraal Station, *Parool*, 2 augustus 2012.

Omdat hij het waard is?

Het is de nachtmerrie van iedere man die zijn huwelijk op de klippen ziet lopen: zij het huis en de kinderen en hij een flatje en een dure alimentatieregeling. En hoewel dat in de praktijk vaak meevalt, weerhoudt dat sommige Amerikaanse advocatenkantoren er niet van om zichzelf te positioneren als 'divorce for men law firms.' Zo wil de Men's Divorce Law Firm, opgericht door advocaat en *single parent* Jeffrey Feulner, mannen het vertrouwen geven dat ook zij een eerlijke kans krijgen als ze voor de rechter staan. Vergelijkbare kantoren zeggen te kunnen voorkomen dat mannen hun eigen ruiten ingooien door bijvoorbeeld eerst ver weg te verhuizen om vervolgens co-ouderschap te eisen; ook claimt men mannen te leren beter om te gaan met emoties, omdat een woede-uitbarsting onder het toezicht van een rechter snel kan uitmonden in een omgangsverbod.

Maatwerk of marketing?

Vraag is echter of er hier sprake is van maatwerk of slimme marketing. Volgens Silvia Dijkstra, echtscheidingexpert bij De Haan Advocaten & Notarissen in Groningen, moet vooral aan dat laatste worden gedacht. 'Het is een creatieve insteek waar ook in Nederland vast een bepaalde groep ontvankelijk voor zou zijn. Maar of het ook tot een betere uitkomst leidt, dat betwijfel ik zeer.'

Toegevoegde waarde

Ook is er in Nederland waarschijnlijk minder behoefte aan divorce for men law firms dan in het conservatievere Amerika. 'Het is maar zeer de vraag of in het Nederlandse familierecht sprake is van ongelijkheid,' aldus Dijkstra. 'Het huidige familierecht ligt in de lijn van de sociale maatschappelijke ontwikkelingen: gelijkwaardig ouderschap is nadrukkelijk in de wet opgenomen en kijk maar naar de recente discussies over het aanpassen van de alimentatietermijnen.' Zelf zou Dijkstra nooit voor een dergelijke positionering kiezen, zegt ze. 'Voor mij maakt het niet uit, ik vind het juist een toegevoegde waarde om zowel mannen als vrouwen bij te staan. En ja, ze verschillen, maar aan dat gegeven is weinig te veranderen.'

Van de deken

De rechtsstaat is af! (Bijna)

Jan Loorbach

Veiligheid en Justitie liet in de nacht van 5 op 6 juli 2012 de persen stoppen. Zo kon het *Algemeen Dagblad* van die vrijdagochtend mij in chocoladeletters toeroepen dat justitieminister Opstelten overweegt om boa's (buitengewoon opsporingsambtenaren) ook het fietsen op de stoep en het verkeerd parkeren van het rijwiel te laten bestraffen. Hondenpoep-criminaliteit, gekwalificeerd als 'één van de belangrijkste problemen in buurten' zou op die manier eveneens een beslissende slag worden toegebracht.

Ik voelde mij bevoorrecht: ik leef in een land waarin ook de kleinste euvels nu geheel onder de ministeriële duim worden gehouden. Dan is het niet te veel gezegd dat de rechtsstaat eindelijk echt af is, vooral nu je bij Overschie ook weer 100 mag rijden. In jubelstemming, en trots op Nederland, vervolgde ik mijn dag. Een uur later moest ik vaststellen dat, als de rechtsstaat inderdaad even af was geweest, de afbraak ervan door Veiligheid en Justitie met evenveel voortvarendheid ter hand werd genomen als waarmee zij die zojuist voltooid had. Diezelfde ochtend namelijk liet staatssecretaris Teeven de minister-raad beslissen dat het rechtsstaat-incompatibele wetsontwerp op het advocaten-toezicht zonder verder overleg met de advocatuur de parlementaire behandeling ingaat. Als ik dit schrijf is de tekst van het ingediende ontwerp nog niet bekend, maar ongetwijfeld is gehandhaafd dat het toezicht op advocaten een wezenlijk element van overheidsinvloed behelst.

Een door de *Rule of Law* en het beginsel van *public accountability* geïnspireerde

bewindspersoon begrijpt dat hij zijn legitimatie en geloofwaardigheid moet organiseren en borgen door zichzelf gelegitimeerd en geloofwaardig te laten controleren. Zo'n bewindspersoon gunt degenen die vertrouwen in hem gesteld hebben, zijn kiezers dus, rechtsbijstand door onafhankelijke advocaten juist in conflicten met de overheid. Onafhankelijk doordat zelfs niet de schijn bestaat dat die advocaten hun professionele keuzes mede laten bepalen door de omstandigheid dat overheidsgerelateerd toezicht over hen wordt uitgeoefend. Met dit wetsontwerp kiezen onze bewindspersonen tegen hun eigen legitimiteit en geloofwaardigheid. Want vóór greep van de overheid op wat volgens alle rechtsstatelijke principes de *countervailing power* zou moeten zijn waar de *power* die *countervailed* moet worden nu juist zo principieel vanaf moet blijven.

Mijn dag kon niet meer stuk toen ook nog het VVD verkiezingsprogramma verscheen. Daarin niets over controle over de advocatuur. Wel staat er in het voorwoord: 'Voor de VVD geldt dat binnen onze rechtsstaat iedereen zich te allen tijde veilig voelt, binnen en buiten, in huis en op straat.' Mag dan ook iedereen die in geschil is met een overheid zich te allen tijde veilig voelen bij een partijdige, onafhankelijke en niet door die wederpartij gecontroleerde (en mogelijk geïmponeerde) advocaat?

De partij van onze bewindslieden houdt van mondige, zelfredzame burgers; onthoud die burgers dan niet die onpartijdige en onafhankelijke advocaat als instrument voor hun mondigheid en zelfredzaamheid!

Hitte en chaos: Turks-Koerdische advocaten voor de rechter

In Istanbul begon vorige maand het megaproces tegen zesenveertig advocaten wegens vermeende betrokkenheid bij het terroristische netwerk van PKK-leider Abdullah Öcalan. Zelf zeggen ze dat ze gewoon hun werk hebben gedaan. Een consortium van Europese advocaten, waaronder zeven Nederlanders, vertrok naar Istanbul om het proces te volgen.

Tekst: Tatiana Scheltema

In het spijsplinternieuwe gerechtsgebouw van Istanbul heerste op maandag 16 juli totale chaos. Er is geschreeuw, geduw en getrek. De airconditioning kan niet op tegen de hitte van honderden bezwete lijven, die allemaal een plek in het veel te kleine zaaltje proberen te bemachtigen: advocaten, familieleden, journalisten en internationale waarnemers die het KCK-proces tegen Koerdische politici, intellectuelen en advocaten willen bijwonen. Ook buiten het gerechtsgebouw is de

‘De rechter had totaal geen regie over de zaal’

sfeer om te snijden: er zijn actiegroepen met spandoeken en zo’n vijftiengintig ME-busjes staan paraat. Maar tot geweld komt het niet. Ook binnen is de zuurstof schaars: mensen vallen bijna flauw. Maar klagen is zinloos, volgens rechtbankvoorzitter Mehmet Ekinci: deze zaal is de grootste van het hele gebouw. ‘De rechter had totaal geen regie over de zaal, of het toelatingsbeleid,’ zegt Angela Meijer, één van de advocaten die het proces bijwoonde. Behalve Meijer en zeven andere Nederlanders zijn advoca-

ten uit België, Frankrijk, Engeland, Italië, Duitsland, Zwitserland en Canada naar Istanbul afgereisd. ‘Nog geen twintigste van de belangstellenden kon de zaal in,’ zegt Meijer. ‘De rechter zat niet, hij stond. Soms werd het hem allemaal te veel. Dan trok hij zijn toga uit en liep weg. En dan kwam hij terug en zei: “Ik schors de zaak.”’

Duizenden mensen voor speciale rechtbanken

De zaak draait om zesenveertig advocaten, drie medewerkers en een journalist. Zesendertig van hen werden eind vorig jaar gearresteerd en hun kantoren en huizen werden overhoop gehaald. Sindsdien zitten ze in voorarrest. Een meerderheid van de verdachten is van Koerdische afkomst en zou banden hebben met de Vereniging van Koerdische Gemeenschappen (KCK), een organisatie die de Turkse overheid ziet als de stedelijke vleugel van de Koerdische Arbeiderspartij PKK, die prijkt op alle internationale lijsten van terroristische organisaties. Bovendien hebben bijna alle advocaten op enig moment gewerkt voor PKK-leider Abdullah Öcalan, die sinds 1999 een levenslange gevangenisstraf uitzit. Volgens de Turkse autoriteiten smokkelden ze instructies van Öcalan naar buiten en werden zo medeplichtig aan tientallen terroristische aanslagen van de PKK. Naar verluidt telt de aanklacht 892 pagina’s.

De zaak is een uitvloeisel van de campagne die de huidige premier Tayyip Erdogan sinds 2009 voert tegen mensen in het land met vermeende banden met de KCK. Sindsdien zijn duizenden mensen

onder wie wetenschappers en journalisten gearresteerd en voor speciale rechtbanken gebracht.

De drie aapjes

‘Waar het hier feitelijk om draait, is het Koerdische en socialistische streven naar zelfbeschikking,’ oreert Dogan Erbas, één van de vervolgte advocaten tegen de rechtbank. ‘Dit is een historische rechtszaak. Uw rechtbank zal ofwel een instrument zijn om tot een oplossing te komen of hij zal de rol van de drie aapjes spelen en daarmee onze cliënt Abdullah Öcalan en het Koerdische volk tot chauvinistisch nationalisme veroordelen.’ De meeste advocaten weigeren dan ook om de rechters in het Turks te woord te staan; ze spreken consequent Koerdisch. Een tolk is er niet. ‘Zij redeneren: “Taal is cultuur is bestaansrecht,” aldus Meijer. ‘Dus voor de achterban is het van groot belang om dat punt steeds naar voren te brengen. Iedereen heeft het recht zich te verdedigen in de taal die je machtig bent. Maar deze mensen beheersen het Turks wél, dus daar zou deze zaak in Straatsburg op kunnen struikelen.’

‘Ze willen van ons af’

De verdachte advocaten worden bijgestaan door zo’n 150 collega’s, die een collectieve verdediging voeren. ‘Er werd heel veel tegen elkaar ingepreut en niet alle pleidooien leken op elkaar afgestemd,’ aldus Judith Lichtenberg van de Nederlandse tak van Lawyers for Lawyers. ‘Je vraagt je soms af of het belang van de beschuldigde advocaten daarmee is gediend.’ Wel worden negen advocaten aan het eind van

de derde zittingsdag vrijgelaten omdat ze alleen hand-en-spandiensten zouden hebben verricht.

De Turkse Orde van Advocaten heeft weinig op met de etnische en politieke standpunten van de vervolgde advocaten, maar steunt hen wel, evenals de meeste lokale Ordes. Deken Ümit Kocasakal van Istanbul hield voorafgaand aan de zitting een toespraak, waarin hij de zaak een ‘politiek gemotiveerde aanval op de rechtsstaat’ noemde. ‘Dat idee leeft hier heel sterk,’ zegt Lichtenberg. ‘Veel van die advocaten zijn ook politiek actief, dat maakt het best lastig.’

Advocaat en cliënt afgeluisterd

De deken van Istanbul was dan ook licht verongelijkt over het feit dat – nu het Koerdische advocaten betreft – buitenlandse advocaten zo massaal kwamen opdagen, vertelt Lichtenberg. ‘Volgens Kocasakal worden alle Turkse advocaten gehinderd in hun werk. Er hangen afluistermicrofoons boven de advocaat en zijn cliënt, er worden illegale doorzoekingen gedaan. Advocaten worden de rechtszaal uitgestuurd als ze het woord willen voeren.’

‘Naar verluidt telt de aanklacht 892 pagina’s’

Tegen hemzelf loopt een procedure vanwege ambtsmisbruik omdat hij een paar advocaten had gesteund. Daar staat een gevangenisstraf van twee jaar op.’ Die verhalen klinken haar bekend in de oren. ‘Een andere advocaat die wij volgen en die ook politiek gevoelige zaken doet, zei: “Wij maken het de overheid en de politie veel te moeilijk, want we wijzen onze cliënten op hun rechten. Dus het kost veel meer moeite om een zaak rond te krijgen. Daarom willen ze graag van ons af.”’

Column

Kravattenstreit

Matthijs Kaaks

Ofschoon het wetsvoorstel Herziening toezicht advocatuur van Fred Teeven nog niet definitief door de Tweede Kamer is geloodst, is inmiddels formeel bevestigd dat beoogd voorzitter van het College van Toezicht inderdaad drs. Rudolph Scharhoofd is, de gepensioneerd adjunct directeur-generaal van Landbouw en Plattelandsontwikkeling.

Dat het driekoppige college, dat een ‘frisse bezem door de balie zal halen,’ wordt gevormd door volstrekte outsiders zonder wortels in de advocatuur was al bekend. Dit uitgangspunt wordt ook benadrukt in het conceptcommuniqué dat voor een enkeling ter inzage lag.

Ik pik er enkele citaten uit. ‘Scharhoofd heeft aantoonbaar geen enkele affiniteit met het rechtsbedrijf in het algemeen en de advocatuur in het bijzonder, wat hem uitermate geschikt maakt.’ En: ‘Deze zoon van Brabantse preitellers zal de functie combineren met zijn studie Germanistiek.’

Wie hebben verder zitting in het College? Dat is nog niet bekend gemaakt. Wél is er een short list waarop enkele bekende namen staan, waaronder Rita Verdonk, Pierre Kartner en kolonel Karremans. Zij vormen als triumviraat – *excusez le mot*, Rita – een treffende afspiegeling van de Nederlandse bevolking en kunnen volgens Teeven voor meerdere toezichthoudende functies worden ingezet.

Ik had de primeur om Rudolph Schar-

hoofd kort te spreken over zijn visie op de advocatuur. Hij kwam net terug van een praktijkstage bij de Rechtbank Amsterdam waar hij vanaf de publieke tribune een maand lang advocaten had geobserveerd.

Hij had zich vooral gestoord aan het onverzorgde uiterlijk van de raadslieden.

‘De kledingvoorschriften moeten beter worden nageleefd, de *Anwaltstracht*,’ zei hij onomwonden met de hem kenmerkende dictie. Hij verwees naar de in 2011 in het Landgericht München uitgekomen *Kravattenstreit*, begonnen met het heen sturen van advocaten die onder hun toga geen das droegen, wat bij onze oosterburen is voorgeschreven.

Hij citeerde de Duitse rechtbankvoorzitter: ‘*Ohne Krawatte sind Sie nicht anwesend.*’

Ik wierp tegen dat die verplichting bij ons niet geldt.

Maar Scharhoofd wees met een priemende vinger naar het Kostuumbesluit.

‘In artikel 29 lid 2 is bepaald dat de bef door de advocaat zodanig dient te zijn bevestigd, *dat hetgeen zonder van de toga deel uit te maken om de hals wordt gedragen niet zichtbaar is*. Hierop geldt slechts één uitzondering: *indien en voor zover een gesteven witte boord met witte strik wordt gedragen.*’

‘En wat denkt u?’ Hij keek me triomfantelijk aan. ‘Ik heb geen enkele witte strik gezien.’

Geen enkele! Wij zullen de lokale Dekens hierover aanschrijven.’

Dat u het alvast weet.

KBS Advocaten N.V. zoekt voor de sectie aansprakelijkheid/verzekering en letselschade een

Advocaat medewerker (m/v)
voor 4 of 5 dagen per week

LSA-lidmaatschap strekt tot aanbeveling

Wij bieden een uitdagende praktijk, ontwikkelingsmogelijkheden en een plezierige werksfeer.

Heb je belangstelling? Kijk ook op www.kbsadvocaten.nl
Sollicitaties kan je richten aan KBS Advocaten N.V.
t.a.v. mr. Mascha Bots, Postbus 13086, 3507LB Utrecht of per email naar mef.bots@kbsadvocaten.nl.

Een assessment kan deel uitmaken van de selectieprocedure.
Reacties graag voor 1 september 2012

TOGA
atelier
S c h o u t

Kwaliteit met oog voor detail

www.toga-atelierschout.nl
info@toga-atelierschout.nl

Industrieweg 51
3044 AS Rotterdam
Tel.: 010 245 07 66
di t/m vr 9:00 - 17:30

ALT KAM BOER ADVOCATEN

CIVIELE CASSATIE ?

- prijsafspraken mogelijk
- ook op basis van toevoeging
- zie onze website voor voorbeeldzaken

Info: mr H.J.W. Alt, Pb. 82228, 2508 EE Den Haag
Tel.: 070 - 358 94 79, fax: 070 - 358 51 97
alt@altkamboer.com, www.altkamboer.com

WEENING STRAFRECHTADVOCATEN

Wij zijn een jong en dynamisch
advocatenkantoor dat vanuit Maastricht een
landelijke praktijk voert.

Wij zoeken voor ons team op korte termijn
een ervaren

strafrechtadvocaat
(minimaal derdejaars stagiair)

Sollicitaties kunt u richten aan S. Weening:
s.weening@weening.net

ScherpinStrafrecht

Dé portal voor strafrechtprofessionals.

Met *ScherpinStrafrecht.nl* hebt u op ieder moment van de dag zicht op de laatste ontwikkelingen op het gebied van strafrecht.

ScherpinStrafrecht.nl biedt u:

- Belangrijk strafrechtelijk nieuws
- Een compleet aanbod van vakliteratuur, zoals *OpMaat_Strafrecht* (actuele juridische databank), *Strafblad* (Tijdschrift voor wetenschap en praktijk) en *Sdu Commentaar Strafrecht en Strafvordering*
- Een bijgewerkte agenda met belangrijke cursussen en congressen
- Weblogs van bekende advocaten, hoogleraren en andere strafrechtprofessionals.

Gratis e-nieuwsbrief

Blijf altijd op de hoogte en abonneer u op de gratis e-nieuwsbrief van *ScherpinStrafrecht.nl*.

www.scherpinstrafrecht.nl

Sdu UITGEVERS

Intussen op het Binnenhof...

... jeugdrechtbanken en adolescentenstrafrecht

Tekst: Marian Verburgh

Je bent jong en je wilt wat. Spijbelen bijvoorbeeld. Of graffiti spuiten. In Amerika moet je daarvoor als 14- tot 16-jarige voor de kinderrechtbank komen. Dat is niet zoiets als onze kinderrechter, maar een rechtbank met echte kinderen erin. Jonge *first offenders* worden door leeftijdgenoten, vaak zelf eerder veroordeeld, berecht. Moeten we zoiets niet in Nederland hebben? Nee, schreef staatssecretaris Teeven 5 juli aan de Tweede Kamer. De recidive wordt niet aantoonbaar minder en bovendien hebben wij al HALT en de OM-afdoening. Toch zal Teeven zich niet

verzetten als politie en OM in Amsterdam een experimentele jeugdrechtbank starten.

Voor de wat oudere boefjes en boeven (15 tot 23 jaar) is er straks het adolescentenstrafrecht, dat de regering onlangs voor advies naar de Raad van State heeft gestuurd. Volgens het wetsvoorstel beslist de rechter per geval of volwassenen- of jeugdstrafrecht moet gelden. De maximale jeugdgevangenisstraf gaat omhoog van twee naar vier jaar en zware zeden- of geweldsmisdrijven kunnen niet meer alleen met een taakstraf worden bestraft. Plaatsing in een jeugdinrichting kan worden omgezet in tbs als de jongere nog

steeds gevaarlijk is. Ook kan de rechter een jongere verplichten om bij voorbeeld een opleiding te volgen. Bij onvoldoende medewerking is tijdelijke plaatsing in een jeugdinrichting mogelijk (een 'time-out').

De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming vond het wetsvoorstel een gemiste kans; het is een beperkte verruiming van de toepassing van het jeugdstrafrecht voor 18-plussers, maar vooral een aanscherping van het jeugdstrafrecht voor 18-minners. De raad had liever een apart strafrecht voor alle jongvolwassenen van 18 tot 24 jaar gezien en méér nadruk op de pedagogie.

Onderzoek werkdruk Belgische advocaten

Naar aanleiding van misbruiken in het vreemdelingenrecht wil N-VA-Kamerlid Sarah Smeyers de werklust van de advocatuur meten. Ongeveer 17 procent van de dossiers van de gratis rechtsbijstand gingen in 2010 over vreemdelingen; die dossiers vertegenwoordigden 17 miljoen euro, een kwart van alle gratis rechtsbijstand in België. Volgens Smeyers zijn 'de meeste van deze dossiers gewoon knip-en-plakwerk van andere dossiers. De advocaten hebben er hooguit enkele uurtjes werk mee.' Smeyers hoopt te achterhalen hoeveel tijd een advocaat kwijt is aan een bepaalde zaak. Terugdringen van de kosten voor de gratis rechtsbijstand is noodzakelijk omdat die de afgelopen tien jaar vier keer zo sterk stegen als de inflatie: van 25,27 miljoen in 2001 naar 69,45 miljoen in 2011.

'Schadevergoeding onder voorbehoud accepteren'

Als de geëvacueerde bewoners van de Utrechtse wijk Kanaleneiland de aangeboden vergoeding van 150 euro van woningcorporatie Mitros accepteren, betekent dat niet automatisch dat zij daarmee hun aanspraken op verdere schadevergoeding laten varen. Dat zegt Menachem de Jonge, advocaat op gebied van huurrecht (Van Slagmaat Advocaten Utrecht). Volgens de advocaat is het dan wel belangrijk dat de bewoners Mitros 'ondubbelzinnig laten weten dat zij zich wat betreft het verhaal van de schade alle rechten voorbehouden'. De Jonge adviseert de bewoners om dit voorbehoud schriftelijk te maken, zodat hierover later geen discussie kan ontstaan. Hein Jan ter Meulen, voorzitter van de Vereniging van Huurrecht Advocaten, bevestigt dat bewoners de vergoeding kunnen aannemen 'onder voorbehoud van alle rechten op een verdere schade-

vergoeding. Zo kunnen ze het bedrag van 150 euro als een voorschot zien. Bewoners moeten hun voorbehoud wel laten blijken,' zegt Ter Meulen. 'Daarmee voorkom je een hoop misverstanden.' Advocaat De Jonge adviseert de bewoners een gezamenlijke brief op te stellen waarin ze hun voorbehoud verwoorden. 'Mitros kan dan besluiten hiermee in te stemmen, of niet'. De hoogte van de totale schade is volgens De Jonge mede afhankelijk van het soort werkzaamheden dat in de woningen wordt verricht. 'Als er – naast de sanering – ook verbeteringen worden aangebracht in de woning, is er mogelijk sprake van renovatie. In dat geval kunnen de bewoners eventueel aanspraak maken op de wettelijk vastgestelde schadevergoeding. Pas na de werkzaamheden kunnen de bewoners een goede inschatting maken van de totale schade.'

Hoge bedragen contant geld aannemen: melden of niet?

‘Moszkowicz strijdt voor de verkeerde zaak’

Bram Moszkowicz heeft ‘stelselmatig’ contant geld aangenomen zonder dit aan de deken te melden, aldus deken Germ Kemper. Dat is een van de bezwaren waarvoor de bekende strafpleiter volgende maand voor de raad van discipline moet verschijnen.

Tekst: Michel Knapen

Wie meer dan 15.000 euro (per cliënt) aan contanten ontvangt, moet volgens de beroepsregels overleg plegen met de deken. Moszkowicz heeft dat nagelaten, omdat – zoals hij zelf zegt – hij dan zijn beroepsgeheim moest doorbreken. Is er een conflict van plichten? Strafrechtadvocaten reageren.

‘Ik ben bang dat incidenten als de kwestie-Moszkowicz uiteindelijk schadelijk zijn voor de hele beroepsgroep’

Hester Seton (Paulich Seton Sijmons Advocaten, Amersfoort): ‘Toen we over deze kwestie-Moszkowicz lazen, hebben we ons ook afgevraagd: weten wij wel precies hoe het zit met die regel? We waren er ons niet echt van bewust dat je ook geen kleine bedragen, zoals eigen bijdragen, in contanten mag aannemen, als er geen feiten of omstandigheden zijn die dat rechtvaardigen. Als het om grote bedragen gaat, vermoed ik dat de deken de naam van de cliënt wel wil weten, en dan doorbreek je het beroepsgeheim. Daarmee ben je ook een verlengstuk van Justitie. In die zin begrijp ik Moszkowicz wel.’

Geert-Iem Roos (Alpha Advocaten, Almere): ‘Dat Moszkowicz zegt dat hij zijn beroepsgeheim had geschonden als hij overleg had gepleegd met de deken, vind ik geen terecht verweer. De deken heeft immers een afgeleide geheimhoudingsplicht. Wat Moszkowicz dus doet lijkt me verwijtbaar. Maar hij kan zich een proefproces daarover wel veroorloven.’

‘Melden bij de deken? Is me niet bekend’

Bram Moszkowicz heeft de gelegenheid gekregen op deze reacties te reageren. Hij heeft hier geen gebruik van gemaakt.

Serge Weening (Weening strafrechtadvocaten, Maastricht): ‘Melden bij de deken? Is me niet bekend. Maar als je wel weet dat het moet, dan moet je het ook doen. Je verweren met het argument dat je dan je beroepsgeheim prijsgeeft, is onzin. Vergelijk het met een inval door de rechter-commissaris op een advocatenkantoor. Die mag niets inzien, totdat de deken erbij is en die bepaalt wat onder het beroepsgeheim valt en wat niet. In die zin beschermt de deken de advocaat juist. Daarom moet je dergelijke contante betalingen gewoon kunnen melden.’

Emilie van Empel, deken, arrondissement Breda: ‘Een advocaat moet eerst zelf onderzoeken of hij een meldingsplicht heeft op grond van de Wwft. Maar soms kan een wettelijke plicht botsen met een tuchtrechtelijke plicht. Een advocaat kan dan in gewetensnood komen. In dat spanningsveld is het belangrijk

om met de deken te overleggen, die zelf ook een geheimhoudingsplicht heeft. Ik kan de advocaat vragen: heeft u uw cliënt gevraagd

waar het contante geld vandaan komt? Heeft u hem gevraagd waarom hij niet via de bank betaalt? Hebt u de identiteit van uw cliënt geverifieerd? De naam van de cliënt is voor mij niet relevant. Mijn taak is ervoor te zorgen dat de advocaat zich aan de regels houdt. Het komt in mijn arrondissement trouwens niet vaak voor dat er overleg is over contant geld: twee keer in de anderhalf jaar dat ik deken ben. Wel is er veel onbekendheid over de Wwft en daarom is in overleg tussen de AR en het dekenberaad besloten een Wwft-expertisecentrum op te richten.’

Artikel 10

Verordening op de administratie en de financiële integriteit

1. De advocaat verricht of aanvaardt in het kader van zijn praktijkuitoefening betalingen slechts giraal behoudens het bepaalde in de volgende leden van dit artikel.
2. De advocaat mag betalingen in het kader van zijn praktijkuitoefening alleen dan in contanten verrichten of aanvaarden, indien er feiten of omstandigheden zijn die dat rechtvaardigen en met inachtneming van het bepaalde in het derde lid.
3. Indien de advocaat contante betalingen verricht of aanvaardt van € 15.000,- of meer pleegt de advocaat overleg met de deken.

Arno Huisman (Vlug Huisman Maarsingh Strafpleiters, Deventer): 'De regel dat je grote contante bedragen moet melden bij de deken is ons bekend, en daar hebben we moeite mee. Daarom geldt op ons kantoor de afspraak: er wordt geen cash aangenomen, hoe klein het bedrag ook is. Je loopt inderdaad het risico je beroepsgeheim te moeten prijsgeven, intern bij de deken of extern bij een MOT-procedure. Als strafrechtadvocaten hebben wij er moeite mee om cliënten te melden bij de autoriteiten. Daarom: geen cash.'

‘Alles moet bij ons via de bank’

Arthur Vonken (Vonken Szymkowiak Strafrechtadvocaten, Maastricht): 'Overleg plegen met de deken als je meer dan 15.000 in contanten ontvangt? Wist ik niet. Nu komt dat bij ons niet veel voor omdat we vooral toevoegingszaken doen én onze cliënten aansporen om giraal te betalen. Maar als je het moet melden is er een probleem. Je moet de anonimiteit van je cliënt kunnen waarborgen en dat kan bij zo'n melding niet. Anders heeft die regel geen zin.'

Kerem Canatan (Meijers Canatan Advocaten, Amsterdam): 'Moszkowicz noch de deken heeft in deze kwestie gelijk. Er valt voor beide standpunten iets te zeggen. Melden valt binnen het beroepsgeheim, omdat de deken er ook over moet zwijgen. Aan de andere kant: alle informatie over je cliënt moet vertrouwelijk blijven bij jou als advocaat. Je mag daarover aan niemand iets vertellen, zeker niet zonder toestemming van de cliënt. Verder: wat houdt het overleg met de deken precies in? Moet je de naam van de cliënt vertellen, of alleen informatie over de zaak? Wat als dat herleidbaar is tot de cliënt? Stel, je belt de deken en zegt: "Ik wil overleg over contant geld dat een cliënt me wil betalen". De deken zegt misschien: "Lijkt me geen goed idee". Vervolgens accepteer ik dat geld toch. Ik heb voldaan aan mijn verplichting om overleg te plegen maar ik heb zijn advies niet opgevolgd. Wat dan? Dan heb ik het nog niet over de slechte bereikbaarheid van de deken. De hele regeling is niet goed doordacht, het is symboolregelgeving die zo snel mogelijk moet worden afgeschaft.'

Dirk van der Landen

(De Roos & Pen, Amsterdam): 'Op ons kantoor werden tien jaar geleden ook contante betalingen gedaan. De afgelopen jaren betrof het alleen nog maar de eigen bijdragen, dus het kwartjes- en dubbeltjeswerk. Nu is het helemaal opgedroogd. Een cliënt kan altijd zijn contant geld naar de bank brengen en het laten storten op de rekening van een advocaat. Vindt de bank dat verdacht, dan moet die maar een MOT-melding doen.'

Je moet deze kwestie in een breder verband zien. De regel over de melding bij cash betalingen is juist door de Orde ingevoerd om het ook binnen de Orde te houden. Het alternatief is dat een toezichthouder deze toets uitvoert en dan ben je veel verder van huis. De deken heeft als advocaat ook een beroepsgeheim, dus dat blijft nog steeds in stand – júíst in deze constructie. Het is uitzonderlijk dat een beroepsgroep zelf kan beoordelen hoe met contante betalingen moet worden omgegaan; dat het binnen de advocatuur nog kan, is een zegen. Ik ben dan ook bang dat incidenten als de kwestie-Moszkowicz uiteindelijk schadelijk zijn voor de hele beroepsgroep. Dan gaat het beroepsgeheim op de helling, dan zul je zien dat toezichthouders de kantoren binnenlopen en om informatie vragen. Dan heb je pas echt schade aan de rechtsstaat. Moszkowicz vraagt terecht aandacht voor dit punt maar hij strijdt voor de verkeerde zaak.'

‘Het beroepsgeheim staat die melding niet in de weg’

Mariska Pekkeriet

(Dommerholt, Zwolle): 'Ik ken wel de melding in het kader van de Wwft maar niet dat je ook de deken moet inlichten. Maar net als Moszkowicz zou ik me ook beroepen op mijn beroepsgeheim. Wel komt het binnen ons kantoor niet voor dat cliënten hoge bedragen in contanten afrekenen. Alles moet via de bank, zo tackelen we dat probleem al bij de voordeur. Maar zou de situatie zich toch voordoen, dan kun je beter eerst aan de deken vragen hoe je hiermee moet omgaan, zonder direct de naam van je cliënt te noemen.'

‘Het is symboolregelgeving die zo snel mogelijk moet worden afgeschaft’

Sander Janssen

(Cleerdin & Hamer, Amsterdam): 'We sluiten contante betalingen niet categorisch uit maar voor zover ik weet is het op ons kantoor nooit voorgekomen dat het gaat om bedragen boven de 15.000 euro. Om die reden weet ik ook niet precies welke gegevens de deken zal vragen als een advocaat melding doet van grote bedragen. Maar zo'n melding is een confraterneel contact, en dus vertrouwelijk. Je vertelt wel vaker iets aan de deken wat onder het beroepsgeheim valt. Dus het beroepsgeheim staat die melding niet in de weg.'

Jan van der Hel, deken, arrondissement Almelo: 'Als een advocaat meldt dat een cliënt een groot bedrag in contanten wil betalen, moet hij eerst overleggen met de deken. De deken wil dan van de hoed en de rand weten: waarom betaalt de cliënt niet via de bank? Waar komt het geld vandaan? Het advies is dan: laat hem gewoon een bankstorting doen. Misschien heeft de cliënt daar problemen mee, maar dat is zijn zaak.'

Wordt het advies niet opgevolgd, accepteert de advocaat toch

het contante geld, dan loopt hij het risico op een dekenklacht. Dat kan ook gebeuren als er al betalingen zijn gedaan: je had de deken op voorhand moeten raadplegen, en deed je dat niet, dan is ook dat tuchtrechtelijk verwijtbaar.

Het dekenoverleg weegt zwaarder dan het beroepsgeheim. Omdat de deken ook een geheimhoudingsplicht heeft, kan er gerust worden gemeld. Hij treedt er niet mee naar buiten, maar het zorgt er wel voor dat de beroepsgroep verschoond blijft van witwaspraktijken. In onze regio komt het overigens zelden voor dat advocaten grote sommen contant geld aangeboden krijgen.'

Register getuigen-deskundigen in opspraak

‘Toetsing beperken we niet tot reputaties’

Het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen, opgericht om de kwaliteit van de getuigen-deskundigen te waarborgen, ligt onder vuur. Het zou niet onpartijdig zijn. ‘Gelukkig hebben wij het NRGD niet nodig.’

Illustratie: Flos Vingerhoets

Tekst: Maarten Bakker

Critici stelden eind juni in een artikel in *De Telegraaf* dat het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen (NRGD) zijn oren te veel laat hangen naar het OM en instituten die er nauw mee verbonden zijn, zoals het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Steen des aanstoots was de weigering van het NRGD om forensisch psychologe Corine de Ruiter en de handschriftdeskundigen Ed en Wanda Waisvisz te registreren. Ook het echtpaar Selma en Richard Eikelenboom van onderzoeksbureau Independent Forensic Services zou bewust door het NRGD ‘buiten de deur’ gehouden zijn.

‘Het is een grote farce,’ zegt Selma Eikelenboom over het NRGD. Ze vertelt

dat haar man betrokken was bij de opstelling van de criteria van het NRGD voor DNA-deskundigen. Maar toen kreeg de DNA-deskundige zelf een oproep van het NRGD voor een mondelinge toets, waaraan hij weigerde zich te onderwerpen. ‘We vertrouwden het niet. We hebben gelijk gekregen, want forensisch psycholoog Corine de Ruiter moest ook een mondelinge toets afleggen en zij werd vervolgens afgewezen.’

Volgens Selma Eikelenboom blijkt de voorkeursbehandeling van NFI-deskundigen uit het lage niveau waarop ze getest worden door de het NRGD. ‘Het NFI analyseert DNA-sporen voornamelijk op het *source level*, dat alleen iets zegt over de herkomst van het DNA-spoor. Daar heeft het NRGD de criteria speciaal voor aangepast.’ Het NRGD zou haar man echter,

in strijd met afspraken, hebben willen testen op een hoger niveau.

Zwarte lijst

‘Bij de onafhankelijkheid van het NRGD kun je inderdaad vraagtekens zetten,’ zegt strafpleiter Job Knoester (Nolet Advocaten in Den Haag). ‘Zeker als er mensen worden afgewezen als Corine de Ruiter. Ik ken arresten van het gerechtshof in Den Haag waarin het oordeel van De Ruiter hoger wordt aangeslagen dan dat van NRGD-deskundigen. Verder doet het de reputatie van het NRGD geen goed dat Richard en Selma Eikelenboom niet staan geregistreerd.’ Nolet is een kantoor dat in een vroeg stadium van strafzaken de rechter al verzoekt om eigen deskundigen aan te stellen, aldus Knoester. ‘Voor ons kantoor zegt het

niets als ze het keurmerk van het NRGD hebben. We hanteren een zwarte lijst van getuigendeskundigen die onder de maat zijn en daar staan ook mensen op die bij het NRGD zijn geregistreerd. Het register is na de ophef over de Schiedammer parkmoord ingesteld om de kwaliteit van de getuigen-deskundigen te verhogen, maar ik bespeur op dit punt geen verbetering.’

Knoester verbaast zich erover dat rechters gemakkelijk getuigen-deskundigen van het NRGD toewijzen. ‘Als hij maar ingeschreven staat, dan is het onderzoek ter terechtzitting naar de deskundigheid alleen maar een formaliteit. Ik heb onlangs een zaak meegemaakt waarin een psychologisch deskundige door het OM naar voren werd geschoven van 26 jaar die nog maar anderhalf jaar klinische ervaring had. Dat vind ik te weinig.’

Vijftig NFI-aanvragen afgewezen

Wie het register van het NRGD op internet opzoekt, krijgt inderdaad de indruk dat het NRGD er exclusief is voor medewerkers van het NFI. De twintig DNA-deskundigen die door het NRGD in orde zijn bevonden, blijken allemaal bij het NFI te werken. Datzelfde geldt voor de drie geregistreerde drugsexperts, de drie geregistreerde wapen- en munitie-experts en de zes geregistreerde forensisch toxicologen. Ze zijn ook allemaal werkzaam bij het NFI. Van de drie handschriftonderzoekers die het NRGD heeft geregistreerd, hebben twee een arbeidsrelatie met het instituut.

‘Wat op onze website staat, zegt nog niet alles,’ reageert John Coster van Voorhout, de voorzitter van het NRGD. Hij wijst erop dat van de 520 aanvragen die

‘Bij de onafhankelijkheid van het NRGD kun je vraagtekens zetten,’ aldus strafpleiter Job Knoester

het NRGD heeft ontvangen voor registratie, er vijftig zijn afgewezen. Daaronder zaten ook verzoeken van medewerkers van het NFI, verzekert de NRGD-voorzitter. Verder zegt hij dat in totaal dertig procent van de aanvragers een mondelinge toets bij het NRGD hebben moeten ondergaan.

De ophef rondom de recente afwijzingen verbaast Coster van Voorhout niet. ‘Het gaat om personen die vaak al langer forensisch werk verrichten, maar voor de toetsing kunnen we ons niet beperken tot hun reputatie. Alle deskundigen die zich bij het NRGD aanmelden, worden op dezelfde wijze aan dezelfde normen getoetst, ongeacht hun werkgever.’

De waarde van de registratie bij het NRGD is volgens Coster van Voorhout groot. ‘Als je niet staat ingeschreven, heb je toch iets uit te leggen aan de rechter. Anderzijds: een inschrijving is nog geen heiligverklaring. Het kan zijn dat een rechter in een heel specifieke casus een geregistreerde deskundige bevraagt of hij de bijzondere kennis daarvoor wel in huis heeft.’ Met een inschrijving is een deskundige er nog niet. De criteria worden continu aangescherpt en van gere-

gistreerden wordt verwacht dat zij zich bijscholen. ‘Sowieso krijgt iedere ingeschrevene na vier jaar een nieuwe beoordeling,’ zegt Coster van Voorhout. Ook veranderen de criteria van het NRGD onder invloed van Europese regelgeving. ‘Brussel heeft enige vereisten voor DNA-onderzoek in een Kaderbesluit vastgelegd en dat heeft natuurlijk ook invloed op onze beoordeling.’

Uitgangspunt voor het NRGD is volgens Coster van Voorhout wel dat de kennis die getoetst wordt wetenschappelijk een stevig fundament heeft. Dat is de reden dat het NRGD DNA-deskundigen alleen op het zogenaamde *source level test* en nog niet op een hoger niveau. ‘Wetenschappers zeggen ons dat daarover nog geen gedegen uitspraken gedaan kunnen worden. Dus wachten wij er nog even mee die kennis te toetsen.’

‘Genoeg advocaten willen ons’

Het Nederlandse Forensisch Instituut bestrijdt dat ze voorgetrokken wordt door het NRGD. Dat veel geregistreerde deskundigen een arbeidsrelatie hebben met het NFI komt volgens de woordvoerder doordat het instituut nu eenmaal veel forensische kennis in huis heeft.

Desalniettemin is Selma Eikelenboom, zelf forensisch arts, niet van plan zich aan te melden bij het register. Ze vreest dat de criteria voor haar vakgebied ook worden toegespitst op de deskundigheid van het NFI. ‘Er is al jarenlang binnen justitie een beweging gaande om het NFI te versterken. Gelukkig hebben wij het NRGD helemaal niet nodig. Er zijn genoeg advocaten die ons willen inschakelen en er zijn ook genoeg rechters die de verzoeken van de advocaten inwilligen.’

Orde in Qatar onder vuur

Advocaten in de golfstaat Qatar zijn niet te spreken over hun Orde. ‘Inefficiënt’ en ‘onder de maat,’ zo beoordelen advocaten de Qatari Lawyers Association. Voormalige algemeen secretaris van de Qatari Lawyers Association (QLA), advocaat Abdul Rahman al-Jufairi noemt het optreden van de organisatie zelfs ‘ronduit teleurstellend.

Wij hadden bepaalde ideeën en opvattingen ten aanzien van de manier waarop de Orde de beroepsgroep moet ontwikkelen en hoe we tot een betere samenwerking met buitenlandse advocaten kunnen komen. Daar is helaas niets van terechtgekomen.’ Ook zou de inefficiëntie van de Orde ertoe bijdragen dat advocaten liever geen lid van de organisatie worden. De oprichting van de QLA in 2005 was een belangrijke gebeurtenis voor het land. Met de Orde hoopte Qatar, dat zich graag pre-

senteert als het zaken centrum van de Arabische golf, duidelijk te maken dat men de rechtsstaat en al zijn actoren serieus neemt. Om die ambitie te onderstrepen werd eerder dit jaar het Qatar Law Forum 2012 georganiseerd, waarbij jonge advocaten van over de hele wereld bijeenkwamen. Geldgebrek is volgens de huidige QLA-voorzitter de voornaamste reden voor het tekortschieten. Hij noemt de financiële situatie zelfs ‘very bad’ en de vooruitzichten niet heel veel beter.

specialist in gezondheidsschade

MEDISCH ADVIES nodig in juridische zaken?

Lechnerconsult is expert op het gebied van gezondheidsschade. Met een vlijmscherp en helder medisch advies staan de specialisten van Lechnerconsult u bij in de vertaalslag van letsel naar personenschade. Van de operatietafel naar de rechtbank.

Lechnerconsult maakt schade inzichtelijk. Bij letselschade, maar ook in arbeidsongeschiktheidsvraagstukken.

Bel voor een vrijblijvende kennismaking met 010 47 62 870 en vraag naar dhr. C. Hoogenkamp.

Lechnerconsult
Schiekade 458
3032 AX Rotterdam

T 010 47 62 870
F 010 47 72 075
E info@lechnerconsult.nl
W www.lechnerconsult.nl

Alimentatierekenen is ècht makkelijker met Split-Online!

*Draagkrachtberekening,
co-ouderschap,
vermogensopstelling en
de berekening van
het besteedbaar inkomen
na scheiding. Alles ineen,
klik, klik, klaar.*

Veel advocaten hebben Split-Online omarmd als hún pakket. Ze willen nooit meer iets anders! Probeer nu zelf het meest gebruiksvriendelijke

en uitgebreide alimentatieberekenprogramma. U kunt Split-Online.nl nu **gratis** testen. Ga snel naar www.split-online.nl en registreer u vandaag!

Split-Online.nl: ook voor praktijkgerichte en voordelige (PE)opleidingen!

Split Online is een uitgave van XS2Knowledge B.V. Voor meer informatie kijkt u op de website: www.split-online.nl. Ook kunt u bellen naar 088 - 61 61 261 of stuur een e-mail naar: sales@split-online.nl.

SPLIT
SCHEIDINGSPLANNING
INFORMATIETOOL

‘Ik denk dat ik het einde niet haal’

‘Ik heb mezelf al eens vergeleken met Don Quichot. Ik heb een eerbare taak. Want wat ik doe – roepen dat de keizer geen kleren aan heeft – moet óók gebeuren.’ Michiel Pestman schreef het afgelopen jaar columns voor dit blad en blikt terug op ‘het grootste miniproces sinds Neurenberg.’

Tekst: Jolenta Weijers

Zelfs verdachte Nuon Chea gelooft niet dat het zin heeft wat Michiel Pestman doet. De Amsterdamse advocaat (Böhler Advocaten) kan trekken en duwen wat hij wil, maar de uitkomst van het Rode Khmer-tribunaal in Cambodja zal straks niemand verrassen. ‘De veroordeling van mijn cliënt is een bij voorbaat vaststaand gegeven. Dit is een politiek proces. Het verloopt niet eerlijk.’

Het is vakantie en Michiel Pestman is even thuis in Nederland. Hoewel, even? Het kan zomaar zijn dat hij besluit niet meer terug te keren naar het tactische mijnenveld in Cambodja. ‘Het doel van mijn aanwezigheid – de wereld laten weten dat het er bij dit tribunaal verre van perfect aan toegaat – is bereikt. De vraag is nu of

Foto: Marco Okhuizen / HH

ik mijn cliënt nog kan dienen, of dat mijn aanwezigheid hem juist meer schade berekent. Ik denk dat ik het einde van het proces niet haal.’

Wangedrag

Sowieso had Pestman al met kantoorgeenoot Victor Koppe afgesproken dat die het stokje eind 2012 zou overnemen, zegt hij. En dan is er nog die klacht van de Cambodjaanse rechters over zijn ‘voortdurend wangedrag. Daar moet de Orde zich eerst maar eens over uitspreken.’

Niet dat hij zich zorgen maakt over het oordeel van de deken. De verwijten aan zijn adres – onder meer minachting van het hof, onethisch en onprofessioneel optreden, procedures doorkruisen, irrelevante vragen stellen, getuigen aanzetten tot misleiding van het hof – passen wat hem betreft naadloos in het plaatje van een gecorrumpeerde procesgang.

‘De Nederlandse advocatuur kan zich nauwelijks voorstellen hoe het er daar aan toe gaat. Er zit een dikke plaat glas voor de publieke tribune. Zodra ik iets zeg wat de rechter niet bevalt, schakelt hij mijn microfoon uit. Zelfs mijn cliënt wordt het zwijgen opgelegd als zijn uitspraken de verkeerde kant op gaan.’ In zijn laatste column schreef Pestman dan ook niet voor niets dat de verdediging is ‘gedegradeerd tot figuranten in een stomme film.’

Schaamlap

Het bijltje erbij neergooien? Die neiging heeft Pestman vaak gehad. ‘In 2003 werkte ik bij het Special Court in Sierra Leone. Destijds was ik geschokt door het gebrek aan ervaren rechters. Maar in Cambodja is het veel erger. Wat de politiek wil, dat doen de rechters. Mijn aanwezigheid is een schaamlap voor de laatste interne afrekening van de Rode Khmer. In feite word

ik gebruikt.’

Dat hij ondanks de uitzichtloze situatie en alle tegenwerking is gebleven, komt door de dankbaarheid die hij ervaart. ‘Cambodjanen staan heel sceptisch tegenover dit tribunaal. Ze rekenen er gewoonweg niet op dat de rechter recht doet. Het feit dat ik steeds weer de trom roer door te roepen dat de rechterlijke macht onafhankelijk moet zijn, roept van regeringswege en in de pers negatieve reacties op. Maar de man in de straat is altijd positief.’

Het tribunaal

Het Cambodja-tribunaal is bedoeld om de oorlogsmisdaden en misdaden tegen de mensheid van de Rode Khmer te berechten. De Rode Khmer, aan de macht van 1975 tot 1979, wordt verantwoordelijk gehouden voor de dood van ruim 1,5 tot meer dan 2 miljoen mensen.

Het tribunaal is opgesplitst in deelprocessen. Momenteel gaat het om de ontruiming van de hoofdstad Phnom-Penh in april 1975. Michiel Pestman staat Nuon Chea bij, ook wel ‘Broeder nummer twee’ genoemd. Chea was na Pol Pot de belangrijkste man binnen de Rode Khmer.

Pestman verwacht dat het blijft bij dit eerste deelproces. ‘Het tribunaal heeft geen internationale status, maar is formeel een Cambodjaanse aangelegenheid. Het wordt betaald door individuele donorlanden. Maar daar heerst inmiddels grote scepsis over de onafhankelijkheid van het tribunaal. Cambodja moet daarom steeds meer moeite doen om geld bij elkaar te krijgen. Ik denk dat wij, door steeds te roepen dat het hier corrupt is, daaraan wel hebben bijgedragen.’

Advocaten voor advocaten

Libanon: eerherstel voor Mugraby

De Libanese advocaat Muhamad Mugraby bekritiseerde zijn vaderlandse justitiële apparaat en werd tien jaar geleden van het tableau geschrapt. Onterecht, oordeelde het Gerechtshof van Beiroet. Nu wil hij verhaal halen bij de EU.

Tekst: Tatiana Scheltema

Vorige week ontving Muhamad Mugraby (73) een schrijven van de Orde van Advocaten van Beiroet. 'Wij hebben uw contributie voor de jaren 2004-2012 in goede orde ontvangen en geaccepteerd,' schreef de Orde.

Diezelfde Orde wilde Mugraby in 2003 van het tableau verwijderen: hij zou de integriteit van de advocatuur en de rechterlijke macht hebben geschaad door zich negatief uit te laten over het Libanese justitiële apparaat. Mugraby ging in beroep. Maar de president van de Libanese Hoge Raad schreef op verzoek van de toenmalig deken een brief aan alle rechters in het land waarin de schrapping en het beroepsverbod werden bevestigd.

Tien jaar later is Mugraby nog altijd gegriefd. 'De president negeerde het feit dat het beroep een schorsende werking heeft,' zegt hij aan de telefoon vanuit Beiroet. 'Sindsdien heb ik zo'n vijftieng procedures gevoerd tegen de staat. De meeste heb ik verloren. Telkens als er nieuwe rechters zaten, maakte ik opnieuw bezwaar.' Pas vorige maand kreeg hij gelijk: een nieuw college van het Gerechtshof van Beiroet oordeelde

Foto: met dank aan Lal

dat het besluit om hem te schrappen op oneigenlijke gronden was genomen.

De oorzaak van het conflict tussen de mensenrechtenadvocaat en de Libanese Orde ligt volgens Mugraby bij zijn getuigenis voor de Europese Commissie in 2003 over de misstanden binnen het Libanese justitiële apparaat. 'Ik stelde de jurisdictie van de militaire rechtbanken ter discussie en van de commissies die waren ingesteld om de onteigening van grond in Beiroet door het bedrijf Solidère te legitimeren. In onze grondwet staat

dat alleen de overheid tot onteigening mag overgaan.'

Het politieke regime blijft niet in stand door de wet te bekrachtigen, maar door haar te schenden, zegt Mugraby, en dat gaat gepaard met grove mensenrechtenschendingen. 'Op uitnodiging van het Europese Parlement legde ik daar in 2003 een verklaring over af. Daarvoor werd ik later in Libanon vervolgd. Eerst door het leger, omdat ik hen zou hebben beledigd, en later civiel.' Die laatste zaak loopt nog.

Desondanks wordt het land zwaar door de EU gesubsidieerd. Onterecht, vindt Mugraby, en hij meent daarvoor steun te vinden in de mensenrechtenclausule in het Associatieverdrag tussen de EU en Libanon. Maar een beroep daarop bij het Europese Hof van Justitie werd afgewezen. Ook in deze zaak is Mugraby nu in beroep.

Advocaatje, lees je nog?

Dossiers aan de kant, maar toch nog geen genoeg van lettertjes? Doe dan uw voordeel met deze zomerse leestips van drie confrères.

Tekst: Olga van Ditzhuijzen

Inez Weski

(Weski Heinrici Advocaten in Rotterdam)

‘Ik reis vooral zakelijk en nauwelijks voor vakantie. Voor mijn werk in een rogatoire commissie heb ik onlangs bijvoorbeeld veel tijd doorgebracht op een rode modderige weg door de rimboe in Liberia, alsof ik was verdwaald op de filmset van *Apocalypse Now part II*. En nu zit ik voor werk in Suriname, ook weer in het regenseizoen. Voor mij is lezen vooral een *read and run*, het moet snel, letterlijk lichtgewicht en ook inhoudelijk van dien aard zijn dat de tekst in logistieke delen kan worden genuttigd, zodat het lezen kan worden onderbroken door verhoren, besprekingen en autoritten. In die categorie voldoet een thriller van Harlan Coben uitstekend, en ook lees ik graag in etappes het steeds verder groeiende feuilleton van *A Game of Thrones* (momenteel ook populair als televisieserie, red.), een manshoog werk dat zich afspeelt in een fantasy-wereld van koninkrijken in een voortdurende strijd om macht, rijkelijk gelardeerd met draken en ander loslopend mythisch wild. Het feuilleton telt intussen zeven delen. Ik ben vooral een veellezer en alles-willen-weter en krijg kennelijk ook buiten het dossier niet genoeg van lettertjes.’

Foto: HH

Peter Plasman

(Plasman Advocaten in Amsterdam)

‘Op vakantie gaat er altijd een grote stapel boeken mee. Ik vertrek binnenkort en ben nu al een selectie aan het maken van zo’n 20 à 25 boeken. Ik wil niet het risico lopen dat ik zonder kom te zitten, dat is dodelijk. Het liefst lees ik biografieën van politici of reconstructies van bijvoorbeeld een kabinetsformatie. Vaak staan die verhalen bol van list en bedrog, of blijkt dat grote beslissingen zijn bepaald door toevallige lulligheden. Ik vind het interessant om te lezen hoe de zaken werkelijk zijn gegaan. In dat verband lees ik ook alles wat los- en vastzit over de Tweede Wereldoorlog, dat blijft een oneindige stroom literatuur opleveren. De biografie van Reinhard Heydrich, *Hitlers beul*, heb ik in één adem uitgelezen. Verbijsterend hoe de organisatie van de uitroeiing van de Joden is verlopen. Hij had er niks op tegen, zag gewoon een gat in de markt en carrièrekansen. Het is niet zulke zware kost als het lijkt, een boek als *Eva Braun – leven met Hitler* leest vlot weg en bevat eigenlijk een soort borrelpraat. Om te onthouden dat het rechtssysteem feilbaar is, lees ik ook graag over schandalen, zoals de Lockheed-affaire. Bernhard was natuurlijk ook een boef die nooit voor de rechter is gekomen.’

Geert-Jan Knoops

(Knoops' advocaten in Amsterdam)

‘Ik ben bang dat ik deze zomer vooral vakliteratuur moet lezen, om een inhaalslag te maken. In die categorie zou ik het boek *Convicting the Innocent: Where Criminal Prosecutions Go Wrong* van de Amerikaanse strafrechtvoogdleraar Brandon L. Garrett aanraden. Dat gaat over gerechtelijke dwalingen. Ik heb het al gelezen en gebruik het nu vaak als naslagwerk, nu we met ons kantoor bezig zijn om eerherstel te krijgen voor de mogelijk onschuldig veroordeelde “zes van Breda”. Garrett beschrijft glashelder hoe dwalingen, ook te goeder trouw, kunnen ontstaan. Verder houd ik ook wel van Amerikaanse *legal thrillers*, die van Michael Connelly zijn haast verslavend. Ik heb zelfs een keer een passage uit zo’n boek van Scott Turow gebruikt in mijn pleidooi. Maar eigenlijk zouden strafrechtadvocaten niet te veel misdaadlectuur moeten lezen. Ik vind het zelf juist prettig om natuurwetenschappelijke boeken te lezen, bijvoorbeeld over marine biologie. Jacques Cousteau is een jeugdheld van mij en het recente boek van Stephen Hawking, *The Grand Design: New Answers to the Ultimate Questions of Life*, kan ik ook van harte aanbevelen. Straffpleiters zijn vakidioten en dat kun je alleen volhouden als je af en toe je eigen bestaan kunt relativeren en leest over de geheimen die de oceanen en het heelal nog herbergen. Het leven heeft immers meer te bieden dan strafdossiers en vingerafdrukken.’

Ik ben 12

en heb behoefte aan een pensioen met een makkelijke administratie

Ontdek Het Nieuwe Pensioen van De Goudse

Duidelijk. Efficiënt. En voor alle bedrijven vanaf 1 medewerker

De Goudse biedt oplossingen voor elke ondernemersleeftijd.

Je wilt geen administratief gedoe. De Goudse begrijpt dat en introduceert daarom Het Nieuwe Pensioen.

Dat is een collectief pensioen voor alle bedrijven vanaf 1 medewerker.

Waarbij wijzigingen eenvoudig doorgegeven worden via een online portaal.

Kijk op www.hetnieuwepensioen.nl of vraag het je verzekeringsadviseur.

De Goudse helpt ondernemers verder.

de Goudse

Van der Steur sloop de advocatuur, uit eigenbelang?

VVD Tweede Kamerlid en advocaat Ard van der Steur pleitte onlangs voor een kwaliteitsverbetering van de advocatuur en daarop noodzakelijk toezicht. Maar niet iedereen lijkt overtuigd.

Tekst: Hans Peek¹

Eindelijk komt advocaat en VVD-politicus Ard van der Steur uit de kast. Zijn aanval was al aangekondigd. Er deugt volgens hem niets van de wijze waarop de advocatuur is georganiseerd en dus moet alles op de schop. Waar hij zijn 'wijsheid' vandaan haalt is echter niet duidelijk. Hij heeft 'werkbezoeken' afgelegd aan rechters, officieren van justitie en advocaten en heeft zelf ervaring als advocaat. Wat die werkbezoeken en ervaring precies inhielden en waard zijn wordt niet duidelijk in zijn opinie-artikel (*Advocatenblad* 9, 28 juni 2012, p. 29).

Van der Steur presenteert zijn ideeën als 'de VVD'-opvatting. Dat roept de vraag op of de VVD inmiddels net zo staatsgericht denkt als bijvoorbeeld het BFT en officieren van justitie, waar Van der Steur zich kennelijk zo gouvernementeel achter schaaft. Sinds wanneer staat de VVD niet meer borg voor de onaf-

hankelijkheid van de advocatuur? En is dit wel dé mening van de hele VVD?

Jonge advocaten deugen niet, de opleiding van advocaat-stagiaires deugt niet, het patronaat deugt niet, ook ervaren advocaten moeten elk jaar opnieuw examens gaan doen, advocaten die werken op basis van gefinancierde rechtshulp deugen niet, officieren van justitie en rechters moeten het werk van advocaten gaan toetsen, het financieel toezicht moet worden uitbesteed aan een staatsorgaan (BFT), het tuchtrecht moet strenger worden enz.

Uiteraard is het mogelijk om zaken te verbeteren. Dat kan altijd en op alle terreinen dus ook bij de advocatuur. Daarom is het bijvoorbeeld ook goed dat er nu een klacht tegen mr. Bram M. door de raad van discipline wordt behandeld over het regelmatig aannemen van grote sommen contant geld.

De Orde van advocaten is op meerdere terreinen actief om het beleid en toezicht aan te scherpen. Dit na rapporten van onafhankelijke externe experts (o.a. Van Wijmen, Docters van Leeuwen en Hoek-

stra). Maar zij wordt daarbij zelfs tegengewerkt door een andere VVD'er, staatssecretaris Teeven, oud-FIOD rechercheur en oud-officier van justitie.

Aan het eind van het opiniestuk van Van der Steur komt de aap uit de mouw. De regels voor samenwerkingsverbanden tussen advocaten moeten wél even worden geliberaliseerd. De heer Van der Steur werkt zelf als advocaat (je vraagt je af hoe hij nog de vereiste kwaliteit kan leveren voor zijn cliënten gezien zijn werk als fulltime Tweede Kamerlid en raadslid in Teylingen) in een samenwerkingsverband van 17 verschillende losse, zelfstandige partners die ieder hun eigen praktijk uitoefenen en de broek moeten ophouden onder de naam Legaltree. Allemaal topadvocaten volgens de ronkende website van dit in hoge mate virtuele kantoor. Alles moet dus strenger behalve de regels voor de (niet op toevoeging werkende) ondernemende advocaten van Legaltree. Dit lijkt op een doorzichtige preek voor eigen parochie en uit de onderbuik afgeven op anderen. Niet overtuigend.

¹ Partner bij Peek advocaten-belastingkundigen in Utrecht.

Van de Orde Essaywedstrijd voor stagiaires

Stagiaires met een origineel idee of verlichte visie zijn bij dezen van harte uitgenodigd mee te doen aan de essaywedstrijd die de Orde organiseert vanwege haar 60-jarig bestaan.

Beschrijf in een vlammend betoog van maximaal 600 woorden hoe jij denkt dat de advocatuur over twintig jaar opereert. Wat is dan hun positie in de samenleving? Krijgen advocaten meer concurrentie? En hoe is het tegen die tijd met het toezicht gesteld? Alle essays worden beoordeeld door een jury met daarin schrijfster Jessica Durlacher, advocaat en schrijver Christiaan Alberdingk Thijm, voormalig AR-lid Hermine Voûte en Jonge

Balie voorzitter Chrisje Bosman. De winnaar krijgt, naast een gloednieuwe iPad 3, de gelegenheid zijn of haar idee, plan of visie te presenteren tijdens het Jaarcongres van de Orde op vrijdag 28 september in de Westergasfabriek te Amsterdam. Ook wordt het winnende essay in dit blad gepubliceerd en wordt de winnaar voor *Advocatenblad Start* geïnterviewd. Inzendingen kunnen tot uiterlijk 30 augustus worden verstuurd naar mailadres j.doornebal@advocatenorde.nl.

De focus van een oud-advocaat

‘Eigen verantwoordelijkheid advocatuur moet onverlet blijven’

Wie na 25 jaar advocatuur een politieke of bestuurlijke functie krijgt, vergeet de toga niet. Dat geldt ook voor de Amsterdamse burgemeester Eberhard van der Laan. Hij mist elementen uit zijn tijd als advocaat, maar kan zijn advocatenhart nog wel laten spreken in zijn project Top600.

Tekst: Michel Knapen

Prettig dat u het *Advocatenblad* wilt ontvangen – het was ooit uw lijfblad.

‘Ik las het altijd heel goed. Als stagiaire ben ik bij mijn eerste kantoor Van Doorne Sjollema in handen gevallen van een fantastische patroon, Hessel Bouman. Ongeveer het eerste wat hij in het kader van de opleiding tegen me zei was: “Je moet altijd het *Advocatenblad* goed lezen. Met name van de disciplinaire beslissingen leer je wat in dit vak wel en niet mag.” Hij was niet alleen één van de grootste aansprakelijkheidsrechtadvocaten van Nederland maar ook één van de fatsoenlijkste mensen die ik ooit heb ontmoet. Hij zei – en dat vond ik verrassend – dat je altijd wel één uitspraak zult tegenkomen waar je zelf bij in de buurt bent geweest, omdat het zo moeilijk is te weten hoe een advocaat behoort te handelen. Als een fatsoenlijk iemand zoiets durft te zeggen, dan voel je je heel erg gestimuleerd om ook zo te handelen. En later – en dat is het mooie van het systeem van de gezelschap die door een patroon wordt opgeleid – heb ik die boodschap talloos vaak doorgegeven aan stagiaires van ons kantoor: “Lees altijd de beslissingen. Dan ontwikkel je een scherp gevoel voor de normen en waarden in de advocatuur.” En zelfs al ben je jaren advocaat, je moet ze blijven lezen omdat er altijd nieuwe ontwikkelingen

‘Je hebt als advocaat geleerd om dat zuiver te doen’

en vragen zijn, zeker in een vak waar je zoveel dilemma’s kunt tegenkomen. Ik heb de disciplinaire beslissingen proberen bij te houden tot ik in november 2008 van het tableau ging. Sindsdien heb ik ze nooit meer gelezen. Ik vind dat wel jammer.’

Heeft u nog banden met Kennedy Van der Laan?

‘Ik zie sommige oud-collega’s nog wel eens. Of ze sms’en me om als burger hun mening te geven, en dat is erg leuk. Maar de formele contacten zijn op de dag dat ik minister werd helemaal verbroken.’

Het kantoor draagt wel nog uw naam.

‘Het is een handelsnaam en die ben ik kwijtgeraakt. Ik zou het jammer vinden als het kantoor een andere naam krijgt. Ik was de initiatiefnemer en ben er bepaald trots op wat er is ontstaan. Ik kreeg een briefje van een advocaat uit Utrecht: “Burgemeester, ze gebruiken nog steeds uw naam, ik vind dat niet terecht, daar moet u iets aan doen.” Ik zie niet in waarom dat zou moeten. Tussen mij en

het kantoor bestaat immers geen enkele band meer.’

U was wel op het twintigjarige jubileum van het kantoor op 1 april.

‘Ik word door veel advocatenkantoren uitgenodigd om een opening te verrichten of een feestrede te houden. Ik heb dat nu zo’n tien keer gedaan voordat ik “ja” zei tegen Kennedy Van der Laan en dat was bij dat jubileum. Toen vond ik dat het wel kon. Maar het kantoor staat niet boven aan de lijst omdat ik iedere schijn van betrokkenheid wil vermijden.’

Mist u de advocatuur?

‘Er zijn zeker elementen die ik mis. Burgemeester zijn is een groot voorrecht maar de advocatuur had enkele aangeenheden die ik nu totaal niet meer heb. Zo vond ik het ontzettend leuk zelf te schrijven. Dat is iets wat ik van mijn moeder heb meegekregen. Mijn oude secretaresses of collega’s konden er gek van worden: ik ging soms wel tien keer door versies van conclusies of pleitnota’s heen voordat ik het goed genoeg vond. Dat proces van nul naar tien was in het begin heel zwaar maar werd steeds bevredigender, dat vond ik geweldig.’

Moest het dan juridisch beter of mooier worden opgeschreven?

‘Wat ik in mijn leven heb geleerd en wat ik heb proberen over te dragen aan jon-

gere collega-advocaten is: “Ga niet onmiddellijk schrijven. Maak eerst je structuur.” Ik las dossiers altijd heel goed, wat in de advocatuur vanzelfsprekend is. Ik heb die eigenschap meegenomen in mijn nieuwe functie en daar worden veel mensen hier ontzettend nerveus van. Al lezend maak je aantekeningen, rijp en groen, over wat *misschien* moet worden uitgezocht of wat interessant kan zijn. Dat noemde ik mijn groslijst. Dat moet je overbrengen in een inhoudsopgave, maar de meeste advocaten slaan dat over, wat resulteert in warrige stukken. Het is ook de moeilijkste fase, het echte denken uitzoekwerk. Maar het is de meest bevredigende fase als je jezelf die tijd gunt. Ik heb stagiaires altijd geleerd om dáár hun energie in te steken. Daarna komt fase 3 – het mooie dicteren. Ik heb mensen horen zeggen: “Onwaarschijnlijk dat jij uit zo’n dik dossier twee uur lang een conclusie kunt dicteren.” Maar dat was het laatste staartje, ik had er soms al dagen aan gewerkt om het te lezen en van fase 1 naar 2 te gaan. En dan was er in grote zaken nog een dag om de tekst te verfijnen, om van fase 3 naar 10 te gaan. Maar dát proces mis ik.’

Ervaart u in deze functie nadelen van het feit dat u advocaat bent geweest?

‘Jazeker. In een bestuurlijk gesprek en zeker in de gemeenteraad waar het ook politiek wordt, is het zelfs een valkuil om als advocaat te hebben gewerkt. Een advocaat zal altijd betwisten wat de wederpartij zegt als hij het er niet mee eens is. Anders kan de rechter hem er aan vastknopen. Zo zat ik in de jaren negentig in de gemeenteraad en zo zie ik het nu weer terugkomen. Anderen zeggen: “Als je zo reageert, dan wordt je verhaal veel te lang,” of ze vragen zich af waarom ik überhaupt op sommige sprekers inga. Ik zeg: “Het is toch gezegd, ik móét wel reageren.” Maar in de politiek is dat alles minder belangrijk dan in de rechtszaal. Het zit er bij mij nu eenmaal zo in en het zit me nu ook weleens in de weg. Als mensen in een debat roepen wat ze niet kunnen hardmaken of wat *ad hominem* is

‘Ondertussen wacht ik nog altijd op het eerste kort geding’

– dan komt die advocatenreflex boven. Je hebt als advocaat geleerd om dat zuiver te doen. En in het politieke debat gaat het niet altijd zuiver. En als je te veel op de hygiëne let – wat op zich goed is – kan dat wel het zicht op de hoofdboodschap wegnemen.’

Vandaag is uw hoofdboodschap de Top600, het programma om in Amsterdam zeshonderd criminele veelplegers aan te pakken.

‘Het is een heel ambitieus programma. Decennialang werd in Amsterdam de gewelddadige criminaliteit begaan door zo’n duizend man, die ook steeds recidiveerden. Dat is boven de macht van de overheid en semi-overheidsinstanties gegroeid. Daarbij, alles kwam samen: een gebrekkig integratie- en onderwijsbeleid, kapotte gezinnen, onvoldoende taalbeheersing. Kleine kinderen hadden op hun vierde verjaardag vaak al twee jaar taalachterstand wat niet positief op de schoolcarrière werkt. Dat leidt tot

verlies aan zelfvertrouwen, spijbelen, vermenging met de straatcultuur. Die jongeren stoppen twee keer zo vaak met school, zijn drie keer zo vaak werkloos en komen vijf keer zo vaak in contact met Justitie. Als minister heb ik die problematiek bespreekbaar gemaakt en vervolgens meegenomen naar Amsterdam. Hier is de veiligheid wel verbeterd, maar niet op het punt van geweld en niet op het punt van jongeren tussen 18 en 24 jaar.’

Terwijl er al jaren een actief veiligheidsbeleid gevoerd wordt in Amsterdam.

‘Toen ik hier aankwam, zag ik ontzettend veel goeie instanties en mensen, die echter niet goed samenwerkten. Hier kwam de ondernemer in mij weer boven. In die rol heb ik geleerd: focus je. Die instanties moesten hetzelfde doen op zelfde moment, dezelfde richting op. Wat ik ook meenam was: registreren en monitoren. Maar er was een capaciteitsprobleem. Een districtschef leidde me rond in de wijk de Pijp. Men wist precies in welke pizzeria groepen afspraken maakten en naar welke andere tent ze het geld brachten. Ik dacht wat iedereen dacht: waarom pakken we ze niet op? De districtschef haalde een lijst met namen van veelplegers uit zijn binnenzak. Ze waren dus bekend bij de politie maar er was te

‘Geen partners’

Simeon Burmeister, u gaat burgemeester Van der Laan helpen om boeven te vangen?

‘Nee hoor,’ zegt strafrechtadvocaat (Cleerdin & Hamer in Amsterdam) en portfeuillehouder strafrecht van de Amsterdamse Orde van Advocaten. ‘Enkele advocaten, vooral die zich bezighouden met het minderjarigenstrafrecht, maken zich wel zorgen over de rechtsbescherming van de veelplegers uit de Top600. Advocaten zijn sceptisch over deze lijst, het werkt stigmatiserend. Het is niet duidelijk waarom je op de lijst terecht komt. Het zijn wel ónze cliënten die erop staan. Maar de lijst is er nu eenmaal en dan kun je twee dingen doen: zeggen dat je er niets mee te maken hebt of meedenken hoe de belangen van veelplegers kunnen worden behartigd. Over dat laatste hebben we een goed gesprek gehad met Van der Laan. We denken constructief mee, met behoud van onze eigen verantwoordelijkheid. Precies zoals Van der Laan zegt. Zo praten we ook met de rechtbank en het OM, die ons ook aanduiden als ketenpartners.’

weinig capaciteit. Daarmee ontstond het idee voor de Top600.

Een andere aanleiding was er trouwens ook. Ik heb veel slachtoffers van overvallen bezocht, vaak ouderen. Soms nam ik een bosje bloemen mee, soms kon ik ze aan een ander huis helpen. Maar aan de essentie – niet te worden overvallen – kon ik weinig doen. Ze zeiden: “Als ik word overvallen, dan wil ik graag dat de dader verantwoording aflegt.” Dat had ik nauwelijks te bieden.’

Wat kon u wel doen?

‘Er werden dikke nota’s geproduceerd. Ik las ze niet en ik ontdekte dat niemand dat deed. Toen waren er in twee weken twee overvallen op juweliërs in één straat. Voor één juwelier was het al de vierde keer, ik zag de kogelgaten in de deurpost. De andere juwelier was doodgeschoten.

Toenmalig hoofdcommissaris Bernard Welten vroeg of ik een dikke nota wilde vaststellen. Ik wilde wat anders: dit moet ophouden, we moeten het verloren terrein terugwinnen. Het aantal overvallen moet terug, die jongens moeten weer een kans krijgen en professionals moeten weer met plezier naar hun werk gaan.’

Wat maakt uw aanpak anders?

‘Er zijn drie onderdelen. De eerste pijler is “lik op stuk” en daarin hebben we fantastische resultaten bereikt. De tweede pijler is de strafzorgcombinatie: niet alleen Justitie speelt een rol maar ook de zorg, de schuldhulpverlening, de leerplichtambtenaar, de gezinsmanager, woonbegeleiding en er worden stageplekken en banen gezocht. Pijler drie richt zich op het gezin. Heb je een criminele broer, dan is dat de voornaamste

voorspeller dat jij ook crimineel wordt. Pakken we iemand op uit de Top600, dan gaan we direct het gezin in om broertjes en soms zusjes te helpen.’

Maar die ouders zeggen: ‘onze zoon is misschien wel crimineel maar al die lui over de vloer willen we niet.’

‘Dat is typisch een advocatenreactie omdat ze denken dat wij de bevoegdheid niet hebben om binnen te komen. Maar de ouders hebben dan al een brief gehad: “Uw zoon behoort tot Top600.” Ik heb behoorlijk wat brieven van advocaten gehad: “Mijn cliënt moet van de lijst, want anders start ik een kort geding.” We nodigen die advocaten dan uit en leggen uit waarom ze op de Top600 staan. Ondertussen wacht ik nog altijd op het eerste kort geding. Waarom zouden wij niet

‘Jammer als het kantoor een andere naam krijgt’

het lukt de jongens én hun broertjes de goede kant op te werken.” Wij houden ons uiteraard aan de wet!’

Er doen 33 instellingen en organisaties mee. Waarom de advocatuur niet?

‘Ik wilde dat de advocatuur de 34ste werd en dat is inmiddels gebeurd. Begin juni zijn de Amsterdamse deken Germ Kemper en strafrechtadvocaat Simeon Burmeister hierover op bezoek geweest.’ [Zie kader.]

Advocaten helpen mee om veelplegers te vangen?

‘Ik ben advocaat van de Nederlandse Vereniging van rechters geweest en weet heel goed wat des rechters en wat des bestuur is. U zult van mij nooit één uitspraak vinden dat we harder moeten straffen. Maar waar wij voluit over mogen spreken, ook met rechters, is de organisatie van ons hele systeem. Dat zeg ik ook tegen advocaten, met dezelfde afbakening van hun autonomie, waar ik als burgemeester kilometers ver weg van moet blijven. Advocaten moeten alles kunnen doen wat zij voor hun cliënten nodig vinden. Maar tegen hen zeg ik: “Als de statistieken zeggen dat jouw cliënt negentig procent kans op recidive heeft, dan is ook jullie expertise onontbeerlijk in het programma.” Daar is goed en zakelijk op gereageerd. De eigen verantwoordelijkheid van de advocatuur moet onverlet blijven maar dat hoeven ze mij niet uit te leggen. Dan willen ze best meedenken over maatschappelijke problemen die erachter zitten.’

Wat doet de advocatuur in uw programma concreet?

‘Daarover zijn we nog in gesprek. Voor slachtoffers zie ik gaten in slachtofferhulpverlening maar dat is meer voor letselschadeadvocaten, die kunnen helpen dat op orde te brengen.’

mogen focussen? De ouders die een brief krijgen denken niet in termen van bevoegdheden, dat gemeentelijke instanties niet mogen binnenkomen. Die zijn vaak juist blij. Of ze vragen zelf hun zoon

op de lijst te zetten want dan krijgen ze eindelijk aandacht van al die instanties. Dat is mijn antwoord op de bevoegdheidsvraag van advocaten: “Je treft hier een heel erg goed programma waarin

CV

1955	Geboren te Leiden
1983	Doctoraal Nederlands recht, VU Amsterdam (cum laude)
1984-1992	Advocaat bij Van Doorne Sjollema Advocaten/Trenité van Doorne Advocaten (tegenwoordig Van Doorne)
1990-1998	PvdA gemeenteraadslid Amsterdam
1992	Oprichting Kennedy Van der Laan
1992-2008	Advocaat/partner
2008-2010	Minister voor Wonen, Wijken en Integratie in kabinet-Balkenende IV
2010	Burgemeester van Amsterdam

TEGEN EEN VASTE PRIJS DE ALIMENTATIE LATEN BEREKENEN

- Wilt u een onafhankelijk rapport?
- Wenst u een contra expertise?
- Is alimentatie berekenen niet uw dagelijks werk?

Voor die situaties bieden wij een oplossing. Voor een vaste prijs laat u snel en goed een alimentatierapport maken door ervaren collega's. Het is méér dan een berekening: u krijgt een goed leesbaar en betrouwbaar rapport dat u en uw cliënt een volledig inzicht geeft in de juridische rechten en plichten. Met toepassing van de Tremanormen en Methode Bol.

We verstrekken u graag méér informatie over de mogelijkheden.
Mr.dr.s.J.P.M.Bol, tel. (072) 511 84 50.

WESKI HEINRICI

ADVOCATEN

Voor onze strafpraktijk zoeken wij een

advocaat-medewerker of gevorderd advocaat-stagiaire

met ervaring in het financieel-economisch en commune strafrecht.

Reacties te richten aan:
mevr. Mr V.M.Weski
Westersingel 43
3014 GT Rotterdam

SEEBREGTS & SAEY

STRAFRECHTADVOCATEN

Seebregts en Saey Strafrechtadvocaten

zoekt enthousiaste en capabele

advocaat-medewerker

of

(gevorderde) advocaat-stagiaire

gelieve reacties binnen 21 dagen te richten aan

mr. drs. A.M. Seebregts
Mathenesserlaan 214
3021 HM Rotterdam

seebregts@seebregts-saey.nl

Gevestigd te Roermond

Zoekt per direct:

- ADVOCaat-MEDEWERKER ALGEMENE COMMERCIELE PRAKTIJK
- ADVOCaat-MEDEWERKER INSOLVENTIERECHT
- ADVOCaat-MEDEWERKER BOUW- EN VASTGOEDRECHT

PROFIEL

U hebt 5-10 jaar werkervaring opgedaan in de advocatuur bij een (middel) groot kantoor en hebt uitstekende kennis van een van de voormelde rechtsgebieden. U hebt een afgeronde specialisatie opleiding en/of bent bereid om deze op korte termijn te volgen.

U beschikt over relativeringsvermogen en gevoel voor humor. U beschikt daarnaast over uitstekende communicatieve en diplomatieke vaardigheden. Kennis van de Engelse en/of Duitse taal strekt tot aanbeveling.

PRAKTIJK

Tot onze cliënten behoren nationale en internationale, middelgrote tot grote (beursgenoteerde) ondernemingen, zorginstellingen, gemeentes, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, (institutionele) beleggingsmaatschappijen en vermogende particulieren.

BELONING

U ontvangt een meer dan marktconform salaris. Tot de primaire arbeidsvoorwaarden behoren: een auto van de zaak, telefoon en onkostenvergoeding. Secundaire voorwaarden zijn -uiteraard in overleg met ons- nader door u te bepalen.

U kunt uw CV met een korte begeleidende brief, onder vermelding van de functie, richten aan mr. G.J.A. van Dinter en sturen naar: info@vdadvoaat.com. Vanzelfsprekend behandelen we uw sollicitatie vertrouwelijk.

Meer informatie vindt u op onze website: www.vdadvoaat.com

Laat je niet afschepen door het **aanhoudingenprotocol**

Het aanhoudingenprotocol stelt eisen aan aanhoudingsverzoeken wegens verhindering van de raadsman die wringen met het gedragsrecht voor advocaten. Voor strafrecht-advocaten is het onwerkbaar als op redelijke aanhoudingsverzoeken niet voorafgaand aan de zitting positief wordt beslist. Is zo'n beslissing afdwingbaar?

Tekst: Willem Jebbink en Jeroen Soeteman¹

De planning van strafzaken van ongedetineerde cliënten verloopt lang niet altijd in overleg met de raadsman. Als hij en eventuele kantoorgenoten zijn verhinderd, rest hem de rechter op voorhand om aanhouding van de zaak te verzoeken.² Zeker in kleinere zaken wordt daarop vaak niet positief gereageerd of wordt hem meegedeeld dat eerst op de zitting definitief wordt beslist. Daarmee belandt de advocaat in een Catch 22-situatie: hij moet ter zitting de afwijzing wegens verhindering betwisten en door verhindering kan hij de afwijzing niet ter zitting betwisten.

Om bij het beoordelen van aanhoudingsverzoeken de rechtseenheid, een voortvarend verloop van de procesgang en een optimale benutting van de zittingscapaciteit te bevorderen, is een 'aanhoudingenprotocol' opgesteld door het Landelijk overleg voorzitters van strafsectoren van hoven en rechtbanken (LOVS).³ De daarin genoemde doelstellingen zijn deels ontleend aan de rechtspraak van de Hoge Raad, waarin is bepaald dat bij de beoordeling van aanhoudingsverzoeken ook het belang dat de samenleving heeft bij een spoed-

dige berechting en het belang van een goede organisatie van de rechtspleging meeweegt.⁴ Doordat die gronden fundamentele rechten opzij kunnen zetten, zouden deze pas de doorslag moeten krijgen indien aanhouding verlamdend op de berechting gaat werken.⁵

Beoordelingsfactoren bij verhindering raadsman

Hoewel de HR – in de sfeer van straftoemeting – heeft geoordeeld dat het LOVS geen instantie is die rechters kan binden in hun door de wet gegeven ruimte,⁶ worden aanhoudingsverzoeken doorgaans op basis van dit protocol beoordeeld. Waar het verhindering van de raadsman betreft, neemt het als uitgangspunt dat de raadsman bij verhindering voor vervanging moet zorgen. Volgens het protocol kan een aanhoudingsverzoek worden gehonoreerd als de zaak gecompliceerd is, de raadsman specifieke voor de zaak benodigde deskundigheid bezit, hij de vaste raadsman van de verdachte is of zijn cliënt in een aan de strafzaak verwante zaak bijstaat. Het protocol beveelt aan geen uitstel te verlenen als de zittingsdatum in overleg

met de raadsman is vastgesteld, de verhindering ten tijde van het accepteren van de zaak bij de raadsman bekend was, het een eenvoudige zaak betreft waarvoor geen speciale deskundigheid is vereist of de verdachte de raadsman te laat heeft ingeschakeld.

Het is een gemis dat het protocol – nota bene een product van rechters – niet ingaat op het fundamentele recht van de verdachte op rechtsbijstand en vrije advocaatkeuze (art. 38 Sv, art. 6 lid 3 onder c EVRM en art. 14 lid 3 onder d IVBPR).⁷ Volgens de HR wordt dit recht in beginsel niet beperkt als de raadsman wegens overmacht is verhinderd.⁸ Strikte toepassing van het protocol vindt bij de HR dan ook niet altijd genade. In een zaak uit 2011 werd in cassatie de raadsman in het gelijk gesteld die zich tot het gerechtshof wendde met de mededeling dat hij op de zittingsdatum met vakantie zou zijn en dat hij de enige is binnen zijn kantoor die zich met strafzaken bezighoudt. Nadat het hof hem berichte

1 Advocaten bij Jebbink Soeteman advocaten in Amsterdam.

2 In wetstermen: schorsing van de zitting, art. 281 Sv.

3 Zie rechtspraak.nl.

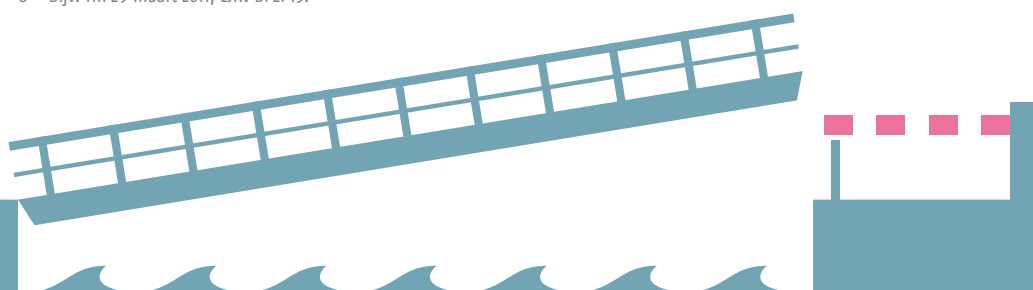
4 HR 18 januari 2011, NJ 2011, 48.

5 G.J.M. Corstens/M.J. Borgers, *Het Nederlands strafprocesrecht*, 2011, p. 582.

6 Bijv. HR 29 maart 2011, LJN: BP2745.

7 Een aanhoudingsverzoek eist ook gemotiveerde weerlegging indien dit niet is gebaseerd op het aanwezigheidsrecht van de verdachte maar diens recht op rechtsbijstand, concludeert Knigge voor HR 12 juli 2011, LJN: BP6570.

8 O.m. HR 8 februari 2011, LJN: B04453.

dat het verzoek werd afgewezen ‘nu het een overzichtelijke kantonzaak betreft’, welke beslissing ‘strookt met het landelijke aanhoudingenprotocol,’ merkte de raadsman nog op: ‘Ik zou niet weten aan wie ik de zaak zou moeten overdragen, nog daargelaten dat de overeenkomst van opdracht tussen ons kantoor en de cliënt is aangegaan mij belet om de zaak uit handen te geven.’ Met deze uitspraak is eveneens duidelijk dat ‘eenvoudige zaken’ de vrije advocaatkeuze van de verdachte niet zomaar beperken. Dat is terecht, want ook in (ogenschijnlijk) simpele zaken staan voor de verdachte vaak grote belangen op het spel.

Wat behelst ‘zorgen voor vervanging?’

Onduidelijk is welke reikwijdte de verplichting tot het ‘zorgen voor vervanging’ volgens het protocol heeft. Als daarbij de wens van de verdachte niet wordt betrokken, kan bezwaarlijk van effectuering van vrije advocaatkeuze worden gesproken. Het is dan immers de oorspronkelijke advocaat die kiest, wat op gespannen voet met onze Gedragsregels staat. Regel 9 luidt dat de advocaat volledige verantwoordelijkheid voor de behandeling van de zaak draagt en zich niet aan deze verantwoordelijkheid kan onttrekken met een beroep op de van zijn cliënt verkregen opdracht. ‘Zorgen voor vervanging’ zal voorts moeten worden geschaard onder Gedragsregel 21, het door de advocaat bij de behandeling van een zaak verstrekken van een opdracht aan een andere advocaat. Volgens die regel dient de advocaat daarbij in te staan voor de aan de ander toekomende vergoedingen en honoraria, ook bij toevoeging. Het is zeer de vraag of dit een aanvaardbare consequentie is van het protocollaire uitgangspunt.

‘Het is efficiënter indien redelijke verzoeken tot aanhouding direct worden toegewezen’

Positieve beslissing op voorhand afdwingbaar?

Hoe en waar kan de raadsman een in zijn ogen onterechte afwijzing of een weigering om op voorhand te beslissen effectief aan de orde stellen? De HR heeft ten aanzien van een verzoek om uitstel ex art. 278 lid 3 Sv bepaald dat dit voorafgaand aan de zitting wordt gedaan maar dat de definitieve beslissing daarop pas ter terechtzitting wordt genomen.⁹ Mits een verzoek tijdig wordt gedaan is het echter alleszins mogelijk dat voorafgaand aan de zitting een definitief standpunt wordt ingenomen. Temeer omdat het aanhoudingenprotocol en ook het landelijk strafprocesreglement bepalen dat bij de afhandeling van verzoeken tot aanhouding het Openbaar Ministerie wordt gehoord.

De verdediging behoort aansluitend een forum te hebben waarop zij hun bezwaren tegen eventuele afwijzing van een verzoek aan de orde kunnen stellen. Het

valt namelijk te betwijfelen of hoger beroep daartoe een effectief rechtsmiddel is. In zaken die als ‘eenvoudig’ worden gekwalificeerd is soms een behandeling in hoger beroep niet gegarandeerd vanwege het verlofstelsel. Ook komt de vraag op hoe de belangen van spoedige berechting en goede organisatie van de rechtspleging worden bevorderd indien op voorhand al voorspelbaar is dat de verdachte in hoger beroep zal gaan en dat de zaak aldaar zelfs mogelijk wordt teruggewezen wegens afwezigheid van een van de kernpartijen in het proces. Tegen deze achtergrond zou de voorzieningenrechter, waar wordt gevorderd dat op voorhand positief wordt beslist op een aanhoudingsverzoek, de vereiste aanvullende rechtsbescherming kunnen bieden.

Om dit te beproeven, zond ons kantoor in maart dit jaar naar aanleiding van een weigering tot aanhouding van een zaak wegens verhindering van alle bij ons werkzame advocaten een concept kortgedingdagvaarding naar de landsadvocaat en de sectorvoorzitter strafrecht van de Rechtbank Utrecht. Het concept leidde er echter toe dat de verzochte aanhouding alsnog op voorhand werd toegewezen, zodat de procedure geen doorgang heeft gevonden en vooralsnog onduidelijk blijft of de voorzieningenrechter zich bevoegd acht. Erg omslachtig uiteraard: het is efficiënter indien redelijke verzoeken tot aanhouding – tijdig en zonder verlamme werking op de berechting – direct worden toegewezen.

⁹ HR 14 december 2010, LJN: BM9118.

‘Het zal mij niets
verbazen als er op
de Zuidas een paar
gaan afvallen’

‘Meer polariseren, maar vooral meer positioneren’

Creëer je eigen walhalla

Voor de managing partners en board members die vandaag willen weten waar morgen de focus moet liggen, kan de training van strategiegoeroe-consultant Martin van der Mandele uitkomst bieden. Zijn hypothese: bepaal je eigen positie en staar je niet blind op het walhalla van *global players* met hoge tarieven.

Tekst: Mark Maathuis

Aanleiding genoeg om de manier waarop advocatenkantoren hun strategie bepalen en uitvoeren eens kritisch tegen het licht te houden, zegt Martijn van der Mandele. ‘Als je vroeger iets had, dan belde je je advocaat. Maar de tijd dat partners tussen kerst en oud en nieuw in een koffiesessie bij een knappende haardvuur bijeenkwamen om daar met elkaar de vraag te beantwoorden “wat willen we dit afgelopen jaar verdienen hebben en welke cliënten gaan dat betalen?” is echt achterhaald. Wat wij zeggen, is zet zelf je eigen, unieke strategie uit. Maar dat roept direct de vraag op: “Hoe segmenteer je een professionele markt?” Laat daarbij het vijfdaagse programma Leadership of Professional Service Firms, dat Van der Mandele sinds 2010 verzorgt aan de Rotterdam School of Management (RSM), een helpende hand kunnen bieden.

Vier grote spelers

Want voor wie het nu nog niets wist, legt Van der Mandele het graag nog een keer uit: de advocatuur staat grote veranderingen te wachten. ‘En dat kan ook niet anders,’ zegt hij terwijl hij een aantal sheets pakt die ook tijdens de cursus aan bod komen. Zo heeft een overzicht van de bezetting van Nederlandse advocatenkantoren in de periode 2008-2011 de veelzeggende kop ‘Slechts weinig grote namen doen het echt goed’. Uitgesplitst naar de top 35 laat de volgende sheet zelfs een gemiddelde afname van 1 procent te zien.

Op de volgende sheet staat nog meer slecht nieuws: ‘Honoraria blijven sinds

2009 achter bij de inflatie.’ Tel daarbij op: meer concurrentie, de veranderde rol van de advocaat die in grote zaken waarbij ook accountants en consultants betrokken zijn meer en meer als procesmanager optreedt en de rondshoppende cliënt die weet wat er waar te halen valt. ‘En dan komt het conjuncturele verhaal hier nog overheen,’ zegt Van der Mandele. ‘De laatste jaren was het erg makkelijk en schoten de tarieven, de salarissen op partnerniveau en het aantal advocaten omhoog. Nu hebben we te maken met tegenslag en aangezien het aantal advocaten bij de grote kantoren gelijk blijft, gaat het kleine werk bij hen overboord en komt de focus op de M&A-praktijk te liggen. Maar als iedereen dat gaat doen, zal het mij niets verbazen als er op de Zuidas een paar gaan afvallen. Ervaringen in andere dienstensectoren zoals accountancy, consultancy en software suggereren dat er ook hier ongeveer vier grote spelers over zullen blijven. Oftewel, de toekomst wordt meer polariseren, maar vooral meer positioneren.’

‘We zetten ze onder druk, geven ze net te veel te lezen’

Wat behelst het programma?

Gedurende vijf dagen krijgen deelnemers aan de hand van praktijkgerichte instructies, cases en discussies over strategie, marketing, ethiek en governance

inzage in professionele organisaties en het hoe en waarom van hun succes. En dat alles in een razend tempo, aldus Van der Mandele. ‘We zetten ze onder druk, geven ze net te veel te lezen en laten ze net te veel doen.’ Om de kwaliteit van de groepsdiscussies te garanderen, tekenen deelnemers een geheimhoudingsverklaring. ‘Door de interactie tussen de verschillende professionals kan er iets bijzonders ontstaan, maar dan moet er vrijuit gesproken kunnen worden. Zo kunnen mensen open zijn en probleemloos verliezen, tegenvallende groeicijfers of weglappend personeel bespreken.’

Het programma is geïnspireerd op de training Leading Professional Service Firms die aan de Harvard Business School gegeven wordt, aldus Van der Mandele. ‘Een gedegen opleiding waar sommige grote advocatenkantoren hun aanstaande managing partners heen sturen. Ik heb enige jaren geleden deze cursus zelf in Amerika gedaan. Dat was erg leuk en interessant, maar ik kwam wel terug met het idee “dat kan anders en dat kan beter.”’ Dat resulteerde onder andere in een Europese variant van de training die, zo benadrukt Van der Mandele, meer is dan een één-op-één vertaling. ‘De Harvard training, die op dat moment de enige in zijn soort was, was erg Amerikaans van opzet, waardoor bepaalde terminologie een eigen, niet-Europese inhoud krijgt. Ook ligt bij Harvard de focus op winstmaximalisatie, terwijl wij daar een meer *Rheinländische* visie tegenover stellen. Bij ons ligt het accent op reflecteren. Deelnemers willen namelijk naast verdieping ook een aantal handvatten waarmee ze direct aan de slag kunnen. Zo

hebben we naast de vier cursusedagen een terugkomdag waar we ingaan op hoe je het geleerde in de praktijk gaat brengen.'

'Harvard was leuk, maar dat kan anders en beter'

Maar wij hebben strand

Ook niet onbelangrijk: het prijskaartje. Betaalt men aan Harvard bijna 10.000 euro, deelname aan het RSM-programma kost 7.250 euro. 'Nog steeds fors, maar het inhuren van goede sprekers en locatie kost nu eenmaal geld. Plus, het is in Nederland, wat alweer twee dagen reizen scheelt ten opzichte van Harvard en met alle drukke agenda's is dat geen overbodige luxe. Wat we natuurlijk missen, is de naam van Harvard.' Maar, zo zegt Van der Mandele lachend, 'ons programma vindt plaats in Huis ter Duin en

daar is strand en dat hebben ze daar dan weer niet.' Om daar serieus aan toe te voegen: 'Wat wij beter doen, is gastsprekers. Bij Harvard was dat er maar één, terwijl wij er elke dag wel eentje hebben. Dat kunnen hoogleraren zijn, mensen uit de klantenkring of ondernemingsleiders. Zo hadden we vorige keer Robert Swaak, voorzitter van de Raad van Bestuur van PwC, met een interessant verhaal over cultuur.'

Net als op Harvard is het Rotterdamse programma gericht op seniors en leidinggevendenden bij *professional service firms*, zegt Van der Mandele. 'Dat zijn niet alleen advocaten, maar ook accountants, consultants en ingenieurs. Divers, ja, maar hun werkomgevingen en klanten lijken op elkaar. De advocaten, terwijl ze qua managementsystemen vaak achterlopen bij hun collega's uit de andere sectoren, springen er wel vaak uit door hun welbespraaktheid en assertiviteit. En tijdens de cursus zitten die verschillende groepen elkaar soms bewonderend te bekijken. Het is natuurlijk een uitdaging om aan de verwachtingen van dit kritische publiek te voldoen, maar gezien de positieve beoordelingen zijn we daar goed uit gekomen.'

Strategisch advies zit in zijn bloed

Na een studie rechten in Leiden en een MBA van de Universiteit van Chicago startte Van der Mandele begin jaren tachtig Nederlandse vestigingen van de adviesbureaus Booz Allen Hamilton en Arthur D. Little. In 2001 trad hij toe tot de Amerikaanse denktank RAND Corporation waarvan hij van 2002 tot 2006 President Europe was. In 2004 promoveerde hij aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Naast drijvende kracht achter deze training is hij senior partner bij de Parma Group, een strategie- en organisatieadviesbureau. Samen met Parma collega James Parker schreef Van der Mandele in 2009 *Changing the Leopard's Spots: renewal of the professional firm*. In dit boek gaan de auteurs in op de uitdagingen die professionals vandaag de dag te wachten staan en worden modellen behandeld waarmee elke onderneming voor zichzelf de beste strategie kan ontwikkelen en uitvoeren. En om te zorgen dat het geleerde ook echt wordt uitgevoerd, gaat het laatste hoofdstuk in op de 'next steps: Monday morning.'

(advertenties)

Educatiepunt

Uw PO-punten in Nijmegen!

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Een selectie uit ons cursusaanbod:

29 augustus	Actualiteiten Personen en Familierecht Docent: prof. mr. A.J.M. Nuytinck	4PO	€ 320,-
10 oktober	Medische begrippen voor de jurist in letselschade Docent: mr. H. de Jager	4PO	€ 320,-
16 november	Slimme debattechnieken voor advocaten Docent: Mr. A.A.Noordhuis,	6PO	€ 480,-
13 december	BOPZ in vogelvlucht Docent: Mr. Drs. R. Zuijderhoudt	4PO	€ 320,-

Prijzen excl. BTW

Meer informatie en aanmelden: www.educatiepunt.nl of 024-7411411

Advocatenkantoor Hiddema

zoekt voor spoedige indiensttreding een

**MEDEWERKER/GEVORDERDE
STAGIAIRE**

voor de strafpraktijk

Sollicitaties te richten aan:

mr Th.U. Hiddema
Wilhelminasingel 109
6221 BH Maastricht

**ADVOCATENKANTOOR
ZEEBURGERDIJK**

te Amsterdam

heeft ruimte voor een
zelfstandige advocaat
met een eigen praktijk op basis van kostendeling.

Uw reactie kunt u richten aan mw. mr. J. Breeveld,
Postbus 1005, 1000 BA Amsterdam of per
e-mail: breeveld@advocatenzeeburg.nl

Gezocht:

kantoor in een van de noordelijke arrondis-
sementen dat ruimte heeft voor een
ervaren kantoorgenoot. Gewenste samen-
werkingsvorm: kostendeling.

Indien u interesse heeft gaarne reageren via:
reactie-advono@ziggo.nl

DANIËLS
ADVOCATEN

...zoekt gedreven collega's met passie voor de advocatuur

een advocaat-medewerker Ondernemingsrecht

en

een advocaat-medewerker Familierecht

(m/v)

**Sollicitaties tot 14 dagen na verschijnen advertentie via
h.amsing@danielsadvocaten.eu**

Of per brief

**Daniëls Advocaten
tav mr. H.J. Amsing
Rijksweg Zuid 136
6134 AE Sittard**

Sneller, makkelijker en goedkoper

Als vanaf september de inning van de griffierechten wordt uitgevoerd door het Landelijk Dienstencentrum voor de Rechtspraak, merkt de advocatuur pas echt wat de voordelen zijn van digitale facturen en van één landelijke rekening-courant, zo belooft Michiel Schransmans, projectleider e-billing van de Rechtspraak.

Tekst: Michel Knapen

Wat is er mis met de huidige manier van innen van griffierechten?

‘Er is nog geen landelijk uniforme werkwijze. Ieder gerecht hanteert zijn eigen systeem. De omgeving vraagt een meer eenduidigere aanpak van de Rechtspraak. Begin september voert de Rechtspraak het nieuwe financiële systeem Leonardo in en dan kunnen advocatenkantoren een landelijke rekening-courant aanhouden. Tevens zullen de rekeningen-courant digitaal worden aangeboden. De landelijke rekening-courant komt dan in de plaats van de afzonderlijke rekening-courant per gerecht.’

Wat zijn de voordelen?

‘Op de eerste plaats bespaart het kosten omdat we geen enveloppen meer hoeven dicht te plakken en geen postzegels meer hoeven te betalen. Het is flexibeler omdat toekomstige ontwikkelingen op het gebied van e-facturatie in het systeem kunnen worden ondergebracht. Het voordeel voor de advocatuur is dat rekeningen beter kunnen worden gearchiveerd en rechtstreeks in hun boekhoudkundige systemen kunnen worden ondergebracht.

ik en 16.709 anderen gaan dit leuk vinden.

Bovendien is het versturen van een digitale factuur sneller dan via de post. Verder kunnen deze facturen gemakkelijk worden doorgestuurd naar andere vestigingen van een kantoor. Tot slot is de lay-out van het rekening-courantoverzicht vereenvoudigd. Deze wordt gespecificeerd naar de betreffende advocaat en het gerecht en er komt, als dat wordt meegege-

ven door de advocaat, een extern zaaknummer op. Dat is nieuw.’

Kan iedere advocaat meedoen met de landelijke rekening-courant?

‘Deelname is in feite gekoppeld aan de wens om digitale facturen te ontvangen. Kantoren die een landelijke rekening-courant willen, ontvangen in de toe-

Voorschot: twee derde van wat het nu is

Vanwege een nieuwe berekenmethode valt vanaf september het maandelijkse voorschot lager uit, aldus projectleider Michiel Schransmans. Het voorschot wordt vastgesteld aan de omzet die gedurende de maanden daarvoor is gemaakt. Maar als er een maand is waarin

een hoge omzet is gedraaid, dan werkt deze ‘piekmaand’ lang door in de voorschotten van de komende maanden. De voorschotten worden nu berekend aan de hand van tien voorafgaande ‘gemiddelde’ maanden – de pieken dalmaand zijn uit die berekening gehaald. Bovendien betalen kantoren nu twee derde van het voorschot tegen voorheen de volle

honderd procent. Ook dat was een verzoek van de kantoren uit de pilot. Maar eerst start iedere deelnemer met de zogenaamde beginnersregeling, waarbij alleen wordt gekeken naar de omzet van de voorafgaande maand. Na vier volle maanden van deelname treedt de gewone regeling in werking.

komst geen papieren facturen meer. Wil je geen papier meer, dan kun je je dus aanmelden voor de landelijke rekening-courant. Hierop bestaat echter één uitzondering: wie geen landelijke rekening-courant aanhoudt en toch digitale nota's wil ontvangen, moet wel als vaste debiteur in ons systeem zitten. Overigens kunnen kantoren zich alleen aanmelden voor de landelijke rekening-courant als ze per maand minimaal vijf nota's ontvangen.'

Hoe ontvangen advocaten de digitale facturen?

'Op dit moment kunnen kantoren kiezen of ze de nota's per mail in pdf-formaat ontvangen of dat ze kiezen voor inloggen op het e-billing portaal. Tevens is het mogelijk XML-berichten te ontvangen (een standaard opmaat waarvoor gegevens opgeslagen of via internet verstuurd kunnen worden, red.) Het grote voordeel hiervan is dat het rechtstreeks kan worden ingelezen in de boekhouding van de advocaat. Aan andere mogelijkheden om nota's te ontvangen werken we nog.'

Een voorwaarde voor het automatisch inlezen van facturen in de kantooradministratie is dat boekhoudprogramma's op elkaar zijn afgestemd. In hoeverre is dat het geval?

'De meeste kantoren werken met professionele boekhoudpakketten en die kunnen XML-berichten makkelijk inlezen. Nota's hoeven dan niet meer te worden overgetypt en apart ingeboekt. Maar er zijn ook kantoren met afwijkende pakketten, soms met gratis internetboekhoudprogramma's. Het is niet zeker of zij een XML-formaat automatisch kunnen inlezen. Maar ze kunnen altijd kiezen voor een mailtje met de factuur.'

Hoe is de pilot verlopen, die aan de introductie van e-billing voorafging?

'In september 2010 is in de arrondissementen Amsterdam en Den Haag een

eerste proeftuin gestart met vijftig kantoren. Dat duurde drie maanden. Later is de pilot uitgebreid tot in totaal 140 kantoren. Die werd over de hele lijn als succesvol ervaren. We hebben eerst aan de kantoren gevraagd welke eisen zij stellen en daaraan trachten wij zo veel mogelijk tegemoet te komen. Kantoren waren een groot voorstander van een landelijke rekening-courant, die ze handiger vinden dan al die afzonderlijke arrondissementale rekening-courant. Verder liet men weten niet zelf actief te willen zoeken naar de digitale facturen. Daarom vallen die op de digitale deurmat en hoeven ze niet in een bepaalde omgeving in te loggen om daar nieuwe nota's aan te treffen. De mogelijkheid om in te loggen bestaat overigens wel. Voor welke verzendmethode je ook kiest, de facturen blijven altijd nog negentig dagen in het portaal staan. Dan kun je bijvoorbeeld één keer per week inloggen en de nota's verwerken.'

Kreeg u nog verbetertips aangereikt?

'Jazeker. Een advocaat vertelde dat hij ook de nota's zag van een andere advocaat die op hetzelfde adres stond ingeschreven en dat wilde hij niet. De nota's werden namelijk verstuurd op basis van postcode en huisnummer. Dat is nu veranderd en ieder kantoor heeft een uniek debiteurennummer.'

Vanaf wanneer krijgen advocaten de nota's voor griffierechten digitaal?

'Begin september 2012 treedt het in werking. Advocaten hadden zich wel vóór 1 juli aan moeten melden voor de landelijke rekening-courant. Het aanmeldingsformulier staat op <https://rekeningcourant.rechtspraak.nl/>, dus zonder www. Op die site staan ook antwoorden op veelgestelde vragen. Overigens hebben advocaten begin mei al een brief hierover ontvangen.'

Systeem werkt naar behoren

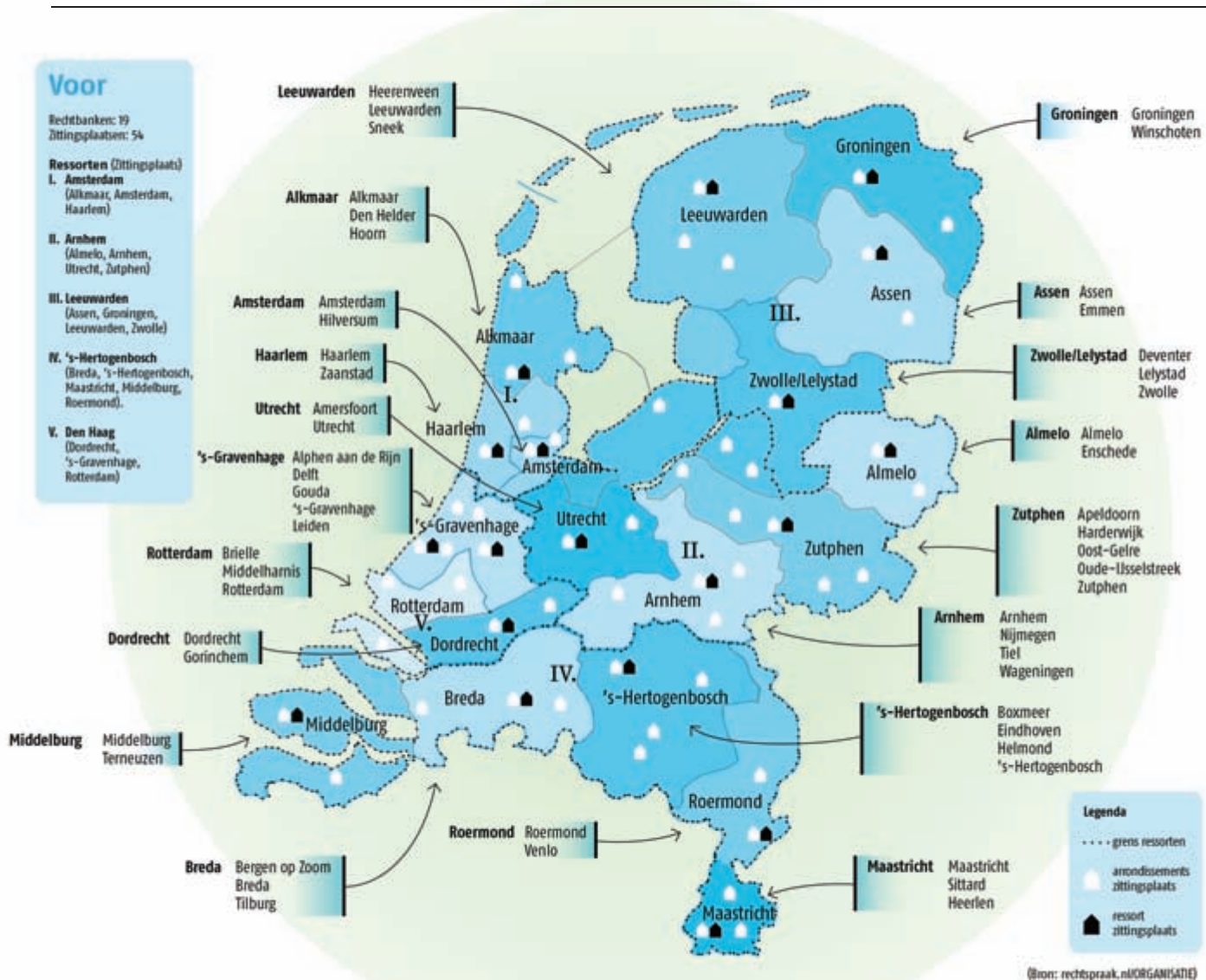
'Als een van de grotere kantoren wilden we graag met de pilot meedoen omdat we zo kunnen meedenken en meepraten over de inrichting van het nieuwe systeem,' aldus Thomas Veerman van de Afdeling Financiën bij NautaDutilh. 'Bijna alle griffierechten worden via de rekeningen-couranten met de gerechten bij ons geheven. We krijgen daarom nauwelijks nota's van gerechten voor de griffiekosten. Het systeem vinden wij naar behoren werken maar wij gebruiken het zeer beperkt. Ik heb twee suggesties voorgesteld aan de projectgroep. Nadat we in het systeem hebben ingelogd, zou er een mogelijkheid moeten zijn om direct een overzicht te krijgen van openstaande facturen, zodat we kunnen nagaan of er nota's niet via de rekening-courant in rekening zijn gebracht. Een enkele keer valt een nota tussen de wal en het schip, bijvoorbeeld als een nieuwe advocaat nog niet is gekoppeld aan de rekening-courant. Ook zou het goed zijn als er een klachtbehandeling in kan komen. Het komt regelmatig voor dat we een verkeerde factuur krijgen of een factuur met te hoge griffierechten. Tot nu toe moeten we met de betreffende griffie bellen om dat recht te zetten. Het zou efficiënter zijn als we via het systeem die klacht kunnen doorgeven en na behandeling door de griffie ook via het systeem weer terugkoppeling krijgen.'

Perfect is het nog niet

'We vinden het een vooruitgang dat het oude systeem is vervangen door digitale nota's,' zegt Marga Terlien, manager Financiën en Administratie bij advocatenkantoor Van Doorne. 'Voorheen werden de facturen via de gewone post naar de advocaten gestuurd. Het risico daarvan is dat het of niet aankomt of dat het door zijn afwezigheid langer bij een advocaat blijft liggen, zodat de nota te laat wordt betaald. In de eerste weken van de pilot ontving onze zakenadministratie een e-mail dat er nota's klaarstonden in het portaal en vervolgens moest men inloggen om zelf de nota's te downloaden en te printen. In het portaal was niet te zien welke nota's al waren betaald, waardoor er regelmatig een check plaatsvond met de administratie. Dit vergde tijd en moeite en is al snel omgezet naar toezending van de nota – in pdf-formaat – via een e-mail. Dit is een hele verbetering en bespaart tijd in het proces. De rekening wordt direct betaald en wordt vervolgens doorgestuurd aan de desbetreffende advocaat die de nota controleert en accordeert. Maar perfect is het systeem nog niet. We krijgen wel eens digitale nota's die niet voor ons zijn bestemd, bijvoorbeeld wanneer een advocaat hier niet (meer) werkt. Dan dienen wij telefonisch contact op te nemen om dit te laten corrigeren. Het zou mooi zijn als dat ook via hetzelfde portaal kan worden aangegeven. Voor de rest werkt het nieuwe systeem heel soepel.'

Van gerecht tot gerecht

Met een grote meerderheid stemde de Eerste Kamer deze zomer in met het wetsvoorstel voor de herziening van de gerechtelijke kaart. Hoe staat het gerechtelijke landschap erbij een paar maanden voor deze hervorming? Een tussenstand.

Tekst Sabine Droogleever Fortuyn

De kogel is door de kerk. Per 1 januari van het volgende jaar wordt het aantal arrondissementen van negentien teruggebracht tot tien en het aantal ressorten van vijf tot vier.

De Eerste Kamer stemde op 10 juli in met de Wet herziening gerechtelijke kaart. 'Een historisch besluit,' noemde Erik van den Emster, voorzitter van de Raad voor de rechtspraak het. En histo-

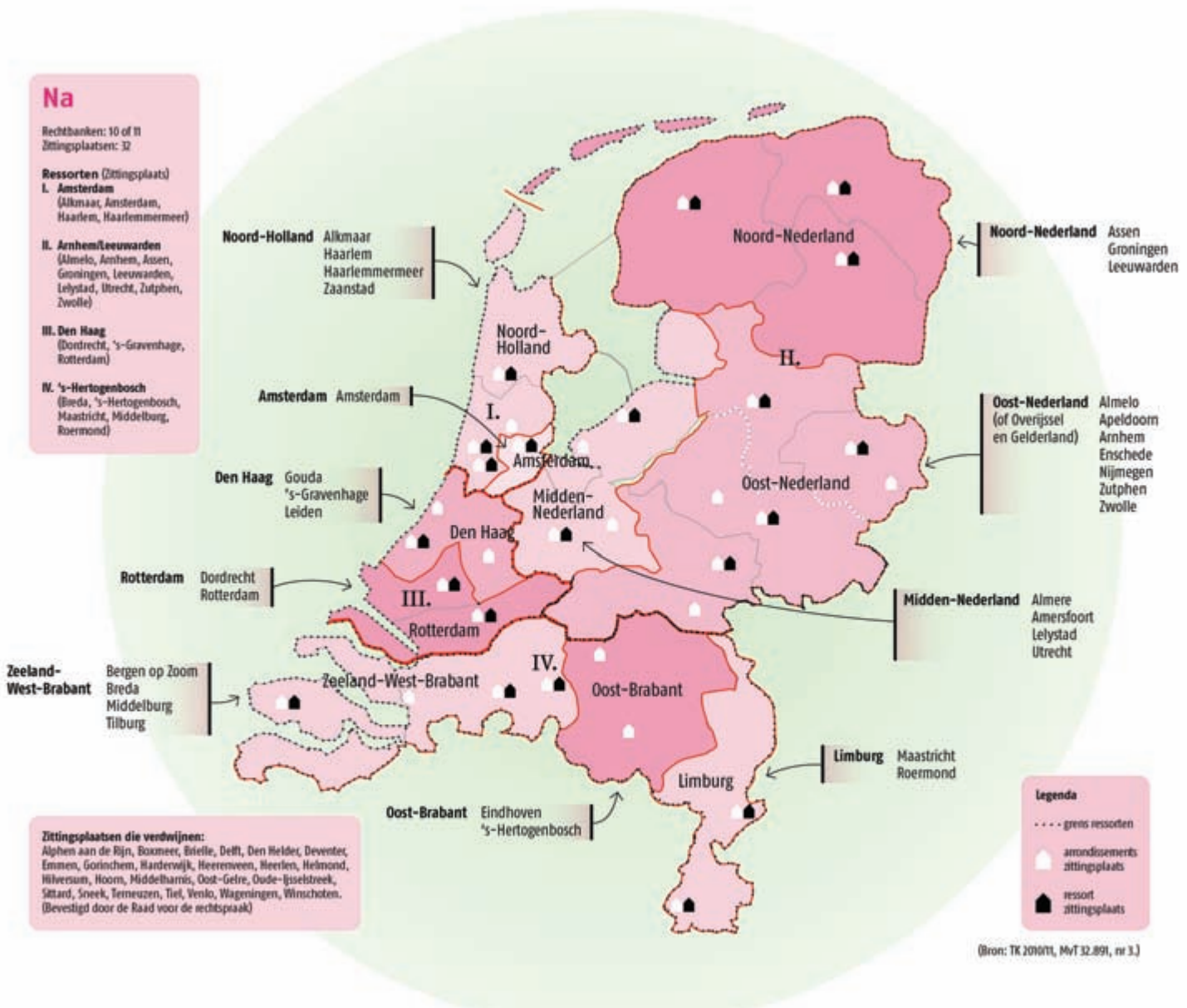
risch is het. Sinds 1877 heeft Nederland vijf gerechtshoven en sinds 1934 negentien rechtbanken. Binnenkort komt hier verandering in. Doel van de schaalvergroting is middelen, kennis en kunde binnen de rechterlijke macht beter in te zetten en zodoende te bezuinigen.

Als het aan de Eerste Kamer ligt, komen er echter niet tien, maar elf arrondissementen en daarmee ook elf balies. Na de instemming met de nieuwe wet, steunde de senaat unaniem de motie van

PvdA-senator Beuving. Deze motie stelt voor arrondissement Oost-Nederland te splitsen in Overijssel en Gelderland.

'Het gebied is een monster'

De dekens in Oost-Nederland zijn erg tevreden dat deze motie is aangenomen. Paul Manning, deken van het arrondissement Zwolle-Lelystad: 'Het arrondissement Oost-Nederland loopt van Cuijk bij Limburg tot aan Steenwijk, zowat bij Friesland. Het gebied is een monster.'

Jan van der Hel, deken van Almelo, zegt dat de Orde van Almelo en van Zwolle-Lelystad anderhalf jaar geleden al hebben aangegeven dat het gebied veel te groot wordt. 'Ik ben het met het advies van Docters van Leeuwen eens dat je ervoor moet zorgen dat je je Pappenheimers kent. Die kennen wij nu. Wij stonden ook achter het advies van de Raad van State dat zeer kritisch was over de omvang van arrondissement Oost-Nederland. Maar de Tweede Kamer heeft zich daar niets van aangetrokken.' Minister Opstelten (Veiligheid en Justitie) heeft toegezegd zo spoedig mogelijk een wetswijziging in procedure te brengen. Mits hiermee wordt ingestemd door de Tweede Kamer, treedt deze, net zoals de aangenomen Wet herziening gerechtelijke kaart, per 1 januari 2013 in werking.

'Het is een zorg of dat wetgeving technisch gaat lukken,' zegt Van der Hel. 'Als dat niet lukt, krijg je op 1 januari eerst

een fusie van rechtbank Zwolle-Lelystad, Almelo, Zutphen en Arnhem. En daarna, op 1 februari of op 1 april 2013 weer een splitsing. Hetzelfde geldt voor de verschillende Orden. Het zou veel organisatorische problemen schelen indien de splitsing met ingang van 1 januari 2013 direct een feit zou zijn.'

'Geen schoonheidsprijs'

De vier dekens en Raden van Toezicht in het Oosten maken plannen voor beide scenario's. 'Dat is vreselijk veel extra werk,' zegt Van der Hel. 'Het is helder dat het hele wetgevingstraject geen schoonheidsprijs verdient. In een eerder stadium had naar de bezwaren geluisterd moeten worden.'

Terug naar het landelijke niveau. Binnen de tien arrondissementen worden tweeëndertig zittingsplaatsen aangewezen bij Algemene Maatregel van Bestuur. Vierentwintig rechtspraaklocaties over het

hele land zullen gefaseerd worden gesloten. Over de precieze termijn waarbinnen dat gebeurt, kan het Ministerie van Veiligheid en Justitie nog geen uitsluitsel geven. 'De Tweede Kamer moet hierover nog worden geïnformeerd. Hierop kan ik niet vooruitlopen,' aldus een woordvoerder van het ministerie. 'De termijn hangt onder andere af van huurovereenkomsten en de mate waarin personeel kan worden overgeplaatst.'

Ondertussen vindt er op bestuurlijk niveau binnen de negentien plaatselijke Ordes ook een reorganisatie plaats. In de herfst wijst de Algemene Raad voor een periode van maximaal drie maanden tien tijdelijke dekens en Raden van Toezicht aan. Zodra de nieuwe wet in werking is getreden, wordt er binnen de hervormde arrondissementen een vergadering georganiseerd. Daarin worden de nieuwe dekens, RvT's en leden van het College van Afgevaardigden gekozen.

Pijnlijk afscheid van de regio

Met de nieuwe indeling van arrondissementen, per 1 januari 2013, zullen 24 zittingsplaatsen gefaseerd verdwijnen. Advocaten over het sluiten van 'hun' rechtsgebouw.

Tekst Sabine Droogleevers Fortuyn

'Een verarming'

'Wij vinden dat het Kantongerecht Delft snel en efficiënt werkt,' zegt Annemarie de Deken (De Deken & Van der Heijden). Ze is ruim 25 jaar advocaat in Delft. 'Ik doe veel zaken op gebied van personen- en familierecht. Voor gezag en ondercuratelestelling gaan mijn cliënten bijvoorbeeld soms naar het kantongerecht. Als dat gaat sluiten, moeten ze naar Den Haag. Dan raken ze verloren in een groot gebouw.' Het sluiten van de locatie in Delft noemt De Deken dan ook 'een verarming. Het zal een verlies zijn voor de gemeente en de mensen die er wonen. Delft heeft een aantal grote werkgevers, zoals de TU en DSM. Als werknemers en werkgevers zaken in Den Haag moeten afdoen, kost dat veel extra reistijd.'

Foto: Janne Tuijman

Op loopafstand

'Ons kantoor bevindt zich op loopafstand. Altijd erg makkelijk als je daar zitting hebt,' zegt Edwin van Gerven, advocaat op gebied van arbeidsrecht (Goorts & Coppens Advocaten in Helmond). Hieraan voegt hij toe: 'In geval van nood, kun je zelfs stukken 's avonds laat nog in de brievenbus deponeren zodat ze de volgende dag gewoon op tijd binnen zijn.' Maar het grootste nadeel van de sluiting van het kantongerecht in Helmond volgens Van Gerven? 'Dat ik voor een zitting altijd minimaal naar Eindhoven zal moeten gaan. Verder zal ik de korte lijnen met de griffie gaan missen. Dat kan ten koste gaan van de snelheid en praktische oplossingen.'

'De couleur locale gaat verloren'

'Het kantongerecht in Tiel is niet lang geleden schitterend gerestaureerd. De grootste zittingszaal wordt vaak als één van de mooiste in Nederland bestempeld,' zegt Karel Leenhouts. Hij werkt ruim 30 jaar als advocaat in Tiel onder andere op gebied van ondernemings- en arbeidsrecht (Bierman Advocaten). 'In pacht-, huur- en arbeidszaken kunnen burgers vlakbij hun woonplaats zelf verweer voeren. Die vertrouwdheid raak je kwijt.' Daarbij betreurt hij het dat 'de fijnmazigheid van de publieke voorzieningen' verdwijnt. 'De couleur locale gaat ook verloren.' En wat gaat er volgens Leenhouts met de mooie rechtszaal gebeuren? 'Misschien moeten ze er een museum van maken.'

Foto: Annetieke leuring

'Onze buurman'

Hij komt er nog heel regelmatig, bij het kantongerecht in Hilversum. En dat bevalt Désiré Leijs, advocaat op gebied van ondernemingsrecht en familierecht (Shioda Advocaten) goed. 'Het is onze buurman. Dat is een ontzettend gemak.' Na de herziening van de gerechtelijke kaart is Hilversum niet langer onderdeel van het arrondissement Amsterdam maar van het arrondissement Midden-Nederland. De kantonrechter verhuist naar Almere. 'Om afgesneden te worden van Rechtbank Amsterdam, dat is pijnlijk voor ons. In Amsterdam hoef je in een kort geding in het algemeen het spoedeisend belang niet aan te tonen. "Het feit dat u hier staat, zegt genoeg," zegt de rechter dan. Bij andere arrondissementen is dat anders.'

'Het wordt formeler'

'Ik heb het Kantongerecht Hoorn zien uitgroeien van een rechtbank met één kantonrechter tot een vestiging van Rechtbank Alkmaar,' zegt Frank Westenberg. Al 26 jaar is hij als advocaat in Hoorn actief op gebied van arbeidsrecht, sociale zekerheid en familierecht (Westenberg, Heijnen & Maruanaya). De kleinschaligheid, korte lijntjes en het persoonlijke contact vindt hij prettig. 'Het kantongerecht bevindt zich in een mooi, oud gebouw. Bij de voordeur bel je aan. Er wordt gevraagd voor welke zaak je komt, en de deur wordt voor je opengedaan. Binnen zijn twee rechtszalen en twee wachruimten. Het is een winkeltje waar de kantonrechter zit.' Wat er gebeurt als de rechtbank sluit? 'Dan reizen we door het Westfriesse land naar Alkmaar. Daar zal het na de herziening groter en onvermijdelijk formeler worden.'

Foto: Erik Baas

De charme van Sneek

Voorheen handelde Harvey Crozier (Advocatenkantoor Crozier) huur-, arbeids- en strafzaken voor de kantonrechter in zijn woonplaats af. Sinds drie jaar gaat hij voor het merendeel hiervan al naar Leeuwarden. De griffie bevindt zich nu nog wel in het plaatselijke kantongerecht. 'Voor mijn praktijk maakt het niet zoveel uit. Ik moest toch al vaak bij de rechtbank in Leeuwarden zijn.' Toch betreurt hij het dat het kantongerecht gaat sluiten. 'Dat is puur gevoelsmatig. Het gerechtsgebouw geeft Sneek een bepaalde charme. Het is jammer dat de stad dat gaat verliezen.'

Foto: Simon Bleeker

90% VAN DE LEZERS WAARDEERT
HET ADVOCATENBLAD MET EEN 8*

*Bron: Online lezersonderzoek 2011. Mediatest

ADVOCATENBLAD, HÉT MEDIUM DAT ALLE ADVOCATEN BEREIKT

Voor meer informatie neemt u contact op via advertentie.juridisch@sdu.nl of 070-378 05 62

Advocaat onderzoekt interne gevolgen niet-ontvankelijkheidsverklaring OM

Is het niet-ontvankelijk verklaren van het OM effectief?

In hoeverre 'leert' het OM van een niet-ontvankelijkheidsverklaring ten gevolge van een vormverzuim gepleegd in het strafrechtelijk vooronderzoek? Geen gemakkelijke vraag, zeker niet als het Parket-Generaal de parketten medewerking aan het onderzoek afraadt vanwege de gevoeligheid van het onderwerp.

Tekst: Rosa Boon¹

Voor dit onderzoek heb ik zaken bekeken waarin het OM (deels) niet-ontvankelijk werd verklaard in de strafvervolging ten gevolge van een vormverzuim ex art. 359a Sv (conform het Zwolsmancriterium)² of op basis van het Karman-criterium.³ Aangezien uitsluitend de gepubliceerde zaken betrokken zijn en het onderzoek de periode januari 2008 tot en met april 2011 betreft, geeft het slechts een indruk.

In totaal hebben rechtbanken het OM dertien keer niet-ontvankelijk verklaard, gerechtshoven twee keer. Vragen naar de terugkoppeling van de sanctie binnen het OM zijn aan de betreffende OvJ's/AG's voorgelegd. Naast het Parket-Generaal bleek ook het College van procureurs-generaal niet bereid om de resultaten te reageren, waardoor de communicatie met het OM op zijn zachtst gezegd stroef verliep. Uiteindelijk werkten drie OvJ's en twee AG's mee.

De onderzochte uitspraken en reactie OM

In 2009 verklaarde de Rechtbank Amsterdam het OM deels niet-ontvankelijk vanwege schending van het verschoningsrecht van de advocaat door het niet vernietigen

van geheimhoudersgesprekken.⁴

Na intern beraad werd de kwestie voorgelegd aan de rechter-commissaris, die had beslist dat het gesprek niet behoefde te worden vernietigd, aldus de OvJ. Hieruit blijkt niet dat er intern gevolgen zijn verbonden aan de niet-ontvankelijkverklaring. Mogelijk is dat de OvJ in het door het OM ingestelde hoger beroep alsnog in het gelijk zal worden gesteld zodat er in dat geval van enig gevolg/lering ook geen sprake hoeft te zijn.

Vanwege een onjuist opgemaakt proces-verbaal verklaarde de Rechtbank Rotterdam het OM in 2010 niet-ontvankelijk.⁵ Dat proces-verbaal bevatte de uitwerking van camerabeelden en vermeldde dat de verdachten de aangever zouden hebben geschopt en geslagen wat echter niet op de beelden te zien was.

Oorzaak van dit vormverzuim was volgens OvJ Ad de Beer de drukte bij de politie: het was zomercarnaval 2010. Ter terechtzitting heeft De Beer het vormverzuim erkend maar betoogd dat dit geen reden hoefde te zijn voor niet-ontvankelijkheid. Hij stelde de rechtbank bewijsuitsluiting voor. De uiteindelijke niet-ontvankelijkheidsverklaring noemt hij 'op zich terecht.' In feite was er sprake van 'op ambtseid liegen.' Dat is buitengewoon ernstig, aldus De Beer.

Met betrekking tot het interne gevolg zegt De Beer dat de betreffende OvJ de sanctie dient te melden aan de recherche-

officier en aan de chef van de recherche van dat district. Dat is echter niet verplicht maar ligt volgens hem wel voor de hand: er is een ernstige fout gemaakt, er moet intern en bij de politie bekeken worden welke reactie op zijn plaats is. Van een eventueel persoonlijk (intern) gevolg voor de desbetreffende verbalisant zijn echter De Beer noch collega-officieren op de hoogte gesteld.

In december 2010 sprak de Rechtbank Amsterdam de niet-ontvankelijkheid uit in een uitkeringsfraudezaak naar aanleiding van onrechtmatige huisbezoeken.⁶ De OvJ zegt dat in dergelijke zaken de sfeerovergang van toezicht naar opsporing een grote rol speelt. Over het interne gevolg zegt de OvJ: 'De zaak is teruggekoppeld aan de Sociale recherche. Juist de sfeerovergang is nog eens nadrukkelijk onder de aandacht gebracht. Problemen op dit vlak zijn nadien niet meer geconstateerd.'

Datzelfde jaar oordeelde het Gerechtshof Arnhem het OM niet-ontvankelijk in de vervolging wegens een onjuist opgemaakt proces-verbaal.⁷ Op de vraag naar het interne gevolg van de sanctie antwoordde de AG: 'Ik moet eerlijk zeggen dat ik het niet meer weet. Er is voorafgaand aan de zitting contact geweest met de betreffende verbalisanten over het aanvullend proces-verbaal. Toen is wel aangegeven dat bijzondere omstandigheden als de onderhavige wel in het proces-verbaal

¹ Advocaat bij Van der Weide Advocaten in Amsterdam.

² HR 19 december 1995, NJ 1996, 249; HR 30 maart 2004, NJ 2004, 376 (Afvoerpipj-arrest).

³ HR 1 juni 1999, NJ 1999, 567. Zie bijvoorbeeld ook de Hells Angels-zaak, Rechtbank Amsterdam, 20 december 2007, 13/133067-04, LJN: BC0685.

⁴ Rechtbank Amsterdam, 2 april 2009, 13/520122-07, LJN: BH9568.

⁵ Rechtbank Rotterdam, 2 november 2010, 10-741287-10, LJN: B04086.

⁶ Rechtbank Amsterdam, 13 december 2010, 13/480346-08, LJN: B08486.

⁷ Gerechtshof Arnhem, 28 oktober 2010, 21-000734-10, LJN: B02126.

moeten worden opgenomen. Ik heb geen aanleiding om te veronderstellen dat herhaling is gevolgd.⁸

Handelen in strijd met de ‘Aanwijzing opsporing en vervolging inzake seksueel misbruik’ en strijd met de verbaliseringsplicht was in juli 2010 aanleiding voor het Gerechtshof 's-Hertogenbosch om tot een deels niet-ontvankelijkheidsverklaring te komen.⁸ Ook de AG vindt die uitspraak hier begrijpelijk. ‘Wat de reden of oorzaak is geweest dat het vormverzuim heeft plaatsgevonden, is door mij niet (meer) geheel te achterhalen. Ik heb de zaak als AG behandeld in een vervolgfase, als opvolger van een collega-AG die de eerste behandeling van de zaak ter zitting deed. Ik heb daarom in de voorbereidingsfase over specifieke aspecten van de zaak geen contact met de politie gehad. De uitspraak van het hof is – voor zover ik mij herinner – teruggekoppeld naar het eerstelijns parket/OvJ van het politieteam. Het is niet aan de AG bij het ressortsparket om de politie aan te spreken, te sanctioneren of aan te zetten tot bijscholing: daarvoor zijn de kwaliteitsofficier en de rechercheofficier van justitie van het parket waaronder het desbetreffende politieonderdeel valt, bevoegd en gehouden. Ik kan niet meer nagaan wie destijds kwaliteitsofficier was [...]. Of er in casu enig gevolg is verbonden aan de uitspraak is mij niet bekend.’

Wat vindt de advocatuur?

Strafrechtadvocaat Inez Weski (Weski Heinrichi Advocaten in Rotterdam) stelt dat de OvJ's en AG's wel zeggen dat ze de sanctie intern terugkoppelen maar dit niet kunnen aantonen. Dat voedt volgens Weski de ‘verontrustende veronderstelling’ dat intern niets met de sanctie wordt gedaan en een eventuele sanctie in elk geval kennelijk niet effectief is. Dit geldt wellicht nog sterker ten aanzien van andere (mildere) sancties.

Weski stelt een protocol voor dat dient te worden gevolgd als het OM niet-ontvankelijk wordt verklaard, dan wel in geval van zwaarwegende onrechtmatigheden. Het startpunt dient het inventariseren van de fout – het vormverzuim – te zijn. Vervolgens moet de achterliggende oorzaak worden geanalyseerd zodat inzichtelijk wordt waar ‘het lek’ zat en hoe herhaling gericht kan

worden bestreden. Ook dient het protocol gericht te zijn op sanctionering ter lering en preventie met eventuele persoonlijke consequenties. Hierbij kan worden gedacht aan bijscholing, een soort ‘curatele,’ een berisping oplopend tot ontslag. Tot slot moet het protocol verbetering nastreven, waarbij de interne aanpak van voorkoming van herhaling van het vormverzuim centraal staat. Uiteraard kan het protocol geen ‘oplossingen’ op voorhand aandragen; wel kunnen bepaalde handelingen worden geëist (bijvoorbeeld afhankelijk van de ernst van het vormverzuim) zoals intern overleg of bijscholing. Volgens Weski wordt de interne aanpak zo controleerbaar wat het vertrouwen in toekomstig handelen dient.

En wat vindt de wetenschap?

Tom Blom, hoogleraar strafrecht aan de UvA en rechter-plaatsvervanger, stelt dat uit de onderzoeksresultaten blijkt dat de

‘Bij het opstellen van een protocol is expertise uit de advocatuur van grote waarde’

niet-ontvankelijkheidsverklaring wordt teruggekoppeld. ‘Effectiviteit,’ het pogen te voorkomen dat het vormverzuim zich in de toekomst opnieuw voordoet, kan in zijn optiek dan ook worden behaald. Maar omdat volgens Blom uit het onderzoek blijkt dat het OM geen structuur heeft of protocol volgt nadat het niet-ontvankelijk is verklaard, moet het OM nu bij iedere uitspraak opnieuw het wiel uitvinden. De komst van een protocol juicht Blom dan ook toe; ook zou het Parket-Generaal aan onderzoeken zoals dit moeten meewerken en de hen toekomstige beleidsmatige ruimte moeten gebruiken voor het opstellen van een systeem.

En het OM?

Harm Brouwer, voormalig voorzitter van het College van procureurs-generaal, thans rechter, zegt uit ervaring te weten dat de

OvJ/AG bij een niet-ontvankelijkheidsverklaring de sanctie intern terugkoppelt, in die zin dat er intern overleg volgt met de parketmedewerkers. Afhankelijk van het belang van de zaak schat de OvJ/AG in welke terugkoppeling vereist is. In elk geval wordt de sanctie gemeld aan de directe leiding en aan de hoofdofficier.

Waar wellicht verbetering kan worden aangebracht, is bij de terugkoppeling aan de politie. Uit de hier gebleken onderzoeksresultaten zijn daar ook de meeste vormverzuimen begaan, aldus Brouwer.

Een protocol ziet hij niet zitten. Brouwer noemt dat een typisch Nederlandse (schijn) oplossing. Het vertrekpunt zou de eigen verantwoordelijkheid moeten zijn. Volgens Brouwer kan er vertrouwd worden op de professionaliteit van de OvJ's/AG's. Het is aan hen te beoordelen welke interne gevolgen er precies aan moeten worden gegeven.

Inmiddels gaat hij er niet meer over, maar Brouwer zou pleiten voor handhaving van het bestaande beleid, oftewel terugkoppeling op basis van de beslissing van de OvJ/AG ingegeven door zijn professionaliteit en niet op basis van een protocollaire verplichting.

En nu?

Gezien de onduidelijkheid wat betreft de huidige terugkoppeling van de niet-ontvankelijkverklaring en de onenigheid over wat de beste wijze van terugkoppeling zou zijn, lijkt vervolgonderzoek onontbeerlijk. Als dat plaatsvindt, wat mede afhangt van sponsoren, dient ook aandacht besteed te worden aan de vormgeving van een protocol, waar Weski en Blom voorstanders van zijn. Juist met behulp van de deskundigheid van (onder andere) OvJ's /AG's kan een dergelijk protocol vorm krijgen. Bij de groep die dat protocol zou kunnen opstellen, is expertise uit de advocatuur en de rechtswetenschap eveneens van grote waarde. Zo kan er een evenwichtig protocol ontstaan met een breed draagvlak.

Een zo mogelijk interessanter aspect van dat vervolgonderzoek betreft een groot praktisch belang, namelijk het streven zo doelmatig mogelijk vormverzuimen te voorkomen. Dat streven zou uitsluitend winnaars moeten kennen.

Dit is een verkorte versie van scriptieonderzoek dat auteur verrichtte onder begeleiding van UvA hoogleraar strafrecht en rechter-plaatsvervanger Tom Blom.

⁸ Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 21 juli 2010, 20-001363-09, LJN: BN1833.

www.sdujurisprudentie.nl

« Inhoud bepaalt de uitkomst »

Hoe vakkundig men ook is, het resultaat wordt door de inhoud bepaald. Met Sdu Jurisprudentie beschikt u over die inhoud. Een ervaren juridische redactie staat garant voor een scherpe selectie van uitspraken voorzien van kwalitatief hoogstaande annotaties. Relevant en altijd actueel. Op papier, maar ook via een online archief, e-mail alerts, apps en seminars.

Sdu Jurisprudentie: kiezen voor de juiste selectie.

Maskers af

Wie wordt de nieuwe partner? Kan degene die je op het oog hebt het wel? Welke verwachtingen zijn er over en weer? Dat kan worden achterhaald met een methode waarvoor veel advocaten beducht zijn: zelfinzicht verkrijgen.

Foto: Shutterstock

Tekst: Michel Knapen

Het was een eenmanszaak – met zes advocaten – en het moest een maatschap worden. Een herkenbare uitdaging voor een advocatenkantoor in de groei. Maar hoe weet je of de beoogde maat wel de juiste is? Hoe weet je wat zijn of haar verwachtingen zijn? En hoe weet je of je zelf als baas wel functioneert met die maat naast je?

Met die vragen zat Danny Veerman (Veerman Advocaten, Volendam). Hoe normaal gesproken een maat wordt aangezocht, wist hij wel: dat is de medewerker die een goede omzet haalt en cliënten binnenbrengt. Of deze ook binnen de maatschap past, komt dan later wel aan de orde. Of niet. Maar dat was precies waar Veerman in geïnteresseerd was: wat is de meerwaarde van die nieuwe partner voor de organisatie?

Zo kwam hij in contact met People & Potential, een 'boutique-consultant' die onder andere werkt voor Royal Haskoning, de Belastingdienst en Nespresso. Het is voor veel advocaten een stap om aan te kloppen bij een organisatieformatiebureau waar een 'holistisch

coach' werkt, erkent Veerman. 'Ook ik dacht aanvankelijk: wat moet ik dáár nou mee?'

Marjorie Niggebrugge, chief concept officer bij People & Potential én de genoemde holistisch business coach lacht en licht toe: 'Holistisch betekent dat we alle aspecten van veranderen, in dit geval binnen een advocatenkantoor, onderling op elkaar afstemmen.' Kijk, zegt ze: 'Advocaten zijn goed in hun vak, maar niet altijd even goed in bedrijfsvoering, zoals HRM en acquisitie. Binnen het kantoor wordt vaak gezegd: "De partner moet de boer op om klanten te werven maar heeft de partner daarvoor wel de geschikte karaktertrekken?" Er zijn partners die daar tegenaan lopen en dat levert de nodige stress op. Om te weten waar je kracht ligt, moet je jezelf kennen of beter kennen.' Het gaat in organisaties om zelfinzicht en zelfbewustzijn maar maak daar maar eens tijd voor als je als advocaat bezig bent met faillissementen en fusies. En het gaat over het ontdekken van zwaktes – ook al niet iets waarover haantjes en hennetjes van de balie

graag praten. Maar de maskers moeten af, vindt Niggebrugge.

Verkering

En zo kan het gebeuren dat opstellen van een persoonlijkheidsprofielanalyse tot weerstand leidt. Niet omdat het per advocaat 650 euro kost maar omdat niet iedereen zin heeft om de ziel bloot te leggen, aldus Niggebrugge. 'Veel mensen schamen zich om hun zwakke plekken te tonen. Maar als je dat niet doet, krijg je wat heel herkenbaar is: een dominante partner draagt je op iets te doen – bijvoorbeeld de acquisitie te begeleiden – "omdat je dat zo goed kunt." Maar je voelt je er helemaal niet prettig bij. Om dat laatste toe te geven én om dat uit te spreken, heb je een open sfeer nodig. Openheid, dat is wat wij met onze sessies bieden. Je toont je zwakte maar laat gelijk zien wat je kracht is, waar je goed in bent.'

Inmiddels heeft Veerman dat ervaren: 'Een maatschap beginnen is iets als een huwelijk aangaan. Je hebt weliswaar al een tijd verkering maar je wilt toch weten wat voor vlees je in de kuip hebt. Sommige medewerkers zijn meer het boekhouderstype, andere zijn meer ondernemer.

Column

Leiderschap (1)

Dolph Stuyling de Lange

De een zit graag in de boeken, de andere gaat liever met mensen om. Dat denk je wel te weten van een medewerker, maar is hij ook zo als hij eenmaal partner is geworden? Ook de kandidaat-maat kan zich natuurlijk afvragen: kan ik het wel, die nieuwe rol?’

Daarop gaf People & Potential antwoord, na de persoonlijkheidsprofielanalyse, vragenlijsten, individuele gesprekken en groepssessies. ‘Dat vereist moed, want je moet met de billen bloot’, zegt Veerman. ‘Je moet laten zien waarvan je bent gemaakt en waarnaar je op zoek bent. En voor sommigen vergt het moed omdat zij moeten uitspreken dat ze juist géén partner willen worden. Vroeger werd je in de advocatuur niet serieus genomen als je die ambitie niet had.’

Voors en tegens

Veerman en zijn nieuwe maat zeggen baat te hebben gehad bij de zelfanalyse. Veerman vond zichzelf altijd erg ‘democratisch’ maar als het hem te lang duurde hakte hij de knoop door. ‘Ik ben kennelijk wat onstuimig maar heb inmiddels geleerd dat wat meer geduld en overleg leidt tot een resultaat dat breder wordt gedragen. Mijn medewerker die partner is geworden straalt behoedzaamheid en rust uit. Ik realiseer me nu dat haar rust en behoedzaamheid niet betekenen dat ze geen beslissingen durft te nemen. Ik zie haar misschien dralen, maar in feite is ze gewoon bezig de voors en tegens af te wegen. We weten nu van elkaar dat ik goed ben in het binnenhalen van nieuwe klanten en het bedenken van nieuwe acquisitieplannen en dat zij beter is in het onderhouden van contacten met bestaande klanten en het aansturen van personeel. We vullen elkaar dus goed aan.’

‘Na de sessies weet je waar jezelf en je collega’s staan,’ beweert Niggebrugge. ‘Koppel je dat aan de bedrijfsdoelen en de kantoorcultuur, dan weet je ook wie waartoe in staat is en welke mensen wat kunnen waarmaken.’

Veerman is nu meer dan ooit overtuigd dat zijn beoogde maat ook de juiste is. ‘Ik stap zekerder in de nieuwe maatschap. Dat is de winst van dit traject.’

Leiderschap in advocatenkantoren is vaak een voorbeeld van de stelling ‘als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan’. Want het leiden van een advocatenkantoor is al ingewikkeld – het beeld van een kruiwagen met kikkers is niet voor niets zo bekend. En daarnaast vraagt het beroep overwegend heel andere vaardigheden van een advocaat dan het leiderschap van zijn kantoor: een goede partner is vaak geen goede leider.

Dit is dus het beeld: je hebt een verzameling eigenzinnige, mondige, op tegenspraak gerichte individuen en je hebt iemand die aan zo’n gezelschap leiding moet geven die professioneel getraind is op detaillistische focus en op denken in termen van tegenstelling.

Er is een overvloed van boeken en cursussen over leiderschap. Leiderschap is – zo blijkt daaruit – belangrijk. Het succes van een organisatie wordt er in belangrijke mate door bepaald.

Leiderschap is relatief eenvoudig in hiërarchische organisaties die vooral draaien om ‘dingen’ (machines, productie). Bij een advocatenkantoor gaat het echter vooral om mensen. En ieder mens heeft zijn eigen vaardigheden, kwaliteiten en eigenaardigheden. Een kantoor heeft alleen zin als het meer is dan een dak boven individuen – als die mensen, een gezamenlijke meerwaarde hebben. Daar speelt de leider een belangrijke rol: hij of zij geeft richting aan die mensen, zorgt dat ze in hun interactie elkaar versterken en zorgt voor het (gezamenlijk) neerzetten van een helder beeld van de organisatie in de maatschappij.

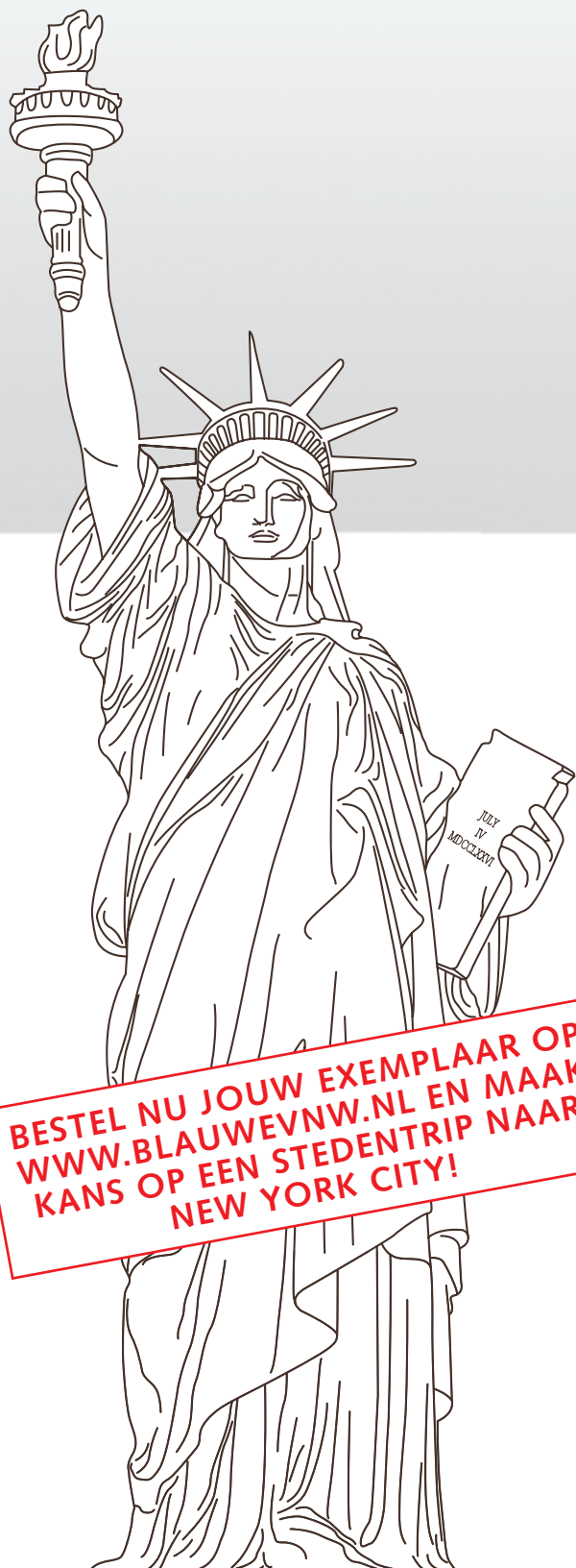
Dat bereikt hij/zij bijvoorbeeld door specialisatie, door gecoördineerd exter-

ne signalen af te geven, door goed onderling overleg en door verschillende taken toe te vertrouwen aan degenen die daarvoor het best zijn toegerust. Zo heeft het geen zin om de ‘geleerde’, die het liefst in een rustig kamertje knappe dingen schrijft, op te dragen om naar een receptie te gaan om daar aan acquisitie te doen. En het heeft al even weinig zin om de explosieve deal-maker de taak te geven om jonge stagiaires te begeleiden.

Kortom: leiderschap is belangrijk – en voor een advocatenkantoor is het doorgegaan ingewikkeld in eigen kring goede mensen te vinden. Hoe komt een kantoor dan toch aan een goede leider? Voorkomen moet worden dat degenen met de hoogste omzet en de grootste mond het leiderschap opeisen. En het extern ‘inkopen’ van een geschikte leider – wat je in het bedrijfsleven regelmatig ziet – is al evenmin een optie, want zo’n externe persoon zal vrijwel altijd het vakmanschap en het vertrouwen missen dat binnen een advocatenkantoor – met zijn maatschapachtige structuur – noodzakelijk is.

Veel kantoren lossen dit dilemma maar op door iemand aan te wijzen met – impliciet – de boodschap ‘je hoeft alleen op de winkel te passen en besluiten nemen we samen wel’. Op die manier vind je wel iemand om de vergaderingen te leiden, maar een ‘leider’ is dat dan bepaald niet. Veel van de eigenzinnige partners vinden dat trouwens eigenlijk wel ideaal: zo behouden ze maximale speelruimte.

Volgende keer meer over de zoektocht naar een ‘echte leider’.

**BESTEL NU JOUW EXEMPLAAR OP
WWW.BLAUWEVNW.NL EN MAAK
KANS OP EEN STEDENTRIP NAAR
NEW YORK CITY!**

STUDEER JE (BINNENKORT) RECHTEN?

Dan kun je niet zonder de *Verzameling Nederlandse Wetgeving (VNW) 2012|2013*.

- Compleet overzicht in 3 handige delen
- Uitgebreid register en zelfklevende tabbladen
- Inclusief e-book en gratis jaarabonnement *Advocatenblad & Advocatenblad Start*
- Kans op een gratis stedentrip naar NYC
- Slechts €47,75, gratis thuisbezorgd

Bij elk exemplaar van de nieuwe VNW ontvang je een unieke actiecode, waarmee je kans maakt op één van de 3 gratis stedentrips naar New York City. Kijk op de website voor meer informatie en om te bestellen.

Hoe werkt regres op elkaar nemen ook alweer?

Indien een hoofdelijke schuldenaar de vordering van de schuldeiser voldaan heeft, kan hij verhaal nemen op de overige hoofdelijke schuldenaren. Hoe dient in een aansprakelijkheidszaak de onderlinge bijdrageplicht van de hoofdelijke schuldenaren vastgesteld te worden?

Tekst: Marko Jongkind¹

In aansprakelijkheidszaken komt het niet zelden voor dat de schuldeiser meerdere partijen voor zijn schade kan aanspreken. Dit is niet alleen aan de orde in zaken waarin meerdere partijen jegens de schuldeiser onrechtmatig gehandeld hebben, maar ook in zaken waarin naast de feitelijk pleger (de opdrachtnemer) ook een andere partij (de opdrachtgever) aansprakelijk is jegens de schuldeiser.

Indien op meerdere partijen de verplichting tot vergoeding van dezelfde schade rust, zijn zij hoofdelijk verbonden (zie art. 6:102 lid 1 BW). De schuldeiser kan kiezen wie van zijn hoofdelijke schuldenaren hij voor zijn (volledige) schade aanspreekt (zie art. 6:7 lid 1 BW). Indien één van de hoofdelijke schuldenaren de schade aan de schuldeiser vergoedt, bevrijdt hij daarmee zowel zichzelf als de andere hoofdelijke schuldenaren tegenover de schuldeiser (zie art. 6:7 lid 2 BW). De hoofdelijke schuldenaar die de schadevergoeding voldaan heeft, kan op grond van art. 6:10 BW regres nemen op de overige hoofdelijke schuldenaren.

Art. 6:10 lid 1 BW bepaalt dat iedere hoofdelijke schuldenaar in de schuld moet bijdragen voor het gedeelte dat hem in de onderlinge verhouding met de andere hoofdelijke schuldenaren aangaat. Voor hoofdelijk schuldenaren die voor dezelfde schade aansprakelijk zijn, wordt in art. 6:102 lid 1 BW nader uitgewerkt hoe de grootte van hun onderlinge bijdrageplichten dient te worden vastgesteld. De

schade wordt over de hoofdelijke schuldenaren verdeeld met overeenkomstige toepassing van art. 6:101 BW (het eigen schuld-artikel), tenzij uit wet² of rechtshandeling een andere verdeling voortvloeit.

De maatstaf van art. 6:101 BW heeft als uitgangspunt dat de schade over de hoofdelijke schuldenaren wordt verdeeld in evenredigheid met de mate waarin de aan ieder toe te rekenen omstandigheden tot de schade hebben bijgedragen. Indien deze causale verdeling geen bevredigend resultaat oplevert, kan er een billijkheidscorrectie plaatsvinden.

Vermogensvoordeel wellicht relevant

Regelmatig komt het voor dat niet vast te stellen valt in welke mate de gebeurtenissen waarvoor de hoofdelijke schuldenaren aansprakelijk zijn, bijgedragen hebben tot de schade. In een geval waarin twee partijen ieder een verkeersongeval hadden veroorzaakt en niet kon worden vastgesteld welk van de beide ongevallen (welk deel van) de gehele schade had veroorzaakt, maar wel moest worden aangenomen dat beide ongevallen elk voor zich de gehele schade konden hebben veroorzaakt en dat ten minste één van die ongevallen die schade had veroorzaakt, heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de hoofdelijke schuldenaren, behoudens bijzondere omstandigheden, draagplicht voor gelijke delen hebben.³ De billijkheidscorrectie dient toegepast te worden indien de uiteenlopende ernst van de gemaakte fouten dan wel andere

omstandigheden van het geval daartoe aanleiding geven. De omstandigheid dat één van hoofdelijke schuldenaren vermogensvoordeel heeft genoten, kan daarbij relevant zijn.

Een aan het Gerechtshof Arnhem voorgelegde beroepsaansprakelijkheidszaak illustreert dit. In deze zaak had een verkopend makelaar – buiten medeweten van de verkoper om – onjuiste informatie over een te koop aangeboden bedrijfspand verstrekt, waardoor de verkoper een hogere verkoopprijs had ontvangen. De makelaar had de koper schadeloos gesteld en nam regres op de verkoper. Het gerechtshof oordeelde dat in de verhouding tussen de makelaar en de verkoper gold dat de verkoper in geen enkel opzicht aan de schade had bijgedragen, zodat de makelaar volgens de causaliteitsmaatstaf in beginsel de schade volledig moest dragen. Na toepassing van de billijkheidscorrectie diende de verkoper evenwel twee derde van het genoten prijsvoordeel aan de makelaar af te staan.⁴

Geconcludeerd kan worden dat regresvordering van art. 6:10 BW in aansprakelijkheidszaken doorgaans ingekleurd wordt door de maatstaf van art. 6:101 BW. Na toepassing van de causale verdeling zal nagegaan moeten worden of de billijkheid een andere verdeling eist. Dit kan onder meer aan de orde zijn indien één van hoofdelijke schuldenaren vermogensvoordeel heeft genoten.

1 Advocaat bij Van Randwijck Advocaten te Rotterdam.

2 Zie artt. 6:165 lid 2 BW, 6:166 lid 2 BW en 6:170 lid 3 BW.

3 Zie HR 18 december 2009, LJN: BK0873.

4 Zie Hof Arnhem 23 januari 2007 en 19 mei 2009, LJN: AZ7311 en BJ4218, alsmede het ongepubliceerde eindarrest d.d. 19 januari 2010 (zaaknummer 104.000.109).

LEGAL WOMEN 2012

2 oktober 2012 | Hotel Houten, Houten

Inspiratie voor succes

Hét congres in het teken van de vrouwelijke jurist, haar ontwikkelmogelijkheden en de eventuele barrières die zij op weg naar de top tegenkomt

Programma

Plenair

Topvrouwen uit de advocatuur en het bedrijfsleven geven voorbeelden en handvatten aan ambitieuze vrouwelijke juristen.

Dagvoorzitster Margriet van der Linden interviewt:

- Heleen Kersten (*Managing Partner Stibbe*)
- Sandra Lutchman (*Directeur Talent naar de Top en Bestuur Amnesty International London*)
- Anja van Bergen-van Kruijsbergen (*GC Nutreco*)
- Georgette Schlick (*CEO SBS6*)
- Els Unger (*Advocaat Partner en oud deken Orde van Advocaten*)

Workshops

Naast een plenair deel kunt u kiezen uit zes uitdagende workshops, gericht op uw ontwikkeling als juridisch vakvrouw.

- Diversiteit en het glazen plafond - *Sandra Lutchman*
- Female leadership - *Rosemarie Bertens*
- Overtuigend presenteren - *Maritte Braspenning*
- Work/Life Balance - *Margreet Bos-van Dongen & Peter Nuijten*
- Persoonlijke effectiviteit - *Carien Bevelsberg*
- Open workshop - *Geef uw idee aan ons door!**

*Waar zou u een workshop over willen volgen? Laat het ons weten via opleidingen@sdu.nl!

Verkiezing Legal Woman of the Year 2012

Dit jaar zullen wij voor de eerste keer de Legal Woman of the Year Award uitreiken. Deze award is een initiatief van Legal Women en beoogt vrouwelijk juridisch talent op de kaart te zetten in Nederland. De winnares zal tijdens Legal Women 2012 bekend worden gemaakt.

Kent u een vrouwelijke jurist die volgens u de Legal Woman of the Year Award verdient? Nomineer haar dan direct via www.legalwomen2012.nl!

Nomineren kan tot 20 augustus.

Schrijf u in via

WWW.LEGALWOMEN2012.NL

Prijs per persoon € 295,- excl. btw

Legal Women 2012 is een initiatief van

LEGAL WOMEN **Sdu** JURIDISCHE OPLEIDINGEN

Wie, wat, waar?

Wie vertrok, wie stopte en wie begon voor zichzelf? Bent u zelf onlangs van kantoor gewisseld of eigen baas geworden? Mail uw verhaal of meld u aan via redactie@advocatenorde.nl.

Uit de praktijk

Aar, mw. M. van der Amsterdam 09-07-2012

Beerens, mr. P. Leiden 24-07-2012

Bekkers, mr. W.M.J. Utrecht 26-07-2012

Bon – Moors, mw. mr. A.W.H.L.M. van Nijmegen 12-07-2012

Bönnekamp, mw. mr. D.A. Blaricum 01-07-2012

Bonnes, mw. mr. L.G. Enschede 27-06-2012

Bos, mr. D.P.M. Amsterdam 13-07-2012

Brouwer, mw. mr. Y.S. Amsterdam 15-06-2012

Dam, mw. mr. V. van Den Haag 25-06-2012

Emre, mr. O. Amsterdam 23-07-2012

Esen, mw. mr. T. Amsterdam 25-06-2012

Gielkens, mw. mr. L.L. Amersfoort 01-01-2012

Grabandt, mr. E. Den Haag 15-06-2012

Gijsbers, mw. mr. C.W. Rotterdam 04-07-2012

Gijselaar, mw. mr. E.C. Haarlem 25-06-2012

Haloua, mw. mr. M.B. Amsterdam 04-07-2012

Hoeijmans, mw. mr. M.J.M. Rotterdam 01-07-2012

Holland, mw. mr. A.M.Y.Q. Rotterdam 01-07-2012

Hoogvliet, mr. G.M.H. Den Haag 01-07-2012

Houtsma, mw. mr. K. Roermond 16-07-2012

Huisman, mw. mr. N. Amsterdam 01-07-2012

Kan, mr. J.C.Y. Rotterdam 11-07-2012

Knottenbelt, mw. mr. M. Utrecht 01-07-2012

Kocken, mw. mr. R.P.M. Den Haag 25-06-2012

Kollen, mr. F.C. Naarden 01-07-2012

Krabbe, mr. A.K. Amsterdam 22-06-2012

Langelier, mr. J.W. Rotterdam 21-06-2012

Leeuwen, mw. mr. I.M.C. van Arnhem 28-06-2012

Leeuwen, mw. mr. P.J.S. van Amsterdam 10-07-2012

Lems, mr. P.C.H. Nijmegen 01-07-2012

Lips, mw. mr. F.E.A. Amsterdam 13-06-2012

Loon, mw. mr. M.H. van Amsterdam 09-06-2012

Malahy Idrissi, mr. K.T.D. el Rotterdam 11-06-2012

Melchers, mr. P.T.A.M. Rotterdam 01-07-2012

Meijer, mr. T. Pijnacker 01-07-2012

Michel, mr. J.H.G. Amsterdam 26-06-2012

Middelburg, mw. mr. C.M.L. Rotterdam 13-06-2012

Mos, mw. mr. E.M. de Den Haag 01-07-2012

Mourik, mw. mr. S.M. van Amsterdam 30-06-2012

Palm, mw. mr. D.G.M.L. Amsterdam 27-06-2012

Polak, mr. M.V. Amsterdam 01-07-2012

Polak, mr. R.W. Amsterdam 01-07-2012

Radovic, mw. mr. S. Leeuwarden 01-07-2012

Ranitz, mw. mr. F.E. de Amsterdam 16-07-2012

Reddingius, mr. W.G. Rotterdam 01-07-2012

Schenk – Kraaiveld, mw. mr. J.M. Alblasterdam 15-07-2012

Schölvink, mr. T.M. Amsterdam 15-28-06-2012

Spanjaard, mw. mr. J. Den Helder 01-07-2012

Vat, mr. R. Den Bosch 30-06-2012

Vels, mr. G.J. Amsterdam 01-07-2012

Verdurmen, mr. K.A.M. Middelburg 01-07-2012

Verhoeve, mr. drs. P. Werkendam 22-06-2012

Verhoeven, mr. M.A.L. Den Bosch 28-06-2012

Vermeulen, mw. mr. C.M. Den Haag 01-07-2012

Verschure, mw. mr. B.M.A.H. Almere 09-07-2012

Vloet, mr. P.E.M. Amsterdam 13-06-2012

Voorhoeve, mr. D.J.S. Amsterdam 01-07-2012

Walle, mw. mr. I.B.J. van der Amsterdam 06-07-2012

Wiel, mw. mr. S. van der Almere 07-06-2012

Wierdak, mw. mr. J.C. Amsterdam 01-07-2012

Zaal, mw. mr. J. Groningen 02-07-2012

Zielinski, mw. mr. V. Eindhoven 01-07-2012

Zomeren, mr. R.K.J. van Heerhugowaard 01-07-2012

Overleden

Alst, mr. F.H. van Someren 24-06-2012

Naar ander kantoor

Aksü, mr. A.: Rustenburg Advocaten te Den Haag

Asselbergs, mw. mr. E.G.S.N.: DELB Advocaten te Den Haag

Atema, mr. A.: Rechtshulp Noord Advocaten te Groningen

Berg, mw. mr. C.D. van den: Pesman Advocaten te Haarlem

Berg, mr. J.P. van den: Geelkerken Linskens advocaten te Den Haag

Berg, mw. mr. W.K. van den: Blaisse te Amsterdam

Berkel, mw. mr. L.C.P. van: De Voort Advocaten | Mediators te Tilburg

Bikkers, mw. mr. C.A.H.: Spigt Litigators te Amsterdam

Vervolgstep

Arbeidsrechtadvocaat **David Lagarrigue** begon vorige maand een eigen kantoor, Lagarrigue Advocatuur in Nijmegen. 'Acht jaar geleden heb ik mij bij een groot kantoor gespecialiseerd in het arbeidsrecht. Daarna heb ik me bij een middelgroot kantoor verder gespecialiseerd in dit rechtsgebied en veel geleerd over het ondernemerschap. De vervolgstep was een eigen kantoor. Naast het behartigen van de belangen van mijn huidige cliënten, ben ik nu veel bezig met acquisitie. Daarnaast ben ik als ondernemer nu ook veel bezig met andere zaken, zoals het bouwen van een eigen website. Ontzettend leuk!'

Overnamepraktijk

Met een specialisatie op het gebied van de fusie- en overnamepraktijk zit **Joel Erwtelman** goed op zijn plek bij Clifford Chance LLP in Amsterdam. 'Mijn overstap naar dit kantoor werd vooral gedreven door de wens om hoogwaardige M&A te kunnen doen. Het aardige van dit rechtsgebied is dat het dicht op de economische werkelijkheid van alledag zit. Transacties die vandaag een stuk papier zijn, zijn morgen een werkelijkheid die het leven van mensen beïnvloedt. Daarnaast is er bij Clifford Chance een schat aan know how, waardoor consistent hoge kwaliteit geboden wordt.'

Snel switchen

Haar advocaat-stage begon **Francine den Hertog** bij het kantoor OMVR advocaten + notarissen in de algemene praktijk. In juli stapte ze over naar het kleinere in strafrecht gespecialiseerde Van Schaik Advocaten in Veenendaal. 'Ik heb een passie voor het strafrecht en vind de diversiteit van strafzaken vooral interessant. Zo houd ik me bezig met verkeersstrafrecht en internationaal strafrecht en met alles wat daar tussen ligt. Omdat we slechts met vier advocaten zijn, is het belangrijk om snel te kunnen switchen tussen zaken. Leuk om dat te leren, naast de inhoudelijke aspecten.'

Bedrijfsleven lonkte

Na jarenlang als ondernemings- en vastgoedrechtadvocaat bij grote kantoren te hebben gewerkt, maakte **Florian Finke** onlangs de overstap naar het bedrijfsleven – bij juridische zaken van Tebodin B.V., een internationaal opererend advies- en ingenieursbureau. 'Ik geef juridische adviezen en verzorg trainingen om de juridische awareness onder projectleiders en managers te verhogen. Mijn opgedane kennis en ervaring kan ik goed inzetten, maar nu vanuit een ander perspectief. Als advocaat word je ingeschakeld als er geschillen ontstaan na uitvoering van een project; hier geef ik juist voorafgaand aan een overeenkomst advies. Heel uitdagend.'

Boer, mw. mr. R.D. de: Butter De Boer Maasdam Advocaten te Hoorn/NH
Boom, mr. R.M.J. van den: De Rooij Van Wijk Advocaten te Eindhoven
Boorder, mw. mr. M.R. de: De Boorder Schoots Familierechtadvocaten, Mediators en Collaboratieve Divorce Lawyers te Amsterdam
Booij, mr. J.A.: Spighoff te Amsterdam
Bos, mr. J.: Van Koutrik c.s. te Amsterdam
Bosch – Scholts, mw. mr. J.M.C. van den: Grijmans & Klabou advocaten te Sneek
Breitschaft, mw. mr. M.B.H.: DELB Advocaten te Den Haag
Broekman, mw. mr. M.A.: Van Doorne N.V. te Amsterdam
Bueters, mw. mr. P.M.: Advocatenkantoor Nauta te Amsterdam
Burg, mw. mr. J. van den: Smithuijsen Winters & De Vries te Haarlem
Couvert, mw. mr. L.J.: SNS REAAL N.V. te Utrecht
Crans, mw. mr. P.: Van Riet Wijnands Keuter Advocaten te Utrecht
Danopoulos, mw. mr. A.: Kneppelhout & Korthals N.V. te Rotterdam
Dezfouli, mr. M.M.: Leyes Advocatenkantoor te Den Haag
Duivenboden, mr. R.H.: Van Duivenboden te Amsterdam
Dumoulin, mr. C.O.M.J.: Shell International B.V. te Den Haag
Erwtman, mr. J.: Clifford Chance LLP te Amsterdam
Finke, mr. F.F.S.: Tebodin B.V. te Den Haag
Fraats, mw. mr. S.: Paulussen Advocaten N.V. te Maastricht
Guldmond, mr. K.S.: Van der Steenhoven advocaten N.V. te Amsterdam
Hertog, mw. mr. F.E. den: Van Schaik Advocaten te Veenendaal
Hesen, mr. J.C.: Advocaten in de Praktijk te Utrecht

Heuvel, mr. R.F. van den: Van Eps Kunneman van Doorne te Curacao (Nederlandse Antillen)
Hollander, mr. A.M. den: Griph Advocaten B.V. te Amsterdam
Houweling, mw. mr. L.M.: Benders Advocaten te Zoetermeer
Hulkenberg, mw. mr. S.: Kouwenberg Bosman Fokker Advocaten & Mediators te Hilversum
Issa, mw. mr. M.: Advocatenkantoor Tamer te Den Haag
Jacobs, mr. N.J.: Multi Corporation bv te Gouda
Janssen, mr. B.M.W.: Lexence N.V. te Amsterdam
Karremans, mr. W.H.: Gemeente Delft te Delft
Kelderhuis, mr. H.H.: Kelderhuis Advocatuur te Haarlem
Keus, mr. R.W.: Geelkerken Linskens advocaten te Den Haag
Klock, mw. mr. D.J.: Vos & Vennoten Advocaten te Haarlem
Koopman, mw. mr. F.A.: TeekensKarstens advocaten notarissen te Leiden
Laar, mr. M.L.M. van de: Capra Advocaten te Den Bosch
Lambriex, mr. R.J.L.M.: Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP te Amsterdam
Leeuwen, mr. S.P.B. van: Smithuijsen Winters & De Vries te Haarlem
Leeuwen, mw. mr. W.C.T. van: NautaDutilh N.V. te London/GB
Leuftink, mr. A.D.: De Boorder Schoots Familierechtadvocaten, Mediators en Collaboratieve Divorce Lawyers te Amsterdam
Leyendekkers, mr. F.M.G.M.: CMS Derks Star Busmann N.V. te Amsterdam
Malenstein, mr. R.A. van: KienhuisHoving advocaten en notarissen te Enschede
Megchelen, mr. C.Y. van: Pels Rijkken & Droogleeve Fortuijn N.V. te Den Haag

Messink, mw. mr. M.J.: Smithuijsen Winters & De Vries te Haarlem
Meijer, mr. R.S.: Houthoff Buruma te Amsterdam
Middelkoop, mw. mr. J.G.A.: Linssen . Woodrow . De Ruijter advocaten te Tilburg
Oolgaard, mw. mr. I.: Beelaard Breetveld Advocaten te Den Haag
Quak, mw. mr. A.: Guarda Advocaten te Breukelen
Renssen, mw. mr. N.A.: CMS Derks Star Busmann N.V. te Amsterdam
Roelofsen, mr. R.: Het Noorderhuis Advocaten te Groningen
Roos, mw. mr. J. de: Nysingh advocaten – notarissen N.V. te Arnhem
Rijnveld, mr. P.A.: Lawyers Alliance te Ouderkerk aan de Amstel
Scherpenhuysen, mw. mr. S.C.: Advocatenkantoor Nagel te Almere
Scholten, mr. A.: CMS Derks Star Busmann N.V. te Amsterdam
Scholten, mw. mr. L.A.M.: Oude Breuil Advocatenkantoor te Enschede
Schoots, mw. mr. M.M.: De Boorder Schoots Familierechtadvocaten, Mediators en Collaboratieve Divorce Lawyers te Amsterdam
Schouten, mw. mr. H.: Advocaten in de Praktijk te Utrecht
Sombeski, mr. J.J.A.: Stibbe N.V. te Amsterdam
Spil, mr. M.C.: Advocatuur Midden Nederland te Veenendaal
Stokmans, mr. S.P.: Van Doorne N.V. te Amsterdam
Straten, mw. mr. D.P. van: SørensenWeijers&Ko te Rotterdam
Stut, mw. mr. M.C.G.: Van Riessend Advocaten te Gouda
Veenman, mr. E.: De Brauw Blackstone Westbroek N.V. te London/GB
Veltheer, mr. J.: Van Koutrik c.s. te Amsterdam
Visser, mr. C.: Cleber N.V. te Amsterdam

Visser, mw. mr. M.: De Boorder Schoots Familierechtadvocaten, Mediators en Collaboratieve Divorce Lawyers te Amsterdam
Voorthuizen, mw. mr. M.B. van: ABVAKABO FNV Afdeling Advocatuur te Zoetermeer
Vries, mw. mr. J.O.A.N. de: Michels & Tuma Advocaten te Amersfoort
Wagner, mw. mr. J.: Vermaat & De Boer Advocaten te Barendrecht
Weening, mw. mr. N.: De Boorder Schoots Familierechtadvocaten, Mediators en Collaboratieve Divorce Lawyers te Amsterdam
Wellen, mw. mr. L.A.M.G.: De Regt Sobral Wellen Advocaten te Den Haag
Wervelman, mr. E.J.: Verschoof Wagenaar Advocaten te Utrecht
Westerhoff, mw. mr. D.J.M.: Van Doorne N.V. te Amsterdam
Wiel, mr. drs. B.T.M. van der: Houthoff Buruma te Amsterdam
Win, mr. R.W.J.J. de: Van Doorne N.V. te Amsterdam
Wolters, mw. mr. N.M.: Pesman Advocaten te Haarlem

Naar nieuw(e) kantoor of associatie

&De Vries, Advocaat Ondernemingsrecht (mr. M.H. de Vries te Amsterdam)
Advocaat Verhaak (mr. I.M.M. Verhaak te Huissen)
Advocatenkantoor Bloem (mr. G. Bloem en mw. mr. D. van der Wilt te Den Haag)
Advocatenkantoor G.P. Gerretsen (mr. G.P. Gerretsen te Amsterdam)
Advocatenkantoor Nobiles (mr. S. Demirtas te Arnhem)

Advocatenpraktijk mr. Miriam E. Derix (mw. mr. M.E. Derix te Groningen)

AG Hart Advocaten & Adviseurs (mw. mr. A.H.F. Beiboer, mr. W.C. Bothof, mr. J.S. 't Hart, mr. A.P.M. Henket, mr. H.G. Hillevoord, mw. mr. G. Kara, mw. mr. J.van Londen en mr. J. Meerman te Rotterdam)

Bouwman de Haan advocaten (mr. E.N. Bouwman en mr. J. de Haan te Utrecht)

Brech Familierecht (mw. mr. M.N.G.N.H. Brech te Den Haag)

Bruins Advocaat en Coach (mw. mr. L.M. Bruins te Voorschoten)

Claassen Advocaat (mr. W.H. Claassen te Rotterdam)

Delfgaauw advocatuur & belastingadvies (mr. L.F. Delfgaauw te Delft)

Diep Advocaten (mr. J.B. Craanen, mr. O. Diels en mr. F.J. van der Schrier te Den Haag)

Eerdmans Advocatuur (mr. J.D. Eerdmans te Lelystad)

Elgersma de Jong Advocaten (mr. E.D. de Jong te Groningen)

Ella Adriaanse Advocatuur (mw. mr. E.C.B. Adriaanse te Amsterdam)

Focus On (mw. mr. H.A.J. Pors te Numansdorp)

GM Advocatuur Rotterdam (mw. mr. N.B. Hillebrand te Rotterdam)

Hock Legal Services (mw. mr. A.L. Hock te Haarlem)

Houthoff Buruma (mr. B.A. Boersma te New York/US)

Jorna Advocatuur (mr. Th.B.L. Jorna te Blaricum)

Juriza (mr. A.R. Munnik te Haarlem)

i.Kemp advocatuur (mw. mr. I.M.C. Kemp te Maarssen)

Kaaris Strafrechtadvocaten (mr. R.A. Kaaris, mr. B.J. de Bruijn en mw. mr. S.R.C. Polderman te Den Haag)

Katelijne van Barneveld Advocaat

Erfrecht (mw. mr. K. van Barneveld – Peters te Arnhem)

Lagarrigue Advocatuur (mr. D.A.M. Lagarrigue te Nijmegen)

Malmberg Waling (mw. mr. C.E.M. Malmberg en mr. H. Waling te Leidschendam)

Mosatrade B.V. (mr. G.R.H. Nusteling te Den Bosch)

Motorola Solutions Netherlands BV (mw. mr. E. Takou te Arnhem)

Mr H.C. Bollekamp (mr. H.C. Bollekamp te Amsterdam)

mr. F. van der Brug advocaat mediator (mr. F. van der Brug te De Bilt)

Mw. mr. L. Demmer, advocaat (mw. mr. L. Demmer te IJsselstein/UT)

mr. E.L.A. van Emden (mr. E.L.A. van Emden te Utrecht)

mr. P.B. Weenink (mr. P.B. Weenink te Amsterdam)

Pasman Van Tielraden advocaten (mw. mr. E. Pasman en mr. A.H.P.M. van Tielraden te Amsterdam)

Ramselaar Advocatuur (mr. G.P. Ramselaar te Noordwijk)

Rechtspraktijk mr. J.C.B.C. Geerts B.V. (mr. J.C.B.C. Geerts te Rosmalen)

Ritzema Advocaat (mw. mr. L. Ritzema te Helmond)

Schaberg Advocatuur & Mediation (mr. A. Schaberg te Den Haag)

Seghers Advocatuur (mr. P.C. Seghers te Utrecht)

Seijgraaf Legal Services B.V. (mr. B. van der Kamp te Heemstede)

Stelling Advocatuur (mr. M.J.F. Stelling te Alphen aan den Rijn)

Van Dorsten Advocaten (mw. mr. A. van Dorsten, mw. mr. L.L. Faas en mr. N. Hartmans te Amsterdam)

Van Hilten de Vries van Ruitenbeek Advocaten & Mediators (mw. mr. E.M. Kostense, mw. mr. P.C. Burger, mw. mr. L.E. Leunissen, mr. W. de Vries, mr. J.C. van den End, M.A. Heeringa, mw. mr. C.S.F. de Nijs, mw. mr. M.S. Verboom en mw. mr. E.M.T. van Ruitenbeek – de Bekker te Den Haag)

Van Huizen Law (mr. P.H.J.G. van Huizen te Rotterdam)

Van Londen & Weitjens, advocaten en mediators (mw. mr. S.M.G. Weitjens te Utrecht)

Voskamp Advocatuur (mr. H.B. Voskamp te Amsterdam)

Vyborg Legal (mr. B.M. Kocken te Oegstgeest)

(advertenties)

**WEL DE KWALITEIT,
NIET DE REISTIJD**

Juridische interactieve webinars vanaf de werkplek!

Ga voor het programma naar www.lawatweb.nl

€ 66,00 per PO-punt (excl. btw)

Law **AT WEB**

KNB
Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Smit & De Hart

ADVOCATEN

Smit & De Hart Advocaten is een sinds 1988 bestaand kantoor met advocaten, ieder deskundig op zijn of haar rechtsgebied. Met een mix van jong en oud bieden wij een leuke, informele werksfeer. Wij willen ons team uitbreiden met een ondernemende collega die met overtuiging te werk gaat. Daarom zijn wij op zoek naar:

een gevorderd advocaat-stagiair of een advocaat-medewerker voor de civiele praktijk

Ons kantoor biedt je de ruimte voor verdere ontwikkeling en specialisatie. Een zelfstandige manier van werken en proceservaring zijn een pre.

Je sollicitatie kun je richten aan de heer mr. E.P.M. (Eugène) Smit op het e-mailadres smit@winsmart.nl.

www.winsmart.nl | kantoor Vught | Helvoirtseweg 1 | 5261 CA VUGHT
kantoor Wijk en Aalburg | Kortestraat 20 | 4261 AA WIJK EN AALBURG

Douwe Bos, GZ-psycholoog met ruime ervaring als getuige deskundige en behandelcoördinator in een TBS-kliniek, is een adviesbureau begonnen voor advocaten. Het bureau FPAB-forensica ondersteunt (strafrecht)advocaten bij het lezen en beoordelen van psychologische en psychiatrische rapportages:

- Lezen, becommentariëren en beoordelen van psychologische en psychiatrische rapportages.
- Cursus: hoe ziet de TBS-behandeling er uit en waar moet een advocaat alert op zijn afhankelijk van de fase van de behandeling?
- Coaching en/of voorbereiding zitting.
- Advisering bij cliënten met complexe problematiek.

Meer informatie op www.fpab-forensica.nl

De boekenserie *Sdu Commentaar Straf(proces)recht Select* bevat artikelsgewijze commentaren op het straf(proces)recht. Elk deel behandelt een relevant thema uit het Wetboek van Strafvordering en/of Wetboek van Strafrecht. De volgende delen zijn o.a. gepland: De jeugdige, Bijzondere opsporingsbevoegdheden en Deelneming aan strafbare feiten.

- Alle voordelen op een rij:
- Toegespitst op thema
 - Praktisch, diepgaand en actueel
 - Artikelsgewijs, snel doorzoekbaar
 - Handzaam, laaggeprijsd.

Meer informatie:
www.scherpinstrafrecht.nl

Sdu uitgeverij

ROS Managementregie bestaat uit een dynamisch team van organisatieadviseurs, die bedrijven en organisaties helpen de bedrijfsvoering te optimaliseren en te verbeteren. Resultaat, Ondernemerschap en Strategie is ons motto. Wij adviseren op het gebied van management, personeel en organisatie. Ieder van ons zet zijn of haar ervaring en deskundigheid in op deze specifieke werkgebieden met als doel: streven om samen met de ondernemer het beste uit de onderneming te halen!

Wil jij de ondernemer begeleiden bij het realiseren van zijn doelen en werken in een dynamische organisatie? Grijp dan nu je kans en ga de uitdaging aan!
Wij zijn op zoek naar een enthousiaste en gemotiveerde

Senior Organiseadviseur HRM 32-40 uur

Als collega binnen ons team houd je je bezig met personeelsvraagstukken in de breedste zin van het woord. Je bent in staat ont-slagvraagstukken en reorganisaties te begeleiden en te adviseren op het gebied van personele en organisatorische vraagstukken. Je kunt snel analyseren en probleemsituaties doorgronden. Jouw verslaglegging is helder en beknopt. Tegelijk ben je creatief en vind je het leuk om met concrete oplossingen te komen in complexe personele processen.

Als je houdt van het nemen van verantwoordelijkheid en in staat bent een team van gedreven adviseurs te motiveren, begeleiden en aan te sturen, dan past deze baan perfect bij je.

Je beschikt over

Een passende opleiding en minimaal 5 – 8 jaar relevante werkervaring. Je bent klantgericht, stressbestendig en flexibel. Daarnaast beschik je over probleemoplossend vermogen en kun je complexe problemen zowel op hoofdlijnen als in detail overzien. Als persoon ben je een teamspeler die gedreven is en makkelijk communiceert met zowel de medewerker als directeur. Kennis van en affiniteit met het arbeidsrecht of een juridische achtergrond is een pre.

ROS Managementregie biedt

Een uitdagende baan met afwisseling in een leuk team van jonge collega's die humor en lef hebben. De functie wordt naar de mate van verantwoordelijkheid gehonoreerd. Wij bieden uitstekende carrièreperspectieven met een goede beloning.

Durf je het aan?

Zend dan voor 1 september 2012 je sollicitatie met bijbehorend CV naar mevrouw F. Bouman (f.bouman@ros-regie.nl) of stuur je brief naar ROS Managementregie t.a.v. mevr. F. Bouman, Postbus 17, 7150 AA Eibergen. Voor meer informatie kun je telefonisch contact opnemen met Mark Geessink op telefoonnummer 0545-461530 en kijken op www.ros-regie.nl.

Van de tuchtrechter

Deze uitspraken zijn geselecteerd en bewerkt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit P.J.M. Drion, C.B. Gaaf, W.F. Hendriksen, H.J.A. Knijff, E. van Liere en H. Uhlenbroek. De uitspraken met LJV-nummer zijn integraal te raadplegen op www.tuchtrecht.nl.

Verhoging uurtarief

- Raad van discipline Arnhem, 20 juni 2011, LJV: YA1947

Onjuist gehandeld door zonder duidelijke mededeling vooraf uurtarief fors te verhogen

- Art. 46 *Advocatenwet* (1 De zorg voor de cliënt; 1.4.3.1 Financiële verhouding)
- Gedragsregels 8, 23, 25, 26 en 27

Feiten

De feiten blijken uit de klacht en het verweer.

Klacht

- (A) Mr. X heeft een kansloze vordering in een concept kort geding dagvaarding opgenomen.
- (B) Mr. X voerde ten onrechte tariefaanpassingen door met een beroep op algemene voorwaarden. Het aanvankelijk afgesproken uurtarief bedroeg 135 euro. Een jaar later heeft mr. X een uurtarief van 200 euro in rekening gebracht. Voor de werkzaamheden van een andere, ingeschakelde jurist werd een uurtarief van € 90 afgesproken. Nadien is dit verhoogd naar 150 euro en 247,50 euro.
- (C) Eén van de verstuurde nota's is tweemaal betaald. Terugstorting van het te veel betaalde bleef achterwege.
- (D) Tijdens een zitting is zowel door mr. X als de andere, ingeschakelde jurist het woord gevoerd. Van beiden zijn de uren in rekening gebracht terwijl klager niet had gevraagd om hun beider aanwezigheid.

Verweer

- (A) Mr. X weerspreekt dat sprake was van een kansloze vordering.

- (B) De door mr. X toegepaste tariefsverhogingen zijn gebaseerd op de voorwaarden die op de achterzijde van zijn opdrachtbevestiging afgedrukt waren. Klager is daarmee akkoord gegaan.
- (C) Weliswaar heeft klager een rekening dubbel betaald, maar daar staat tegenover dat nog een aantal uren openstaat dat niet in rekening is gebracht, waarmee een aanzienlijk hoger bedrag is gemoeid.
- (D) Beide juristen hielden zich met de zaak bezig.

Overwegingen raad

- (A) Klachtonderdeel A is ongegrond bij gebrek aan feitelijke grondslag.
- (B) Wat er zij van de toepasselijkheid van de algemene voorwaarden, 'het geeft geen pas' om – daargelaten een automatisch indexeringspercentage dat het gebruikelijke prijspeil volgt – zonder duidelijke mededeling vooraf het tarief te laten stijgen, zeker niet in de mate waarin mr. X dat heeft gedaan, temeer daar geen argumenten zijn aangevoerd die deze forse verhoging kunnen rechtvaardigen. Klachtonderdeel B is gegrond.
- (C) Van mr. X had mogen worden verwacht dat hij het te veel betaalde bedrag had teruggestort, zeker toen klager daarom vroeg. Een beoogde verrekening kan niet ter rechtvaardiging dienen. Klachtonderdeel C is daarom ook gegrond.
- (D) Er zijn gevallen denkbaar waarin ter zitting zoveel is uit te leggen of zoveel specialistische kennis nodig is, dat de aanwezigheid van meer deskundigen wenselijk is. Als al van een dergelijke situatie sprake zou zijn geweest, had in ieder geval van mr. X verlangd mogen worden dat hij op voorhand over de financiële consequenties helderheid aan klager

had verschaft. Verweerder is daarover niet transparant geweest. Klachtonderdeel D is eveneens gegrond.

Bij de bepaling van de strafmaat overweegt de raad, dat mr. X onvoldoende actief is geweest om te proberen de zaak op te lossen en voorts in de stukken en ter zitting geen blijk heeft gegeven in te zien, dat het in financieel opzicht niet is gegaan zoals het had behoren te gaan.

Beslissing

Legt mr. X de maatregel van berisping op.

Belangenconflict en privé-gedraging

- Raad van discipline Amsterdam 24 mei 2011, LJV: YA1679

Geen opdrachtverhouding tussen A als cliënt en mr. X als advocaat, maar de verhouding tussen beiden was wel zodanig dat het mr. X niet meer vrijstond zonder meer de over en weer uitgewisselde informatie te openbaren.

- Art. 46 *Advocatenwet* (2 Wat een behoorlijk advocaat betaamt, algemeen; 2.4 Vermijden van een belangenconflict)
- Gedragsregel 7

Feiten

Mr. X is enige tijd als bedrijfsjuriste in dienst geweest bij Beheer, klager sub 2. Aansluitend heeft mr. X een managementovereenkomst gesloten met Holding, moeder van Beheer, op grond waarvan zij als directeur diensten verrichtte voor Beheer en daaraan gelieerde ondernemingen. Daarnaast voerde mr. X een advocatenpraktijk. Mr. X heeft gedurende voornoemde periodes aan A, klager sub 1 en bestuurder van Holding, in persoon-

lijke gesprekken (onbetaald) informatie van algemeen juridische aard verstrekt omtrent zijn positie in zijn toen lopende echtscheiding. Op enig moment heeft mr. X een schriftelijke verklaring gestuurd aan de advocaat van de (inmiddels) echtgenote van A, ten behoeve van een kort geding waarbij ook A partij was. Zij heeft daarin mededelingen gedaan over de inhoud van vriendschappelijke gesprekken die zij met A voerde.

Klacht

1. Mr. X heeft haar werkzaamheden voor Beheer, aanvankelijk als bedrijfsjurist, later als directeur van Beheer niet weten te onderscheiden van haar werkzaamheden als advocaat.
 2. Mr. X heeft zich schuldig gemaakt aan belangenverstrengeling.
 3. ...
 4. Mr. X heeft in een echtscheidingsprocedure tussen A en diens echtgenote een verklaring afgelegd ten faveure van de echtgenote, terwijl zij A, op diens verzoek, ter zake had geadviseerd als advocaat en mediator.
- 5 t/m 8 ...

Overwegingen

Een advocaat kan zich niet met de behartiging van de belangen van twee of meer partijen belasten indien die belangen tegenstrijdig zijn of een daarop uitlopende ontwikkeling aannemelijk is. Het is dus relevant of mr. X daadwerkelijk in haar hoedanigheid van advocaat heeft opgetreden voor klagers, nu op het bepaalde in Gedragsregel 7 alleen een beroep kan worden gedaan door de (voormalige) cliënt van de advocaat en niet door de wederpartij of een derde. Partijen zijn het erover eens dat mr. X in deze niet als advocaat voor Beheer optrad. Beheer was derhalve geen cliënt van mr. X, zodat de klacht daarop afstuit.

Er was geen sprake van een opdrachtverhouding tussen A als cliënt en mr. X als advocaat. De raad beschouwt het handelen van mr. X als een privégedraging.

Privégedragingen van een advocaat worden alleen dan van tuchtrechtelijk belang geoordeeld, wanneer er hetzij voldoende aanknopingspunten zijn met de praktijkuitoefening om dezelfde maat-

staven te laten gelden, hetzij de gedraging voor een advocaat in het licht van zijn beroepsuitoefening absoluut ongeoorloofd moet worden geacht. Op grond van de omstandigheden concludeert de raad dat er weliswaar geen professionele vertrouwensrelatie aanwezig was tussen A als cliënt en mr. X als advocaat, en er op mr. X dus ook niet uit dien hoofde een geheimhoudingsplicht rustte, maar wel dat de verhouding tussen beiden zodanig was dat het mr. X niet zonder meer vrijstond de over en weer gewisselde informatie te openbaren.

Mr. X had geen mededelingen van welke aard dan ook mogen doen over haar vertrouwelijke gesprekken met A.

Beslissing

- ten aanzien van klager sub 1:
- verklaart klachtonderdeel 4 gegrond;
 - ten aanzien van klager sub 2:
 - verklaart klachtonderdeel 7 gegrond;
 - verklaart klager sub 2 niet-ontvankelijk in klachtonderdelen 1, 2, 3, 5, 6 en 8;
- legt aan mr. X op de maatregel van schorsing in de uitoefening van de praktijk voor de duur van één maand, voorwaardelijk.

Misleiding

- Raad van discipline Amsterdam 5 september 2011, LJN: YA1944

Misleidende verwijzing naar Wet openbaarheid van bestuur om informatie over een wederpartij te verkrijgen

- Artikel 46 Advocatenwet (2 Wat een behoorlijk advocaat betaamt; 3,3,3 Berichten aan derden)
- Gedragsregel 1

Feiten

Mr. X is de advocaat van een vrouw in een echtscheidingsprocedure. Klagerster is een zakenrelatie van het bedrijf van de man in de echtscheidingsprocedure. Mr. X heeft klagerster aangeschreven met het verzoek een aantal concrete vragen te beantwoorden over de beëindiging van een overeenkomst tussen het bedrijf van de man en klagerster. Mr. X heeft bij het verzoek om informatie te verstrekken

verwezen naar de Wet openbaarheid van bestuur.

Klacht

Mr. X heeft gehandeld op een wijze die een behoorlijk advocaat niet betaamt, door te trachten via misleiding informatie van klagerster over een wederpartij te verkrijgen, te weten door een brief aan klagerster te richten, waarin onder verwijzing naar de Wet openbaarheid van bestuur aan klagerster wordt verzocht bepaalde informatie over die wederpartij te verstrekken, terwijl mr. X wist dat deze wettelijke regeling in de onderhavige situatie niet van toepassing was.

Overwegingen

De raad stelt voorop dat het tuchtrecht er niet toe dient een advocaat te beknotten in zijn vrijheid om zijn cliënten bij te staan op de wijze die hem goed dunkt. Die vrijheid is echter niet onbeperkt en vindt onder meer haar begrenzing in de plicht van de advocaat om zich te onthouden van het benaderen van een juridisch ongeschoolde derde, niet zijnde een van de partijen in het geschil, met het kennelijke doel die derde met evident onhoudbare juridische argumenten te bewegen tot iets waarop de advocaat namens zijn cliënt beslist geen aanspraak kan maken, terwijl die derde, als hij zou zwichten voor die (onhoudbare) argumenten, mogelijk nadeel zal ondervinden. Deze norm heeft mr. X met zijn handelwijze overschreden.

Het onwenselijke gevolg van de brief van mr. X had kunnen zijn – naar hij zich had dienen te realiseren – dat klagerster in strijd met een wettelijke norm of in strijd met de tussen klagerster en de wederpartij geldende overeenkomst dan wel op andere jgens die wederpartij onrechtmatige wijze informatie aan mr. X had verstrekt, of dat de verhouding tussen klagerster en haar zakenrelatie zou zijn geschaad.

Bovendien heeft mr. X met zijn handelwijze meer in het algemeen het vertrouwen in de advocatuur geschaad.

Beslissing

Verklaart de klacht gegrond en legt aan mr. X op de maatregel van enkele waarschuwing.

PM

PUBLIC MISSION

WENKEN AAN DE FORMATEUR

THEMANUMMER FORMATIE

DÉ KANS OM UW VISIE IN TE BRENGEN

Na 12 september zullen de formerende partijen de onderhandeling starten over de kant die het op moet met Nederland. PM presenteert in het najaar een themanummer over de formatie. In dit thema zetten we leidende visies, inzichten en scenario's op een rij. We laten prominenten uit de bestuurlijke wereld een voorzet geven voor een regeerakkoord en doen de formateur suggesties aan de hand over onze economie, Europa, de zorg, de woningmarkt en het openbaar bestuur. PM toont hoe beslissers bij de overheid de nabije toekomst bezien.

HEEFT U SUGGESTIES VOOR DE FORMATEUR?

PM wil met dit themanummer, dat vrijdag 5 oktober 2012 uitkomt, organisaties en bedrijven die hun visie of belang onder de Haagse aandacht willen brengen een inhoudelijk platform bieden. Welke suggestie zou u de formateur, Eerste en Tweede Kamerleden, ambtelijke top en andere beslissers willen meegeven? PM geeft u de gelegenheid uw visie in een open brief of een inhoudelijk artikel tegen vergoeding uiteen te zetten. Redactionele ondersteuning behoort tot de mogelijkheden. Het thema wordt ook gepubliceerd in SC (opvolger Staatscourant) wat uw bereik vergroot.

OP ZOEK NAAR EEN INHOUDELIJK PLATFORM?

Neem contact op met onze salesmanager Asha Narain via 070 378 95 11 of a.narain@sdu.nl

Ik ben 16

en al jarenlang op zoek naar een collectief pensioen voor mijn vijf medewerkers

Ontdek Het Nieuwe Pensioen van De Goudse

Duidelijk. Haalbaar. En voor alle bedrijven vanaf 1 medewerker

De Goudse biedt oplossingen voor elke ondernemersleeftijd.

Je wilt een pensioen dat ook voor een paar medewerkers af te sluiten is. De Goudse begrijpt dat en introduceert daarom Het Nieuwe Pensioen. Dat is een pensioen voor alle bedrijven vanaf 1 medewerker. Kijk op www.hetnieuwepensioen.nl of vraag het je verzekeringsadviseur.

De Goudse helpt ondernemers verder.

de Goudse